ECLI:LV:AT:2020:1030.3870001003.3.L
Lieta Nr. 3870001003, SKK-59/2020
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2020.gada 30.oktobrī

Tiesa šādā sastāvā: senatori Sandra Kaija, Aija Branta, Artūrs Freibergs

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora Monvīda Zelča kasācijas protestu, apsūdzētā /pers. A/ un viņa aizstāvja Vara Klotiņa, apsūdzētā /pers. B/, apsūdzētā /pers. C/, apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Dmitrija Skačkova, apsūdzētā /pers. E/ aizstāvju Aleksandras Kļavas, Gunas Kaminskas, Elīnas Kaminskas, apsūdzētā /pers. F/ un viņa aizstāvja Māra Mezīša, apsūdzētā /pers. G/ aizstāvja Dmitrija Skačkova, apsūdzēto /pers. H/ un /pers. I/ aizstāvja Jāņa Rozenberga, kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka privātas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „/Nosaukums A/" pilnvarotā pārstāvja un juridiskās palīdzības sniedzēja /pers. J/ kasācijas sūdzībām par Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 20.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 15.maija spriedumu

[1.1] /pers. D/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20. panta otrajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 120 minimālo mēnešalgu jeb 43 200 *euro* apmērā.

[1.2] /pers. A/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20. panta otrajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 100 minimālo mēnešalgu jeb 36 000 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.panta otro daļu, 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 100 minimālo mēnešalgu jeb 36 000 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu galīgais sods /pers. A/ noteikts naudas sods 200 minimālo mēnešalgu jeb 72 000 *euro* apmērā.

/pers. A/ atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[1.3] /pers. K/, personas kods /personas kods/,

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 20. panta otrajā, ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[1.4] /pers. C/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 70 minimālo mēnešalgu jeb 25 200 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 10 minimālo mēnešalgu jeb 3 600 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. C/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 1 gadu un naudas sods 80 minimālo mēnešalgu jeb 28 800 *euro* apmērā.

/pers. C/ atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (noziedzīga nodarījuma kopībā ar Krimināllikuma 20.panta ceturto daļu un 195.panta otro daļu) un attaisnots.

[1.5] /pers. L/, personas kods /personas kods/,

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[1.6] /pers. M/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 50 minimālo mēnešalgu jeb 18 000 *euro* apmērā.

[1.7] /pers. F/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20. panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 100 minimālo mēnešalgu jeb 36 000 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. F/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem un naudas sods 100 minimālo mēnešalgu jeb 36 000 *euro* apmērā.

[1.8] /pers. B/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20. panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 50 minimālo mēnešalgu jeb 18 000 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. B/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem un naudas sods 50 minimālo mēnešalgu jeb 18 000 *euro* apmērā.

[1.9] /pers. E/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem;

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 20.panta otrajā, ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[1.10] /pers. N/, personas kods /personas kods/,

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots;

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[1.11] /pers. O/, personas kods /personas kods/,

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, un attaisnots;

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[1.12] /pers. H/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20. panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 70 minimālo mēnešalgu jeb 25 200 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. H/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 3 gadiem un naudas sods 70 minimālo mēnešalgu jeb 25 200 *euro* apmērā.

/pers. H/ atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[1.13] /pers. I/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20. panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 70 minimālo mēnešalgu jeb 25 200 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. I/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem un naudas sods 70 minimālo mēnešalgu jeb 25 200 *euro* apmērā.

/pers. I/ atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[1.14] /pers. P/, personas kods /personas kods/,

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots;

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots;

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[1.15] /pers. G/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem;

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 20.panta otrajā, ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, un attaisnots.

[1.16] /pers. R/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 319.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 50 minimālo mēnešalgu jeb 18 000 *euro* apmērā.

[1.17] /pers. S/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 319.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 50 minimālo mēnešalgu jeb 18 000 *euro* apmērā.

[1.18] /pers. T/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 319.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 50 minimālo mēnešalgu jeb 18 000 *euro* apmērā.

[1.19] /pers. U/, personas kods /personas kods/,

atbrīvots no kriminālatbildības apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas un 318.panta otrās daļas, jo saslimis ar psihiskiem traucējumiem pēc noziedzīga nodarījuma izdarīšanas.

[1.20] Prokurora pieteikums par radītā kaitējuma kompensācijas piedziņu 1 848 867,41 GPB apmērā valsts Latvijas Republikas Satiksmes ministrijas personas interesēs par labu valsts AS„Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" (turpmāk – LVRTC) noraidīts.

[1.21] Piedzīti no /pers. A/ valsts labā noziedzīgā kārtā iegūtie finanšu līdzekļi 129 390,80 lati (184 106,52 *euro*) apmērā.

[1.22] Piedzīti no /pers. G/ valsts labā noziedzīgā kārtā iegūtie finanšu līdzekļi 11 575,80 lati (16 470,88 *euro*) apmērā.

[1.23] Atcelts arests, kas uzlikts ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora 2007.gada 20.septembra lēmumu, /pers. K/ mantai – nekustamajam īpašumam /adrese 1/ vienai pusei dzīvojamām daļām.

[1.24] Atcelts arests, kas uzlikts ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora 2006.gada 3.janvāra lēmumu, /pers. P/ mantai – nekustamajam īpašumam /adrese 2/, nekustamajam īpašumam /adrese 3/, nekustamajam īpašumam /adrese 4/, nekustamajam īpašumam /adrese 5/, nekustamajam īpašumam /adrese 6/, nekustamajam īpašumam /adrese 7/, nekustamajam īpašumam /Nosaukums/, /adrese 8/ un nekustamajam īpašumam /adrese 9/.

[1.25] Atcelts arests, kas uzlikts ar Korupcijas apkarošanas un novēršanas biroja izziņas izdarītāja 2003.gada 11.novembra lēmumu, Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora 2006.gada 3.janvāra lēmumu un 2005.gada

6.aprīļa lēmumu par aresta uzlikšanu mantai, /pers. E/ mantai – nekustamajiem īpašumiem dārzkopības sabiedrība /Nosaukums/ Nr. 101, dārzkopības sabiedrība /Nosaukums/ Nr. 113, dārzkopības sabiedrība /Nosaukums/ Nr. 114, dārzkopības sabiedrība /Nosaukums/ Nr. 115, dārzkopības sabiedrība /Nosaukums/ Nr. 43-116, dārzkopības sabiedrība /Nosaukums/ Nr. 117, dārzkopības sabiedrība /Nosaukums/ Nr. 121, dārzkopības sabiedrība /Nosaukums/ Nr. 122, dārzkopības sabiedrība /Nosaukums/ Nr. 124, dārzkopības sabiedrība /Nosaukums/ Nr. 137, /Nosaukums/ pagastā, nekustamajam īpašumam „/Nosaukums/", /adrese 10/, nekustamajam īpašumam /adrese 11/ un 20 000 USD.

[1.26] Atdota /pers. E/ 2003.gada 10.novembrī kratīšanas laikā viņa darba vietā SIA „/Nosaukums H/

" /adrese 12/, /pers. E/ darba kabinetā izņemtā nauda 960 lati (1365,96 *euro*) un 500 USD.

[1.27] Atcelts arests, kas uzlikts ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora 2007.gada 20.septembra lēmumu, /pers. F/ mantai – nekustamajam īpašumam /adrese 13/, SIA /Nosaukums B/ 1 660,00 jeb 83% pamatkapitāla daļām, SIA /Nosaukums C/ 100,00 jeb 100% pamatkapitāla daļām.

[1.28] Atcelts arests, kas uzlikts ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora 2007.gada 20.septembra lēmumu, /pers. D/ mantai – SIA /Nosaukums D/ 7,00 jeb 13,73% pamatkapitāla daļām un kas uzlikts ar Rīgas apgabaltiesas 2010.gada 15.marta lēmumu, /pers. D/ mantai – AS „/Nosaukums E/" 25 000 jeb 100% pamatkapitāla daļām.

[1.29] Atcelts arests, kas uzlikts ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora 2006.gada 3.janvāra lēmumu, /pers. M/ mantai – nekustamajam īpašumam /Nosaukums/, /adrese 14/.

[1.30] Atstāts arests, kas uzlikts ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta prokurora 2005.gada 6.aprīļa lēmumu, /pers. E/ mantai – 3 000 latiem (4268,62 *euro*) procesuālo izdevumu piedziņas nodrošināšanai.

[1.31] Atstāts arests, kas uzlikts ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora 2007.gada 20.septembra lēmumu, /pers. F/ mantai – nekustamajam īpašumam /adrese 15/, procesuālo izdevumu piedziņas nodrošināšanai.

[1.32] Atstāts arests, kas uzlikts ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora 2007.gada 20.septembra lēmumu, /pers. D/ mantai – nekustamajam īpašumam /adrese 16/ procesuālo izdevumu piedziņas nodrošināšanai.

[1.33] Atstāts arests, kas uzlikts ar Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurora 2006.gada 3.janvāra lēmumu, /pers. C/ mantai – nekustamajam īpašumam /Nosaukums/, /adrese 17/, procesuālo izdevumu piedziņas nodrošināšanai.

[1.34] Atstāts arests, kas uzlikts ar Rīgas apgabaltiesas 2010.gada 29.marta lēmumu /pers. M/ mantai – nekustamajam īpašumam /Nosaukums/ /adrese 18/, procesuālo izdevumu piedziņas nodrošināšanai.

[1.35] Atstāts arests, kas uzlikts ar Rīgas apgabaltiesas 2010.gada 29.marta lēmumu, /pers. G/ transporta līdzeklim *BMW 530*, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, procesuālo izdevumu piedziņas nodrošināšanai.

[1.36] Atcelts arests, kas uzlikts ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Izziņas nodaļas vadītāja 2003.gada 6.novembra lēmumu, Maltā reģistrētās kompānijas „/Nosaukums A/" (turpmāk – /Nosaukums A/), reģistrācijas Nr. /numurs/, bankas „Lombard Bank Malta plc" kontā esošajiem finanšu līdzekļiem 3 318 829,87 USD apmērā.

[1.37] Procesuālie izdevumi 6 481,18 *euro* apmērā par /pers. N/ aizstāves, zvērinātas advokātes I. Endziņas darbu pirmās instances tiesā segti no valsts līdzekļiem.

[1.38] Piedzīti no /pers. D/ valsts labā procesuālie izdevumi 4 692,06 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.39] Piedzīti no /pers. A/ valsts labā procesuālie izdevumi 4 692,06 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.40] Piedzīti no /pers. C/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.41] Piedzīti no /pers. M/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.42] Piedzīti no /pers. F/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.43] Piedzīti no /pers. B/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.44] Piedzīti no /pers. E/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.45] Piedzīti no /pers. H/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.46] Piedzīti no /pers. I/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.47] Piedzīti no /pers. G/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.48] Piedzīti no /pers. R/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.49] Piedzīti no /pers. S/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.50] Piedzīti no /pers. T/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[1.51] Piedzīti no /pers. U/ valsts labā procesuālie izdevumi 1 564,02 *euro* apmērā, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 20.jūnija spriedumu, izskatot lietu apelācijas kārtībā, Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 15.maija spriedums atcelts:

[2.1] daļā par /pers. D/ notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu;

daļā par /pers. A/ notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 177.panta trešajā daļā, Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un galīgā soda noteikšanu;

daļā par /pers. C/ notiesāšanu par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā, 196.panta otrajā daļā, Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un

195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un galīgā soda noteikšanu;

daļā par /pers. M/ notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu;

daļā par /pers. F/ notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā, Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un galīgā soda noteikšanu;

daļā par /pers. B/ notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā, Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, un galīgā soda noteikšanu;

daļā par /pers. E/ notiesāšanu par Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu;

daļā par /pers. H/ notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā, Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un galīgā soda noteikšanu;

daļā par /pers. I/ notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā, Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un galīgā soda noteikšanu;

daļā par /pers. G/ notiesāšanu par Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu;

daļā par /pers. R/ notiesāšanu par Krimināllikuma 319.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu;

daļā par /pers. S/ notiesāšanu par Krimināllikuma 319.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu;

daļā par /pers. T/ notiesāšanu par Krimināllikuma 319.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu;

daļā par /pers. U/ atbrīvošanu no kriminālatbildības par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, kas paredzēti Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā un 318.panta otrajā daļā;

daļā par aresta atstāšanu /pers. M/ mantai nekustamajam īpašumam /Nosaukums/ /adrese 18/, kas uzlikts ar Rīgas apgabaltiesas 2010.gada 29.marta lēmumu;

daļā par aresta atcelšanu Maltā reģistrētās kompānijas /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /numurs/, bankas ,,Lombard Bank Malta plc" kontā esošajiem finanšu līdzekļiem 3 318 829,87 USD apmērā, kas uzlikts ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Izziņas nodaļas vadītāja 2003.gada 6.novembra lēmumu;

daļā par procesuālo izdevumu piedziņu no /pers. D/, /pers. A/, /pers. C/, /pers. M/, /pers. F/, /pers. B/, /pers. E/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. G/, /pers. R/, /pers. S/, /pers. T/, /pers. U/ valsts labā.

[2.2] /pers. D/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20. panta otrajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 95 minimālo mēnešalgu jeb 40 850 *euro* apmērā.

[2.3] /pers. A/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 78 minimālo mēnešalgu jeb 33 540 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.panta otro daļu, 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 78 minimālo mēnešalgu jeb 33 540 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. A/ galīgais sods noteikts naudas sods 156 minimālo mēnešalgu jeb 67 080 *euro* apmērā.

[2.4] /pers. C/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 53 minimālo mēnešalgu jeb 22 790 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 8 minimālo mēnešalgu jeb 3 440 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 9 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. C/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 9 mēnešiem un naudas sods 61 minimālās mēnešalgas jeb 26 230 *euro* apmērā.

[2.5] /pers. F/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu 9 mēnešiem;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sods 78 minimālo mēnešalgu jeb 33 540 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. F/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 1 gadu 9 mēnešiem un naudas sods 78 minimālo mēnešalgu jeb 33 540 *euro* apmērā.

[2.6] /pers. B/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 36 minimālo mēnešalgu jeb 15 480 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu 9 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. B/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 1 gadu 9 mēnešiem un naudas sods 36 minimālo mēnešalgu jeb 15 480 *euro* apmērā.

[2.7] /pers. E/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 9 mēnešiem.

[2.8] /pers. H/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 53 minimālo mēnešalgu jeb 22 790 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 9 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. H/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem 9 mēnešiem un naudas sods 53 minimālo mēnešalgu jeb 22 790 *euro* apmērā.

[2.9] /pers. I/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1.punktu, sodīts ar naudas sodu 53 minimālo mēnešalgu jeb 22 790 *euro* apmērā;

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšana uz 1 gadu 9 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. I/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 1 gadiem 9 mēnešiem un naudas sods 53 minimālo mēnešalgu jeb 22 790 *euro* apmērā.

[2.10] /pers. G/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 2.punktu, sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 9 mēnešiem.

[2.11] /pers. M/ atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[2.12] /pers. R/ atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 318. panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[2.13] /pers. S/ atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 318. panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[2.14] /pers. T/ atzīts par nevainīgu Krimināllikuma 318. panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un attaisnots.

[2.15] Izbeigts kriminālprocess daļā pret /pers. U/ par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā un 318.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu.

[2.16] Atcelts arests /pers. M/ mantai – nekustamajam īpašumam /Nosaukums/ /adrese 18/, kas uzlikts ar Rīgas apgabaltiesas 2010.gada 29.marta lēmumu.

[2.17] Atstāts arests Maltā reģistrētās kompānijas /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /numurs/, bankas „Lombard Bank Malta plc" kontā esošajiem finanšu līdzekļiem 3 318 829,87 USD apmērā, kas uzlikts ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Izziņas nodaļas vadītāja 2003.gada 6.novembra lēmumu.

[2.18] Konfiscēta noziedzīgi iegūta manta – finanšu līdzekļi 3 318 829,87 USD, kas atrodas Maltā reģistrētās kompānijas /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /numurs/, bankas „Lombard Bank Malta plc" kontā.

[2.19] Piedzīti no /pers. D/ valsts labā procesuālie izdevumi 807,54 *euro*, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2.20 Piedzīti no /pers. A/ valsts labā procesuālie izdevumus 807,54 *euro*, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2.21] Piedzīti no /pers. C/ valsts labā procesuālie izdevumi 269,18 *euro*, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2.22] Piedzīti no /pers. F/ valsts labā procesuālie izdevumi 269,18 *euro*, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2.23] Piedzīti no /pers. B/ valsts labā procesuālie izdevumi 269,18 *euro*, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2.24] Piedzīti no /pers. E/ valsts labā procesuālie izdevumi 269,18 *euro*, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2.25] Piedzīti no /pers. H/ valsts labā procesuālie izdevumi 269,18 *euro*, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2.26] Piedzīti no /pers. I/ valsts labā procesuālie izdevumi 269,18 *euro*, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2.27] Piedzīti no /pers. G/ valsts labā procesuālie izdevumi 269,18 *euro*, nosakot termiņu labprātīgai procesuālo izdevumu samaksai – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[2.28] Procesuālie izdevumi 3926,70 *euro* apmērā segti no valsts līdzekļiem.

[2.29] Pārējā daļā Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 15.maija spriedums atstāts negrozīts.

[3] Ar Rīgas apgabaltiesas 2015.gada 15.maija spriedumu:

[3.1] /pers. D/ un /pers. A/ atzīti par vainīgiem un sodīti pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 177.panta trešās daļas par to, ka viņi organizēja svešas mantas iegūšanu ar viltu (krāpšanu) personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā.

[3.2] /pers. C/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas un 196.panta otrās daļas par to, ka izdarīja svešas mantas iegūšanu ar viltu (krāpšanu) personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā, kā arī ideālajā kopībā kā uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) atbildīgs darbinieks, tas ir, personas, kurai uzņēmumā (uzņēmējsabiedrībā) ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, un tiesības rīkoties ar uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) mantu vai finanšu līdzekļiem, izdarīja tīšu darbību, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, ar kurām radīts būtisks kaitējums uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) un ar likumu aizsargātām citas personas interesēm, ko izdarīja mantkārīgā nolūkā.

[3.3] /pers. M/, /pers. F/, /pers. B/, /pers. H/ un /pers. I/ atzīti par vainīgiem un sodīti pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas par to, ka atbalstīja svešas mantas iegūšanu ar viltu (krāpšana) personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā.

[3.4] /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas par to, ka izdarīja noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā, pārkāpjot likumā noteiktās prasības un apzinoties šo līdzekļu iegūšanas noziedzīgumu.

[3.5] /pers. C/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas par to, ka viņš kā atbalstītājs apzināti veicināja noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā.

[3.6] /pers. F/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas par to, ka viņš kā atbalstītājs apzināti veicināja noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā.

[3.7] /pers. B/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas par to, ka viņš kā atbalstītājs apzināti veicināja noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā.

[3.8] /pers. E/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. G/ atzīti par vainīgiem un sodīti pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas par to, ka viņi legalizēja noziedzīgi iegūtus finanšu līdzekļus, pārkāpjot likumā noteiktās prasības un apzinoties šo līdzekļu iegūšanas noziedzīgumu, lielā apmērā.

[3.9] /pers. R/, /pers. S/ un /pers. T/ atzīti par vainīgiem pēc Krimināllikuma 319.panta otrās daļas par to, ka viņi, būdami valsts amatpersonas, neizpildīja pienākumu, tas ir, tīši neizdara darbības, kuras tai pēc likuma vai uzlikta uzdevuma jāizdara, lai novērstu kaitējumu ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm, un ja ar to ar likumu aizsargātām personas tiesībām un interesēm radīts būtisks kaitējums, un ja tas izraisījis smagas sekas.

[3.10] Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. U/ apsūdzība celta par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā un 318.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, tas ir, par to, ka viņš ieguva svešu mantu ar viltu (krāpšanu) personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās lielā apmērā un ideālajā kopībā, kā arī, būdams valsts amatpersona, izdarīja tīšas darbības, ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli, kas radījušas būtisku kaitējumu ar likumu aizsargātām personas interesēm, izdarītas mantkārīgā nolūkā un ir izraisījušas smagas sekas. Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. U/ atbrīvots no kriminālatbildības, jo saslimis ar psihiskiem traucējumiem pēc nozieguma izdarīšanas.

[3.11] Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. O/ celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 196.panta otrās daļas par to, ka viņš atbalstīja, tas ir, apzināti veicināja, dodot līdzekļus, svešas mantas un tiesību uz šādu mantu iegūšanu

ar viltu (krāpšana) personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, lielā apmērā, un ideālajā kopībā, būdams uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) atbildīgs darbinieks, tas ir, persona, kurai uzņēmumā (uzņēmējsabiedrībā) ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, un tiesības rīkoties ar uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) mantu vai finanšu līdzekļiem, izdarīja tīšas darbības, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, ar kurām radīts būtisks kaitējums uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) un ar likumu aizsargātām citas personas interesēm, ko izdarīja mantkārīgā nolūkā. Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. O/ attaisnots par minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

[3.12] Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. N/ celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 196.panta otrās daļas par to, ka viņš atbalstīja, tas ir, apzināti veicināja, dodot līdzekļus, svešas mantas un tiesību uz šādu mantu iegūšanu ar viltu (krāpšana) personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, lielā apmērā, un ideālajā kopībā, būdams uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) atbildīgs darbinieks, tas ir, persona, kurai uzņēmumā (uzņēmējsabiedrībā) ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, un tiesības rīkoties ar uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) mantu vai finanšu līdzekļiem, izdarīja tīšas darbības, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, ar kurām radīts būtisks kaitējums uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) un ar likumu aizsargātām citas personas interesēm, ko izdarīja mantkārīgā nolūkā. Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. N/ attaisnots par minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

[3.13] Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. P/ celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas par to, ka viņš izdarīja svešas mantas un tiesību uz šādu mantu iegūšanu ar viltu (krāpšanu) personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, lielā apmērā;

pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas par to, ka viņš legalizēja noziedzīgi iegūtus finanšu līdzekļus, pārkāpjot likumā noteiktās prasības un apzinoties šo līdzekļu iegūšanas noziedzīgumu, lielā apmērā;

pēc Krimināllikuma 196.panta otrās daļas par to, ka viņš, būdams uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) atbildīgs darbinieks, tas ir, persona, kurai uzņēmumā (uzņēmējsabiedrībā) ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, un tiesības rīkoties ar uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) mantu vai finanšu līdzekļiem, izdarīja tīšas darbības, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, ar kurām radīts būtisks kaitējums ar likumu aizsargātām citas personas interesēm, ko izdarīja mantkārīgā nolūkā. Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. P/ attaisnots par minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

[3.14] Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. L/ celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas par to, ka viņš izdarīja svešas mantas un tiesību uz šādu mantu iegūšanu ar viltu (krāpšanu) personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās, lielā apmērā. Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. L/ attaisnots par minēto noziedzīgo nodarījumu.

[4] Par Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 20.jūnija spriedumu kasācijas protestu iesniedzis Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurors M. Zelčs. Apsūdzētais/pers. A/ un viņa aizstāvis Varis Klotiņš, apsūdzētais /pers. B/, apsūdzētais /pers. C/, apsūdzētā /pers. D/ aizstāvis Dmitrijs Skačkovs, apsūdzētā /pers. E/ aizstāves Aleksandra Kļava, Guna Kaminska, Elīna Kaminska, apsūdzētais /pers. F/ un viņa aizstāvis Māris Mezītis, apsūdzētā /pers. G/ aizstāvis Dmitrijs Skačkovs, apsūdzēto /pers. H/ un /pers. I/ aizstāvis Jānis Rozenbergs, kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka privātas sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ pilnvarotais pārstāvis un juridiskās palīdzības sniedzējs /pers. J/ iesnieguši kasācijas sūdzības.

[5] Ģenerālprokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Sevišķi svarīgu lietu izmeklēšanas nodaļas prokurors M. Zelčs kasācijas protestā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzēto /pers. L/ un /pers. P/ attaisnošanu; daļā par Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 4.punkta piemērošanu attiecībā uz /pers. D/; daļā par Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1. un 2. punkta piemērošanu attiecībā uz visiem apsūdzētajiem. Lietu atceltajās daļās prokurors lūdz nosūtīt jaunai izskatīšanai.

[5.1] Prokurors atsaucas uz Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmo daļu, 128.panta otro, trešo daļu, 130.panta pirmo daļu, otrās daļas 2.punktu, 511.panta otro daļu, 512.pantu, 564.panta ceturto daļu un norāda, ka tiesa šīs normas nav ievērojusi.

[5.2] Protests pamatots ar šādiem argumentiem.

[5.2.1] Apelācijas instances tiesas spriedums daļā par apsūdzētā /pers. L/ attaisnošanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas ir atceļams kā prettiesisks un nepamatots, jo tiesa spriedumu pamatojusi ar selektīvi un tendenciozi izvēlētiem pierādījumiem. Turklāt liela daļa pierādījumu lietā vispār nav vērtēti. Tiesa pierādījumus vērtējusi pretēji to saturam, sprieduma pamatošanai izmantojusi tādas ziņas par faktiem, kuras iegūtas procesuālajā darbībā, ko veikusi persona, kurai saskaņā ar likumu nebija tiesību to veikt un kuras veikšanā nav ievērota Kriminālprocesa likumā noteiktā kārtība.

[5.2.2] Prokurors kasācijas protestā apšauba tiesas atzinumu, ka apsūdzētā /pers. L/ darbībās nav konstatējama noziedzīgā nodarījuma subjektīvās puses pazīme un norāda, ka /pers. L/ ir piedalījies 2002.gada 29.jūlija sanāksmē Rīgā, „/Nosaukums/" birojā, ko apstiprina /pers. V/ (*/pers. V/*) 2002.gada 8.augusta sastādītais dokuments Nr. K102.086/TF/jmc „Piezīme lietā Kempmayer Media Limited". Tiesa šo 2002.gada 8.augusta dokumentu un 2003.gada 28.februāra rēķinu, kurā arī tieši ir norādīta apsūdzētā /pers. L/ piedalīšanās sanāksmē, nav vērtējusi. Turklāt tiesa nav vērtējusi /pers. V/ (*/pers. V/*) liecības saistībā ar šo sanāksmi par /pers. L/ piedalīšanos. Tiesa /pers. L/ apsūdzības vērtējumā ir nosaukusi tikai atsevišķus pierādījumus un aprobežojusies ar šo pierādījumu pretēju secinājumu, ka tie nesatur ziņas par faktiem, ka /pers. L/ sistemātiski maldināja satiksmes ministru un to, vai /pers. L/ vajadzēja apzināties maldinošo informāciju, ko Satiksmes ministrijai sniedza /pers. C/ pēc /pers. U/ norādījuma. Turklāt tiesa nav vērtējusi apsūdzēto /pers. C/ un /pers. L/ 2002.gada 7.augusta elektronisko saraksti ar tās pielikumā esošo vēstuli satiksmes ministram „Par ciparu TV izveides procesa tālāku virzību", no kuras redzams, ka tieši /pers. L/ ir šīs vēstules – nepatiesu ziņu par iepriekš notikušo „Digitālais Latvijas radio un televīzijas centrs" (turpmāk – DLRTC) sadarbību ar „Kempmayer Media Limited" (turpmāk – KML), par KML sniegtajiem pakalpojumiem digitālās televīzijas (turpmāk – DTV) izveidošanā, KML pozitīva raksturojuma un ieteikuma par turpmāko sadarbību ar KML, autors. Prokurora ieskatā /pers. L/ apzinājās, kādam nolūkam šis dokuments tiek sastādīts un kam tas tiks iesniegts.

[5.2.3] Apelācijas instances tiesa apsūdzētā /pers. L/ liecībām piešķīrusi lielāku ticamības pakāpi, nekā virknei citu pierādījumu, kurus norādījusi apsūdzībā. Pretēji apelācijas instances tiesas secinājumiem, prokurors uzskata, ka /pers. L/ formāli piedalījās 2002.gada 14.novembra līguma (turpmāk – Līgums) sastādīšanā un darbojās kā līgumslēdzējpuses DLRTC jurists. Apsūdzēto /pers. F/, /pers. D/ un /pers. L/ kopīga darbība Līguma sastādīšanā prokurora ieskatā vērtējama kā autorība, apzinoties, ka Līgums ir fiktīvs un krāpniecisks KML interesēs pretēji DLRTC interesēm, kā tas ir norādīts apsūdzībā. Tiesa ignorējusi faktu, ka /pers. L/ 2002.gada 21.jūlijā sniedza savu sākotnējo komentāru par šo Līgumu, bet vēlāk arī priekšlikumus Līguma papildināšanai, kas tika iekļauti Līgumā.

[5.2.4] Apelācijas instances tiesa nav argumentējusi kā tieši /pers. L/ darbības Līguma tapšanā atbilda DLRTC interesēm un nepamatoti izslēgusi /pers. L/ no atbildīgo personu loka, kuras piedalījās Līguma sastādīšanā, kā arī veica satiksmes ministra maldināšanu, nevērtējot arī pārējās /pers. L/ inkriminētās darbības un viņa lomu šajā maldināšanā. Tiesa arī nav argumentējusi, kādēļ Līgums kā fiktīvs un krāpniecisks var tikt vērtēts tikai daļā par tehnisko līdzekļu, iekārtu, aparatūras un programmas nodrošinājuma pirkumiem un piegādes darījumiem, cenām, maksājumiem un kādēļ citi līgumā atrunātie, tajā skaitā, iepriekš norādītie nepatiesie apliecinājumi par KML, šādā aspektā nav vērtējami. No Līguma un 2002.gada 31.oktobra /pers. L/ iesnieguma „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs" (turpmāk – LVRTC) pilnvarniekiem izriet, ka tieši /pers. L/ darbībām bija izšķiroša loma LVRTC

pilnvarnieku maldināšanā, jo tieši viņš bija veicis darbības, lai Līgumā tiktu iekļauti nepatiesi un maldinoši apliecinājumi, ka KML darbiniekiem, apakšuzņēmējiem un konsultantiem ir attiecīgā kvalifikācija, spējas un *know-how* zināšanas, lai uzņemtos Līgumā paredzētās saistības un izpildītu tās atbilstošā kvalitātē un termiņā, ka KML, ievērojot savu kvalifikāciju un zināšanas DTV izveidošanā kā DLRTC konsultants ir noteikusi Līgumā ietverto darījumu un saistību saturu tā, it kā būtu rīkojusies kā DLRTC pilnvarnieks. Turklāt tieši /pers. L/ bija sagatavojis un sniedzis LVRTC pilnvarniekiem savu iesniegumu ar nepatiesām un maldinošām ziņām par Līgumu un tā sagatavošanu. Šāds apelācijas instances tiesas atzinums par /pers. L/ lomu Līguma tapšanā prokurora ieskatā norāda uz tiesas nekonsekvenci, jo arī līdzapsūdzētais /pers. F/, tāpat kā /pers. L/, bija jurists, un arī viņš Līguma izstrādē darbojies tikai kā jurists, kas tikai izstrādāja Līguma projekta juridisko saturu, nevis noteica Līguma summas un piegādājamo tehniku, tās apjomu un citus specifiskus Līguma jautājumus.

[5.2.5] Prokurors kasācijas protestā citē apelācijas instances tiesas secinājumus par to, ka /pers. L/ sniedza juridiskos pakalpojumus DLRTC pēc apsūdzēto /pers. U/ un /pers. C/ līguma, un uzskata, ka pierādījumi vērtēti, balstoties uz dažu ieinteresēto personu liecībām. Prokurors uzskata, ka nav izšķirošas nozīmes /pers. L/ atbildības vērtēšanā apstāklim, kurš bija iniciators šo /pers. L/ sastādīto dokumentu sagatavošanai.

[5.2.6] Prokurors analizē apelācijas instances tiesas secinājumus par /pers. L/ 2002.gada 21.jūlija atzinumu (komentāru par Līguma projektu), kurā viņš kritizē projektu kā neizdevīgu DLRTC, diskriminējošu un neatbilstošu Latvijā pastāvošajai iepirkumu valsts vajadzībām praksei. Prokurors uzskata, ka šis dokuments nepierāda to, ka /pers. L/ līdz šā dokumenta tapšanai nezināja par KML fiktīvu iesaistīšanu DTV projektā, jo tas ir pretrunā ar pierādījumiem, ar kuriem pamatota /pers. L/ apsūdzība par viņa iepriekšējām darbībām, tostarp fiktīvajam 2001.gada 20.septembra līgumam starp DLRTC, LVRTC un KML. Apelācijas instances tiesa, vērtējot 2002.gada 21.jūlija /pers. L/ atzinumu, ignorēja laika faktoru – visas darbības, kas inkriminētas /pers. L/ saistībā ar Līguma tapšanu, viņš veicis jau pēc 2002.gada 21.jūlija komentāra, tādējādi šo komentāru viņam kā šķietami labvēlīgāku pierādījumu varētu vērtēt tikai uz tā sniegšanas brīdi – 2002.gada 21.jūliju, bet nevis uz laika periodu pēc šī datuma un līdz Līguma noslēgšanai 2002.gada 14.novembrī.

[5.2.7] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka /pers. L/ darbību vērtējumā īpaša nozīme ir tam, ka viņš, tāpat kā /pers. C/ un /pers. U/ neatklāja un noklusēja LVRTC pilnvarniekiem patieso informāciju par Līguma projektu, tā tapšanas apstākļiem un tā noteikumiem, bet tā vietā sagatavoja un sniedza pilnvarniekiem maldinošu un nepatiesu informāciju par šo Līgumu un tā atbilstību likumam.

[5.2.8] Prokurors apelācijas instances tiesas secinājumus uzskata par nepamatotiem daļā par to, ka pierādījumi nesatur ziņas par faktiem, ka /pers. L/ 2002.gada 31.oktobrī vērsās pie LVRTC akcionāru pilnsapulces ar iesniegumu, lai turpinātu noziedzīgā nodoma realizēšanu, nolūkā pastiprināt ietekmi uz pilnvarniekiem, lai viņus, maldinoši ietekmējot, tiktu iegūts noziedzīgā nodoma tālākai realizēšanai pēc DLRTC un LVRTC statūtiem nepieciešamais akcionāru pilnsapulces lēmums.

[5.2.9] Kompleksās psiholoģiskās – poligrāfa pārbaudes atzinums, kas atbilstoši tā saturam ir vērtējams kā eksperta atzinums, prokurora ieskatā nav pieļaujams kā pierādījums šajā kriminālprocesā, jo tiesa nedrīkst balstīt spriedumu uz tādām ziņām par faktiem, kuras iegūtas nepieļaujamā veidā, proti, procesuālā darbībā, ko veikusi persona, kurai saskaņā ar likumu to nebija tiesības veikt. Pārbaude veikta, neievērojot Kriminālprocesa likumā noteikto kārtību. Prokurors atsaucas un citē Kriminālprocesa likuma 26.panta pirmo daļu, otrās daļas 6.punktu, 33.panta ceturto daļu, 127.panta pirmo, otro daļu, 130.panta pirmo daļu, otrās daļas 2.punktu, 132.panta pirmo daļu, 135.pantu, 193.pantu, 200.panta pirmo daļu, 202.pantu un norāda, ka tiesa, lemjot par kāda dokumenta pievienošanu vai nepievienošanu lietai, pamatoti var lemt tikai par šā dokumenta attiecināmību, nevis pieļaujamību un ticamību.

[5.2.10] Kasācijas protestā prokurors citē /pers. L/ 2002.gada 21.jūlija komentāru par Līguma projektu, kurā viņš piedāvā iekļaut četrus papildinājumus Līgumā un uzskata, ka ar /pers. L/ piedāvātajām izmaiņām Līguma tekstā domāts radīt iespaidu, ka Līgumā iekļautas normas, kas aizsargā un uzlabo DLRTC intereses, un vēstule uzskatāmi parāda, ka /pers. L/ sadarbojies ar pretējo pusi – KML un sniedzis /pers. F/ ierosinājumus viņu kopīgā mērķa sasniegšanai, nodrošinot nevis patiesu, bet tikai šķietamu DLRTC pozīciju uzlabojumu Līgumā. Prokurors pauž pārliecību par /pers. L/ un /pers. F/ kopīgām darbībām KML interesēs, pretēji DLRTC interesēm.

[5.2.11] Ņemot vērā to, ka Līgumā ir atsauces gan uz DTV stratēģiju, gan uz DTV koncepciju un to, ka lietā ir pierādījumi, ka /pers. L/ saņēma, iepazinās ar šo Līguma projektu un veica turpmākās darbības tā izstrādē, nozīmē, ka /pers. L/ inkriminētā noziedzīgā nodarījuma laikā apzinājās, ka Līgums neatbilst ne DTV stratēģijai, ne koncepcijai.

[5.2.12] Prokurors kasācijas protestā atsaucas uz juridiskā biroja „Heidelberga KS" /amats/ /pers. Z/ liecībām, izziņu par AS „Latvijas Neatkarīgā Televīzija", izziņu un dokumentiem par SIA „DR. Robinsons", izziņu un dokumentiem par SIA „Namīpašumu apsaimniekošana MV", (iepriekšējais nosaukums – „Picca TV"), /pers. V/ (*/pers. V/*) liecībām, SIA „TV Rīga" /amats/ 2001.gada 29.novembra izdoto pilnvaru /pers. L/, /pers. AA/ liecībām, /pers. AB/ liecībām, komercreģistra izziņu par SIA „Grafton Entertainment", izziņu par SIA „TV Rīga". Prokurors uzskata, ka apelācijas instances tiesa ir virspusēji vērtējusi tikai /pers. L/ 2002.gada 21.jūlija komentāru par Līguma projektu, /pers. L/ 2002.gada 4.septembra elektronisko saraksti ar /pers. F/, 2002.gada 10.septembra /pers. F/ elektronisko saraksti ar /pers. L/, 2002.gada 31.oktobra /pers. L/ iesniegumu LVRTC akcionāru pilnsapulcei un „Wilton&Partners" 2003.gada 28.februāra rēķinu. Pārējie norādītie pierādījumi, pēc prokurora domām, apelācijas instances tiesas spriedumā nav vērtēti.

[5.2.13] Apelācijas instances tiesas norāde par Stokholmas šķīrējtiesas spriedumu, ka 2002.gada 4.septembrī /pers. L/ lūdza izdarīt grozījumus Līgumā, ar mērķi uzlabot DLRTC interešu aizsardzību, neatbilst šķīrējtiesas sprieduma saturam.

[5.2.14] Attiecībā uz apsūdzētā /pers. P/ attaisnošanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, prokurors uzskata, ka tiesa pierādījumus vērtējusi fragmentāri, virspusēji un tendenciozi. Apelācijas instances tiesas spriedums šajā daļā atceļams, jo pierādījumi nav vērtēti to kopumā un savstarpējā sakarībā, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 128.panta otro, trešo daļu, 511.panta otro daļu, 512.pantu, 564.panta ceturto daļu. Attaisnojot /pers. P/ un vienlaikus taisot jaunu notiesājošu spriedumu attiecībā uz citiem apsūdzētajiem, tiesa nepamatoti atzinusi, ka /pers. P/, parakstot 2003.gada 4.jūnija fiktīvos līgumus Kemp2003/1, Kemp2003/2, Kemp2003/3, ir uzticējies /pers. H/ un /pers. I/. Prokurors norāda, ka šos līgumus viņi parakstīja vienlaikus un nekāda savstarpēja uzticēšanās viņiem nav bijusi nepieciešama. /pers. P/, /pers. H/ un /pers. I/ noziedzīgās darbības veica vienādos apstākļos, taču tiesa nav sniegusi argumentāciju, kāpēc apsūdzētais /pers. P/ ir attaisnots, savukārt /pers. H/ un /pers. I/ notiesāti. /pers. P/ inkriminētā noziedzīgā nodarījuma subjektīvās puses pazīme ir tāda pati kā /pers. H/ un /pers. I/. Atzīmējams, ka DTV projektā visi trīs iesaistījās vienlaicīgi – pēc Līguma noslēgšanas.

[5.2.15] Atsaucoties uz /pers. P/ SIA „Kempmayer Media Latvia" (turpmāk – KMLat) 2003.gada 30.maija vēstuli DLRTC, prokurors uzskata, ka /pers. P/ jau iepriekš zināja, ka KMLat pasūtīs šīs konkrētās iekārtas un viņam ir zināmi ražotāji. Konstatējams, ka /pers. P/ kā piezīmju autors apzinājās, ka 2003.gada 21.martā nav bijuši dokumenti, kas pierādītu par it kā 2002.gada decembrī vai 2003.gada janvārī KML veiktu apraides vietas izpēti Rīgā un viņam nav zināmi šādas it kā notikušas izpētes veicēji, un ka par šādu it kā notikušu izpēti ir jāsastāda dokumenti, kuros kā autoru nedrīkst norādīt /pers. I/. Vērtējot visus pierādījumus kopumā un savstarpējā sakarībā, secināms, ka progresa ziņojumi satur nepatiesas ziņas un no KMLat puses ar dažādu dokumentu palīdzību tiek imitēts darbs, lai tikai radītu šķietamību, ka Līgums no KML puses tiek pildīts. Turklāt tiesa daļu /pers. H/, /pers. I/, /pers. P/ liecības vispār nav vērtējusi.

[5.2.16] Prokurors norāda, ka abu instanču tiesas nepamatoti un nepareizi piemērojušas Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 4.punktu, kas

novedis pie Krimināprocesa likuma 511.panta otrās daļas un 512.panta pārkāpuma.

Pēc prokurora domām, minētā atbildību mīkstinošā apstākļa konstatēšana /pers. D/ nav pamatota. Konkrētajā gadījumā kaitējuma atlīdzināšana nav notikusi labprātīgi, bet gan šķīrējtiesas procesa ietvaros, kurā tika izskatīts strīds starp DLRTC, KML un KMLat. Lai nepieļautu vēl lielākas izmaksas, KML īpašnieki nolēma izpildīt minēto šķīrējtiesas spriedumu un to nepārsūdzēt. Turklāt minētie maksājumi DLRTC nav vērtējami tieši kā /pers. D/ atbildību mīkstinošs apstāklis, jo šo summu faktiski nesamaksāja viņš, bet gan cita persona – /pers. AC/, bet /pers. D/ bija tikai formāls starpnieks šo līdzekļu samaksāšanā DLRTC uz fiktīvu aizdevumu līgumu pamata.

[5.2.17] Abu instanču tiesas nepareizi un nepamatoti piemērojušas Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1., 2.punktu, kas novedis pie Krimināprocesa likuma 511.panta otrās daļas un 512.panta pārkāpuma.

Prokurora ieskatā šajā kriminālprocesā nav konstatēts, ka nebūtu ievērotas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, tas ir, bez neattaisnotas novilcināšanas. Tiesa spriedumā nav motivējusi savu atzinumu. Nav norādīts laika periods, kurā būtu notikusi neattaisnota novilcināšana. Tiesa minējusi tikai lietas izskatīšanas ilgumu pirmstiesas procesā un pirmās instances tiesā, kā arī papildus ņemts vērā lietas skatīšanas ilgums apelācijas instances tiesā. Apstākļos, kad tiesa faktiski atzinusi, ka lietas izskatīšanā nav pieļauta vilcināšanās un lietas izskatīšanai objektīvi ir bijis nepieciešams tāds laika posms, kāds reāli arī ir bijis, nav pamats Krimināllikuma 49.[1]panta piemērošanai konkrētajā lietā. Turklāt nav pamatota arī tiesas norāde, ka apelācijas protestā prokurors nav lūdzis apsūdzētajiem noteikt bargāku sodu, nekā to ir noteikusi pirmās instances tiesa. Prokurors norāda, ka šāds viedoklis tika izteikts pirmās instances tiesā, nelūdzot piemērot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1. un 2.punktu.

[6] Prokurors iesniedzis kasācijas protesta grozījumus un papildinājumus, kuros precizē, ka nevis tieši /pers. L/ bija Līguma 5.1.3. punkta redakcijas autors, bet gan /pers. L/ sazinājās ar /pers. F/ un piedāvāja /pers. F/ savu šī punkta redakciju, kura ietvēra nepatiesas un maldinošas ziņas par KML zināšanām un pieredzi DTV izveidošanā.

Papildinājumos norādīts, ka apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā /pers. L/ 2002.gada 17.septembra elektronisko saraksti ar /pers. C/.

[7] Apsūdzētais /pers. A/ kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par viņa notiesāšanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 177.panta trešās daļas; daļā par viņa notiesāšanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas; daļā par viņam piespriesto sodu; daļā par 184 106,52 *euro* piedziņu un procesuālo izdevumu 807,54 *euro* piedziņu no viņa valsts labā. Lietu atceltajās daļās apsūdzētais lūdz nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā, kā arī lietu lūdz skatīt tiesas sēdē mutvārdu procesā.

[7.1] Apsūdzētais uzskata, ka apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Krimināprocesa likuma 564.panta ceturto daļu, kas atzīstams par būtisku Krimināprocesa likuma pārkāpumu.

[7.2] Apelācijas instances tiesa pieļāvusi Krimināprocesa likuma 20.panta pirmās daļas pārkāpumu, kas novedis pie nelikumīga nolēmuma pieņemšanas, jo nav ievērojusi Krimināprocesa likuma 455.panta trešajā daļā noteikto, ka tiesa var atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, ja ar to nepasliktinās apsūdzētā stāvoklis un netiek pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību.

Apelācijas instances tiesa /pers. A/ izvirzījusi jaunu apsūdzību, norādot, ka viņš pārkāpis likuma „Par uzņēmējdarbību" prasības. Apelācijas instances tiesas spriedums ir pretrunā ar /pers. A/ celto apsūdzību, tas ir, /pers. A/ apsūdzēts par to, ka ieguldīja savus personīgos līdzekļus KML, savukārt ar apelācijas instances tiesas spriedumu notiesāts par to, ka nav ieguldījis DTV projektā savu personīgo kapitālu.

[7.3] /pers. A/ norāda, ka pirmās instances tiesa LVRTC pilnvarniekus no tiesāja kā noziedzīgās grupas dalībniekus, nevis uzskatīja viņus par maldināšanas upuriem, savukārt apelācijas instances tiesa šos pilnvarniekus attaisnoja. Turklāt pirmās instances tiesa atzina, ka /pers. A/ organizētajā grupā ietilpa 20 cilvēki, savukārt apelācijas instances tiesa, mainot noziedzīgā nodarījuma aprakstu un attaisnojot vēl četras personas, noziedzīgā grupā iekļāvusi 11 cilvēkus. /pers. A/ pauž neizpratni, ka apelācijas instances tiesa nav norādījusi un nav analizējusi, kādā veidā bija iespējams izdarīt viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu bez attaisnoto personu līdzdalības.

[7.4] Apsūdzētais /pers. A/ kasācijas sūdzībā atsaucas uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas lietu „Navaļnijs un Oficerovs pret Krieviju", kurā, pēc viņa domām, vērtēti tie paši tiesiskie jautājumi, kuriem ir nozīme šajā krimināllietā, to, vai komercdarbība peļņas gūšanas nolūkā pati par sevi veido krāpšanas noziedzīgā nodarījuma sastāvu, un vai sastāvu veido tas, ka komersants, noslēdzot līgumu, rūpējas par sev maksimālā labuma gūšanu un savu interešu aizsardzību. Konkrētajā lietā Krimināllikuma 177.panta trešā daļa tika interpretēta patvaļīgi, par noziegumu atzīstot komercdarbību aiz iemesla, ka KML darbojusies savās interesēs par atlīdzību un cerēja DTV projekta īstenošanas rezultātā gūt peļņu.

[7.5] Apelācijas instances tiesa, nepamatoti noraidot /pers. A/ lūgumu veikt poligrāfa ekspertīzi, pārkāpusi Krimināprocesa likuma 15.pantā nostiprinātās tiesības uz lietas izskatīšanu taisnīgā, objektīvā un neatkarīgā tiesā.

[8] Apsūdzētā/pers. A/ aizstāvis Varis Klotiņš kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par /pers. A/ notiesāšanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 177.panta trešās daļas; daļā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas; daļā par viņam piespriesto sodu; daļā par 184 106,52 *euro* piedziņu un procesuālo izdevumu 807,54 *euro* piedziņu no /pers. A/ valsts labā. Gadījumā, ja lieta netiks atcelta minētajās daļās, aizstāvis lūdz grozīt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzētajam /pers. A/ noteikto sodu. Lietu lūdz skatīt tiesas sēdē mutvārdu procesā.

[8.1] Aizstāvis uzskata, ka tiesa, taisot notiesājošu spriedumu par /pers. A/ atzīšanu par vainīgu krāpšanas organizēšanā, kā arī noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā, nav novērsusi visas saprātīgās šaubas par /pers. A/ vainu. Kasācijas sūdzībā aizstāvis analizē lietā esošos pierādījumus, faktus, liecības un sniedz tiem savu no tiesas atšķirīgu vērtējumu. Aizstāvis uzskata, ka nepastāv Krimināprocesa likuma 520.pantā noteiktais notiesājoša sprieduma taisīšanas pamats attiecībā uz apsūdzēto /pers. A/.

[8.2] Apelācijas instances tiesa, sprieduma aprakstošajā daļā norādot no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus un sprieduma motīvu daļā atzīstot tos par pierādītiem, pārkāpusi /pers. A/ tiesības uz aizstāvību un pieļāvusi Krimināprocesa likuma 20.panta pirmās daļas, 455.panta trešās daļas pārkāpumus, kas atzīstami par būtiskiem pārkāpumiem, kas noveduši pie nelikumīga nolēmuma pieņemšanas.

[8.3] /pers. A/ grozītajā apsūdzībā nav inkriminēts, ka /pers. A/ būtu pārkāpis likuma „Par uzņēmējdarbību" 3.panta prasības. Apelācijas instances tiesa /pers. A/ notiesājusi par to, ka viņš neieguldīja DTV projektā savu kapitālu un neizmantoja savu īpašumu uzņēmējdarbības veikšanai, tas ir, par tādām darbībām, par kurām apsūdzība viņam nebija celta. Līdz ar to /pers. A/ nav bijusi iespēja aizstāvēt sevi pret šādām apsūdzībām.

[8.3.1] Apelācijas instances tiesa atzinusi par pierādītu, ka /pers. A/ ir plānojis DLRTC finanšu līdzekļu izkrāpšanu, kas ir no apsūdzības atšķirīgs noziedzīgā nodarījuma faktiskais apstāklis. Arī savās rakstveida liecībās /pers. A/ pamatoti vērsa apelācijas instances tiesas uzmanību uz to, ka ne apsūdzībā, ne abu instanču tiesu nolēmumos nav norādītas konkrētas personas, kuras tikušas ietekmētas ar viltu, lai izkrāptu DLRTC mantu.

[8.3.2] Aizstāvis atsaucas uz Augstākās tiesas judikatūru – lēmumiem lietās Nr. SKK-15/2011, Nr. SKK-8/2012 un Nr. SKK-39/2013, kuros norādīts, ka tiesa var pārkvalificēt inkriminētās noziedzīgā nodarījuma darbības vai arī atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, ja ar to nepasliktinās apsūdzētā stāvoklis un netiek pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību, kā arī atsaucas uz lēmumos lietā

Nr. SKK-520/2009, lietā Nr. SKK-22/2011 un lietā Nr. SKK-690/2011 secināto, ka apsūdzībai jābūt tādai, lai apsūdzētā persona varētu zināt, kādas konkrēti un kādos apstākļos izdarītās darbības tai tiek inkriminētas uzrādītās apsūdzības ietvaros. Ņemot vērā iepriekš minēto, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 6.panta 3 a) punktu, Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumiem lietās ,,P? lissier and Sassi pret Franciju" [Lielā palāta], (62.punkts); ,,Block pret Ungāriju" (24.punkts), ,,Haxhia pret Albāniju" (137.-138.punkti), ,,Pereira Cruz un citi pret Portugāli" (198.punkts), ,,Dallos pret Ungāriju" (49.-52.punkti), ,,Sipavičius pret Lietuvu" (30.-33.punkts), ,,Zhupnik pret Ukrainu" (39.-43.punkti), ,,I. H. un citi pret Austriju" (36.-38.punkts) un norāda, ka /pers. A/ ir notiesāts par noziedzīgu nodarījumu, kurā nav ticis apsūdzēts un pret šādu apsūdzību viņam bijušas liegtas tiesības aizstāvēties.

[8.4] Apelācijas instances tiesa, nepareizi kvalificējot /pers. A/ darbības apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā norādīto Krimināllikuma pārkāpumu. Turklāt tiesa nepareizi tulkojusi arī Krimināllikuma 195.pantu, kas bija spēkā uz noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdi.

Aizstāvis uzskata, ka /pers. A/ ir attaisnojams apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, jo nav pierādīta noziedzīgā nodarījuma objektīvā un subjektīvā puse, kā arī /pers. A/ nav Krimināllikuma 195.panta speciālais subjekts. Aizstāvis norāda, ka Krimināllikuma 195.panta pirmajā daļā likuma redakcijā līdz 2004.gada 31.janvārim krimināltabildība paredzēta par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu vai citas mantas legalizēšanu, pārkāpjot likumā noteiktās prasības un apzinoties šo līdzekļu vai mantas iegūšanas noziedzīgumu. Šī blanketā norma ir tulkojama saskaņā ar likumu ,,Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" tā laika redakcijā. Ar minētā likuma palīdzību nosakāms arī Krimināllikuma 195.panta speciālais subjekts. Pirmās instances tiesa, kam piekritusi apelācijas instances tiesa, atsaukusies uz J. Jurisa promocijas darbā paustajām atziņām, kurās norādīts, ka, lai gan likuma ,,Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 2.pantā savulaik minētās personas šā likuma izpratnē bija īpaši subjekti, tomēr minētā norma nenoteica Krimināllikuma 195.pantā ietvertā noziedzīgā nodarījuma subjektu. Aizstāvis norāda, ka /pers. A/ nevar tikt atzīts par Krimināllikuma 195.panta speciālo subjektu – šī nozieguma izdarītāju, jo apsūdzība viņam celta un notiesāts viņš ir kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas izdarītājs, nevis līdzdalībnieks – tās organizētājs, uzkūdītājs un atbalstītājs. Aizstāvis atsaucas uz Augstākās tiesas lēmumā lietā Nr. SKK-544/2013 secināto un norāda, ka apsūdzībā, kvalificējot noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, bija jānorāda uz konkrētiem likuma ,,Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" pārkāpumiem. Līdz ar to /pers. A/ inkriminētais noziedzīgais nodarījums nav kvalificēts atbilstoši Krimināllikuma 195.panta dispozīcijā norādītajam, jo minētā dispozīcija ir blanketa norma.

[8.5] Apelācijas instances tiesa motīvu daļā nav izvērtējusi un atspēkojusi aizstāvja V. Klotiņa apelācijas sūdzības argumentus, ka:

- /pers. A/ un /pers. D/ vienošanās par KML 50% akciju nodošanu /pers. AC/ nevar tikt uzskatīta par noziedzīgu, jo /pers. AC/ nebija noziedzīga nodoma izkrāpt LVRTC mantu, kas norāda uz krāpšanas nodoma neesamību /pers. A/ un /pers. D/;
- 1999.gadā nodoms izkrāpt LVRTC finanšu līdzekļus, izmantojot DTV ieviešanas faktu, nevarēja rasties nevienai personai, jo DTV ieviešana par LVRTC uzdevumu kļuva tikai vairākus gadus vēlāk;
- lietā nav pierādīts, ka /pers. A/ devis norādījumus /pers. V/ (*/pers. V/*);
- /pers. A/ klātbūtne sanāksmē nav vērtējama kā noziedzīga;
- ar DTV ieviešanas Līguma noslēgšanu ir iegūta tikai saistību tiesība, tas ir, tiesība prasīt ar Līgumu pielīgto saistību izpildi, nevis iegūtas tiesības uz DLRTC finanšu līdzekļiem un līdz ar to Līguma noslēgšanas brīdī krāpšana nevar tikt uzskatīta par pabeigtu.

[8.6] Apelācijas instances tiesa sprieduma aprakstošajā daļā, konstatējot, ka /pers. A/ organizēja krāpšanas izdarīšanu, nav izvērtējusi un atspēkojusi aizstāvja V. Klotiņa apelācijas sūdzības motīvus daļā par to, ka:

- noziedzīga nodarījuma organizētāja darbībām jābūt saistītām tikai ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju;
- /pers. A/ apsūdzībā inkriminētās darbības neatbilst krāpšanas organizētāja pazīmēm. Aizstāvis kasācijas sūdzībā sniedz visu apelācijas instances tiesas spriedumā /pers. A/ inkriminēto darbību atbilstību krāpšanas organizētāja pazīmēm, plašu izvērtējumu, proti, to, ka /pers. A/ nav iesaistījies citas personas krāpšanas izdarīšanā, nevienu personu nav uzkūdījis aktīvi piedalīties krāpšanā, nav izstrādājis krāpšanas noziedzīgo plānu, nav nodrošinājis noziedzīgā nodarījuma izdarītājus ar nepieciešamo informāciju, nav apvienojis noziedzīgā nodarījuma izdarītājus, vadot un koordinējot viņu rīcību, nav atbalstījis krāpšanas izdarīšanu, nav devis padomus, norādījumus un līdzekļus, lai veicinātu krāpšanas izdarīšanu;
- tikai noziedzīga nodarījuma tiešie izdarītāji var apvienoties grupā pēc iepriekšējas vienošanās noziedzīga nodarījuma izdarīšanai;
- saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas atzinumu peļņas gūšana ir likumīgs komercdarbības mērķis un peļņas klasificēšana par ,,zagtu mantu" bez jebkāda pamatojuma ir prettiesiska. Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumā lietā ,,Navaļnijs un Oficerovs pret Krieviju" uzsvērts, ka nav pieļaujama notiesāšana par darbībām, kuras nav atšķiramas no komercdarbības.

[8.7] Apelācijas instances tiesai, noraidot /pers. A/ lūgumu par kompleksās psiholoģiskās – poligrāfa ekspertīzes veikšanu, pieļauts Kriminālprocesa likuma 496.panta pirmās daļas pārkāpums, kas atzīstams par būtisku pārkāpumu Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē. Aizstāvis atsaucas uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumiem lietās ,,Borisova pret Bulgāriju" (47.-48.punkti), ,,Topić pret Horvātiju" (48.punkts) un ,,Kasparov un citi pret Krieviju" (64.-65.punkti) un norāda, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 18.pantam aizstāvības un apsūdzības pusēm ir jānodrošina līdzvērtības princips realizēt savas pilnvaras.

[8.8] Apelācijas instances tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu, kas novedis pie kļūdaina secinājuma par /pers. A/ cita atbildību mīkstinoša apstākļa neatzīšanu un nepiemērošanu izskatāmajā kriminālprocesā, tādējādi pieļaujot Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā norādīto pārkāpumu. Aizstāvis nepiekrīt apelācijas instances tiesas secinājumiem, ka /pers. A/ sniegtās liecības atzīstamas tikai par Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 2.punktā minēto atbildību mīkstinošo apstākli – vainīgais aktīvi veicinājis noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu, un nav pamats konstatēt citus Krimināllikuma 47.panta pirmajā daļā paredzētos atbildību mīkstinošos apstākļus, proti, ka /pers. A/ ir sekmējis citas personas nozieguma atklāšanu.

[8.9] Apelācijas instances tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 41.panta otro un ceturto daļu, kas atzīstams par Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā norādīto pārkāpumu. Aizstāvis atsaucas uz Augstākās tiesas lēmumiem lietās Nr. SKK-357/2017 un SKK-127/2012 un norāda, ka saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta otro daļu vainīgās personas mantiskais stāvoklis ņemams vērā, nosakot naudas soda kā pamatsoda apmēru.

[8.10] Nosakot galīgo sodu /pers. A/, apelācijas instances tiesa nav norādījusi motīvus par Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas piemērošanu un nav pamatojusi pilnīgu sodu saskaitīšanu, tādējādi pieļaujot Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 6.punkta pārkāpumu. Minētais arguments pamatots ar atsauci uz Augstākās tiesas lēmumu lietā Nr. SKK-329/2014.

[8.11] Sagatavojot apelācijas instances tiesas pilnu spriedumu 2019.gada 4.jūlijā, apelācijas instances tiesa pārkāpusi /pers. A/ Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmajā daļā noteiktās tiesības, kas ņemamas vērā nosakot piemērojamā naudas soda apmēru un ir pamats apelācijas instances tiesas sprieduma grozīšanai kasācijas instances tiesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 587.panta pirmās daļas 4.punktu. Aizstāvis atsaucas uz Augstākās

tiesas lēmumos lietās Nr. SKK-253/2012, Nr. SKK-202/2017, Nr. SKK-337/2018, Nr. SKK-[A]/2019 pausto viedokli, kur norādīts, ka kasācijas instances tiesai ir pienākums izvērtēt, vai konkrētajā kriminālprocesā nav pārkāptas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā. Turklāt atbilstoši Kriminālprocesa likuma 530.panta ceturtajai daļai pilna sprieduma sastādīšanu var atlikt tikai vienu reizi, kas konkrētajā lietā tika pārkāpts. Aizstāvja ieskatā tiesneša slimība, kā dēļ sprieduma pieejamība tika atlikta otro reizi, nevar būt par attaisnojumu ilgajam laika periodam, lai saņemtu tiesas nolēmumu lietā. Minētais apstiprinās ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumos „Panek pret Poliju" (30., 33.punkts), „Kiršteins pret Latviju" (32., 35.punkts), „Abdoella pret Nīderlandi" (24.punkts) izteiktajām atziņām. Aizstāvis uzskata, ka /pers. A/ piemērotais naudas soda apmērs par katru no noziedzīgajiem nodarījumiem ir samazināms. Aizstāvis, atsaucoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumiem „Abdoella pret Nīderlandi" (24.punkts), „Dobbertin pret Franciju" (44.punkts), uzskata, ka atbildīgo iestāžu rīcības dēļ šajā kriminālprocesā tika pārkāptas /pers. A/ tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, jo valstij ir jāorganizē tieslietu sistēmas darbība tā, lai tiesa var izpildīt tai uzliktos pienākumus.

[8.12] Aizstāvis uzskata, ka piespriestā naudas soda apmērs /pers. A/ ir pārāk liels, jo tas noteikts tikai formāli, samazinot piespriežamo minimālo mēnešalgu skaitu, nevis nosakot piespriežamo naudas sodu pēc būtības. Atbilstoši pašreizējai Krimināllikuma 41.panta 2.[1] daļas redakcijai naudas sods nosakāms tādā Latvijas Republikas noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, kāds tas ir sprieduma taisīšanas dienā.

[8.13] Apelācijas instances tiesas spriedums daļā par procesuālo izdevumu piedziņu neatbilst Kriminālprocesa likuma 368.panta otrās daļas nosacījumiem, jo minētajā pantā nav paredzēts, ka procesuālos izdevumus piedzen atbilstoši notiesāto personu lomai nodarījumā. Attiecībā par rīcību ar noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem – 184 106,52 *euro*, ko SIA „Sofists" saņēma saskaņā ar noslēgto līgumu ar KMLat, apelācijas instances tiesas lēmums nav pamatots. Apelācijas instances tiesas spriedums nesatur norādes par naudas summas – 184 106, 52 *euro* izdalīšanu no kopējās izkrāpto naudas līdzekļu summas – 4 036 050,55 latiem (5 742 782,55 *euro*).

[9] Apsūdzētais /pers. B/ kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par viņa atzīšanu par vainīgu un sodīšanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas. Lietu atceltajās daļās lūdz nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[9.1] Apelācijas instances tiesa pārkāpusi Krimināllikuma 1.panta pirmo daļu, 20.panta ceturto daļu, Kriminālprocesa likuma 512.panta otro daļu, 564.panta ceturto daļu, kas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 574.panta 1., 2.punktu un 575.panta trešo daļu novedis pie nelikumīga nolēmuma pieņemšanas.

[9.2] Apelācijas instances tiesas spriedumā nav norādīti konkrēti pierādījumi, uz kuru pamata tiesa ir konstatējusi noziedzīgo vienošanos starp krāpšanas atbalstītājiem – /pers. F/ un /pers. B/.

[9.3] /pers. B/ kasācijas sūdzībā vērš uzmanību uz tiesību doktrīnā pausto viedokli par „motīva" definīciju, uzskata, ka viņa motīvs noziedzīga nodarījuma izdarīšanai spriedumā nav pierādīts. Nav konkrēti secināts, ka /pers. B/ nepamatoti iedzīvojās, ar viltu panākot Līguma noslēgšanu starp KML un DLRTC. Turklāt nav arī cēloniska sakarība starp /pers. B/ darbībām un Līguma noslēgšanu starp KML un DLRTC. Nav norādes, ka /pers. B/ bija informēts, ka Līgums ir noslēgts ar viltu.

[9.4] Apsūdzētais vērš uzmanību, ka apelācijas instances tiesa sprieduma motīvu daļā, konkrēti, 27.sadaļā, viņa darbības kvalificējusi kā krāpšanas organizēšanu, kaut arī atzinusi viņa vainu krāpšanas atbalstīšanā. Kasācijas sūdzības autors atsaucies uz Augstākās tiesas Tiesu prakses 2013.gada pētījumu „Tiesu prakse lietās par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un par izvairīšanos no nodokļu maksāšanas" un tiesību doktrīnā pausto viedokli par līdzdalības definīciju, uzskata, ka neviena no apelācijas instances tiesas spriedumā minētajām /pers. B/ darbībām neatbilst Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā definētajai krāpšanas atbalstīšanai. Kasācijas sūdzībā citēti apelācijas instances tiesas secinājumi, kurus uzskata par nepamatotiem un norāda, ka viņa darbību nolūks bija KML nodokļu jautājumu risināšana, nevis DLRTC mantas iegūšana.

Apelācijas instances tiesa nepamatoti noraidījusi būtiskus /pers. B/ attaisnojošus pierādījumus – /pers. B/ 2002.gada 29.aprīļa vēstuli /pers. V/ (*/pers. V/*), /pers. V/ (*/pers. V/*) liecības par to, ka viņš saņēmis jebkāda veida norādījumus no /pers. B/. Motīvu daļā nav ņemti vērā būtiski /pers. V/ (*/pers. V/*) piezīmju fragmenti, kā arī ir pretrunas sprieduma daļā, kurā tiek attaisnots /pers. E/. Apsūdzētais uzskata, ka apelācijas instances tiesas sprieduma 13.sadaļa ir izslēdzama.

Atsaucoties uz Augstākās tiesas Tiesu prakses apkopojumu „Tiesu prakse lietās par krāpšanu", /pers. B/ norāda, ka apelācijas instances tiesai spriedumā atzīstot, ka apsūdzētajām personām inkriminēto darbību rezultātā DLRTC nav radīts mantisks zaudējums, nebija pamats taisīt notiesājošu spriedumu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas.

[9.5] Apelācijas instances tiesa, taisot notiesājošu spriedumu /pers. B/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas, nav norādījusi motīvu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas darbībām. Tostarp spriedumā nav norādīts neviens no likumā „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" noteikto prasību pārkāpumiem.

[10] Kasācijas sūdzības papildinājumos apsūdzētais /pers. B/ daļēji atkārto kasācijas sūdzības motīvus, vēršot uzmanību, ka apelācijas instances tiesas spriedumā ir būtiskas pretrunas, vērtējot pierādījumus.

[10.1] Lietā nav pierādījumu, ka KML centieni, izveidot sev izdevīgāko preču piegādes struktūru, bija zināmi krāpšanas izdarītājiem – /pers. U/ un /pers. C/, tas ir, personām, kuras sniedza DLRTC amatpersonām maldinošas ziņas par KML.

[10.2] Apsūdzētais /pers. B/ norāda, ka viņam nebija objektīva pamata uzskatīt, ka notiek naudas līdzekļu legalizācija. Abu instanču tiesās norādītie pierādījumi neatbilst noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas objektīvās puses pazīmēm. Nav norādīts, kādas /pers. B/ darbības ir veiktas, ar mērķi slēpt finanšu līdzekļu noziedzīgo izcelsmi un kādas darbības veiktas, ar mērķi maskēt finanšu līdzekļu noziedzīgo izcelsmi. Papildinājumos citēti apelācijas instances tiesas secinājumi, norādot, ka tiesas motivācija satur krāpšanas un legalizācijas ideālo kopību, kas konkrētajā lietā nav pieļaujami.

[10.3] Apsūdzētais /pers. B/ uzskata, ka konkrētajā lietā pieļauta kriminālprocesa neatļauta novilcināšana, kā ar apstrīd viņam piemēroto naudas sodu – 15 480 *euro*, kas ir nesamērīgs viņa mantiskajam stāvoklim.

/pers. B/ papildinājumos pauž piekrišanu apsūdzētā /pers. E/ aizstāvju kasācijas sūdzībā norādītajam viedoklim par tiesneša J. Stukāna sniegto viedokli publiskajā telpā.

[11] Apsūdzētais /pers. C/ kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru viņš atzīts par vainīgu Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā, 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā, 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā; daļā par viņam noteikto sodu par katru noziedzīgo nodarījumu un daļā par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu; daļā par procesuālo izdevumu – 269,18 *euro* piedziņu no viņa valsts labā. Lietu atceltajās daļās lūdz nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā. Lietu lūdz skatīt tiesas sēdē mutvārdu procesā.

[11.1] Apsūdzētais uzskata, ka apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 564.panta piekto daļu, jo pēc būtības ir taisījusi jaunu spriedumu, sniedzot jaunu noziedzīgā nodarījuma aprakstu, kā arī nav analizējusi apsūdzētā darbību juridisko kvalifikāciju. Tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 562.pantu, jo paplašinājusi apsūdzētajam /pers. C/ celto apsūdzību, tas ir, notiesājusi par darbībām, par kurām apsūdzība nav

celta. Apsūdzētais kasācijas sūdzībā analizē tiesas atzītos faktiskos apstākļus un sniedz tiem savu vērtējumu, paužot viedokli, kādā veidā apsūdzība ir paplašināta. Apsūdzības paplašināšana ir pretrunā Kriminālprocesa likuma 20.pantam, jo ir liegtas tiesības uz aizstāvību.

[11.2] Kasācijas sūdzībā apsūdzētais atkārto apelācijas sūdzības motīvus, apšaubot viņam inkriminētās darbības pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas un 196.panta otrās daļas, atsaucas uz tiesību teoriju, vēršot uzmanību, ka Krimināllikuma 196.panta sastāvs paredz speciālo subjektu. Uzskata, ka nepieciešams izvērtēt, vai viņa darbībās ir konstatējamas visas noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes. Norāda, ka nepareiza Krimināllikuma 195.panta otrās daļas piemērošana novedusi pie Krimināllikuma 1.panta pirmās daļas, Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas, 520.panta pirmās daļas un 527.panta pārkāpuma.

Apsūdzētais norāda, ka apelācijas instances tiesa atzinusi, ka /pers. C/ darbības pareizi ir kvalificētas pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 195.panta otrās daļas, taču apsūdzība šajā daļā viņam tika celta un arī rezolutīvajā daļā norādīts, ka viņš ir atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas, tas ir, par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas atbalstīšanu, nevis organizēšanu. Analizējot /pers. C/ vainu apstiprinošos pierādījumus, apelācijas instances tiesa nav norādījusi ne laika periodu, kad noziedzīgais nodarījums izdarīts, ne arī konkrētas darbības, kā izpaudās atbalstīšana, legalizējot noziedzīgi iegūtos līdzekļus.

[11.3] Pretēji Kriminālprocesa likuma 506.panta pirmajai daļai, prokurors nav norādījis nevienu pierādījumu apsūdzētā /pers. C/ vainai nozieguma izdarīšanā, nav pamatojis viedokli, kā arī nav izteicis argumentus par viņam piemērojamo sodu. Kā arī, pretēji Kriminālprocesa likuma 564.pantam, apelācijas instances tiesa nav vērtējusi kritiku par prokurora protestu un prokurora debašu runu.

[11.4] Pēc apsūdzētā domām, apelācijas instances tiesa nav ievērojusi likumā noteikto apelācijas instances tiesas nolēmuma formu, jo pirmās instances tiesas sprieduma būtība nepilnīgi ir izklāstīta motīvu daļā, daļēji iekļaujot to sniegtajā jaunajā noziedzīgo nodarījumu aprakstā.

[11.5] Apelācijas instances tiesa, vairākkārt atliekot pilna tiesas nolēmuma sastādīšanas laiku, pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 568.panta trešo daļu. Pilns tiesas nolēmuma teksts tika sagatavots pēc likumā noteiktā maksimāli pieļaujamā pilna sprieduma sastādīšanas termiņa. Minētais atzīstams par rupju pārkāpumu, kas būtiski aizskar apsūdzētā Kriminālprocesa likuma 12., 14.pantā garantētās tiesības, kā arī Latvijas Republikas Satversmē un starptautiskos tiesību aktos garantētās tiesības uz taisnīgu un efektīvu tiesu. Pēc apsūdzētā domām, viena tiesneša slimība nevar būt par pamatu likuma normu neievērošanai.

[11.6] Apelācijas instances tiesa lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā, krimināllietā netika ievēroti apstākļi, kuri izslēdz tiesnešu piedalīšanos krimināllietas iztiesāšanā. Apsūdzētais apšauba tiesas sastāva objektivitāti, norāda, ka pirmās instances tiesā – Rīgas apgabaltiesā, krimināllietu iztiesāja tiesnesis J. Stukāns un 2016.gada 6.aprīlī uzsākta šīs krimināllietas izskatīšana Rīgas apgabaltiesā kā apelācijas instances tiesā laikā, kad Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētājs bija tiesnesis J. Stukāns. Ņemot vērā iepriekš minēto, apsūdzētais uzskata, ka J. Stukānam kā vadītājam bija pienākums radušos situāciju, laikā, kad tiesnese slimo, atrisināt – veikt organizatoriskus pasākumus, lai netiktu novilcināta neattaisnota tiesas nolēmuma sagatavošana. Turklāt gadījumā, ja viens no tiesnešiem ilgstoši atrodas prombūtnē, apsūdzētajam ir pamats izdarīt secinājumu, ka tiesnešu apspriedē ir piedalījušies tikai divi tiesneši, kas nav atzīstams par likumīgu tiesas sastāvu.

Apelācijas instances tiesas tiesneses ir rīkojušās pretēji Bangaloras principa (domājams, Bangaloras tiesnešu ētikas principu) 1.vērtībai – neatkarībai, tas ir, nav ievērojušas, ka, veicot tiesneša pienākumus, tiesnesis ir neatkarīgs no saviem kolēģiem tiesnešiem attiecībā uz lēmumiem, kurus tiesnesim ir pienākums pieņemt neatkarīgi. Atsaucas uz Satversmes tiesas 2013.gada 14.maija spriedumu lietā Nr. 2012-13-01-12.1., 2002.gada 5.marta spriedumu lietā Nr. 2001-10-01 secinājumu daļas 2.punktu, 2006.gada 20.decembra spriedumu lietā Nr. 2006-12-01 9.3.punktu, 2002.gada 20.jūnija spriedumu lietā Nr. 2001-17-0106 secinājumu daļas 2.punktu, 2005.gada 15.februāra spriedumu lietā Nr. 2004-19-01 6.3.punktu, kuros aplūkots jautājums par jēdzienu – taisnīga tiesa. Kā arī atsaucas uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2000.gada 4.aprīļa spriedumu lietā „ Academy Trading Ltd. And Others v. Greece", iesnieguma Nr. 30342/96, 45.punktu, uzskata, ka ir jāvērtē, vai šaubas par tiesas neitralitāti ir objektīvi pamatotas.

[11.7] Atsaucoties uz Augstākās tiesas lēmumiem lietā Nr. SKK-253/2012, lietā Nr. SKK-202/2017, lietā Nr. SKK-337/2018 pausto viedokli, Konvencijas 6.pantu, apsūdzētais uzskata, ka konkrētajā lietā ir pārkāptas tiesības uz lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā.

[12] Apsūdzētā /pers. D/ aizstāvis D. Skačkovs kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru /pers. D/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[12.1] Aizstāvis uzskata, ka apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas, 514.panta pirmās daļas 1., 2., 3.punkta, trešās daļas, 527.panta pirmās daļas, 564.panta piektās daļas, astotās daļas pārkāpumus, kas atzīstami par būtiskiem pārkāpumiem Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

Apelācijas instances tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 1.panta pirmo daļu, 20.panta otro daļu un 177.panta trešo daļu, pieļaujot Kriminālprocesa likuma 574.panta 1., 2.punktā paredzētos Krimināllikuma pārkāpumus.

[12.2] Kasācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[12.2.1] Apelācijas instances tiesa nav sniegusi jaunu noziedzīgā nodarījuma aprakstu, kaut arī konstatēja no pirmās instances tiesas atšķirīgus apstākļus – citādi kvalificēja krāpšanas priekšmetu. Citējot Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmo daļu, 514.panta pirmās daļas 1., 2., 3.punktu, trešo daļu, aizstāvis uzskata, ka apelācijas instances tiesa nav vērtējusi, vai /pers. D/ iespējams inkriminēt Krimināllikuma 20.panta otro daļu un 177.panta trešo daļu kā krāpšanas organizēšanu, ņemot vērā to, ka /pers. L/, /pers. M/, /pers. G/ un /pers. P/ attaisnoti krāpšanā, taču viņu darbības neatšķiras no /pers. D/ darbībām. Turklāt nav motivēta /pers. D/ vainas forma. Atbilstoši apelācijas instances tiesas konstatētajiem apstākļiem, izslēdzams, ka /pers. D/ vispār būtu izdarījis jebkādas uz krāpšanas organizēšanu un realizēšanu vērstas darbības laika posmā no 2002.gada 14.novembra līdz 2003.gada 13.jūnijam.

[12.2.2] Atsaucoties uz Augstākās tiesas 2008./2009.gada Tiesu prakses apkopojumu „Tiesu prakse lietās par krāpšanu" secināto, norāda, ka apelācijas instances tiesa nav norādījusi nevienu /pers. D/ aktīvu darbību, ar kuru viņš būtu vadījis, organizējis, ietekmējis un panācis citu līdzapsūdzēto personu darbības. Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka /pers. D/ neizdarīja krāpšanu pats, bet panāca, ka to izdara citas personas. Aizstāvja ieskatā daļēja vai pilnīga zināšana vien par citu personu darbībām vai pozitīva attieksme pret tām, nav atzīstama par krāpšanas vai jebkāda cita nozieguma organizēšanu.

Tiesu praksē lietās par krāpšanu atbilstoši Augstākās tiesas tiesnešu kopsapulces 2009.gada 22.maija lēmumam, krāpšana ir noziedzīgs nodarījums, ko var izdarīt tikai ar tiešu nodomu, kas var būt gan konkretizēts, gan nekonkretizēts, taču apelācijas instances tiesas nolēmumā nav motivēts ar pierādījumiem /pers. D/ nodoms attiecībā uz viņam inkriminētajām darbībām, kuras tiesa kvalificēja kā satiksmes ministra maldināšanu, lai tiktu noslēgts līgums starp DLRTC un KML, kā arī attiecībā uz šo darbību sekām, kuras apelācijas instances tiesa konstatēja kā visas Līguma summas prettiesisku iegūšanu.

[12.2.3] Atsaucoties uz judikatūru un tiesību doktrīnā izteiktajiem atzinumiem, norāda, ka apsūdzības saturam jābūt tādam, lai apsūdzētā persona varētu ne tikai zināt, par kādu noziedzīgu nodarījuma izdarīšanu tā tiek apsūdzēta, bet arī konkrēti, kādas darbības personai tiek inkriminētas uzrādītās apsūdzības ietvaros. Apsūdzības nekonkrētība un balstīšanās uz pieņēmumiem aizstāvja ieskatā novedusi pie /pers. D/ tiesību uz aizstāvību ierobežošanas

un nelikumīga nolēmuma taisīšanas.

[12.2.4] Kā būtisks pārkāpums atzīstama apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļas neatbilstība Kriminālprocesa likuma 320.panta ceturtajai daļai, 511.panta otrajai daļai, 512.panta pirmajai, otrajai daļa, 527.panta otrajai daļai, 564.panta sestajai daļai un to, ka nolēmuma motīvu daļa nav atdalīta no aprakstošās daļas. Pēc aizstāvja domām, par sprieduma juridiskajiem motīviem nevar uzskatīt tiesneša subjektīva viedokļa deklaratīvu paušanu, jo par motīvu tiesas viedoklis kļūst tad, kad izdarītais secinājums tiek pamatots ar materiālajām tiesību normām un pierādījumiem. Kasācijas sūdzībā iekļautas atsauces uz Augstākās tiesas lēmumu lietā Nr. SKK-84/2009, lēmumu lietā Nr. SKK-725/2014, lēmumu lietā Nr. SKK-632/2016, kuros motivēts, ka sprieduma aprakstošā daļa ir nepieciešams priekšnosacījums notiesājoša sprieduma atzīšanai par tiesisku, kā arī uz lēmumu lietā Nr. SKK-84/2009 un lēmumu lietā Nr. SKK-520/2009, kur definēts apsūdzības jēdziens. Augstākās tiesas lēmumā Nr. SKK-505/2014 norādīts, ka tiesas sprieduma motīvu daļā izteiktie atzinumi nav pierādītā noziedzīgā nodarījuma apraksts Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmās daļas izpratnē. Līdz ar to aizstāvja ieskatā nolēmuma numurētās sadaļas nepamatoti iekļautas notiesājoša sprieduma motīvu daļā.

Apelācijas instances tiesa motīvu daļā atkārtojusi apgalvojumus par viltu, taču nav sniegusi juridisku vērtējumu faktiskajiem apstākļiem, kurus pati apelācijas instances tiesa atzinusi par pierādītiem. Aizstāvis norāda, ka viltus ir krāpšanas subjektīvās puses pazīme, savukārt mantas nolaupīšana un mantas vērtība ir objektīvās puses pazīmes un šādu faktisko apstākļu esamību sprieduma motīvu daļā nevar pamatot ar to, ka tiesa atzīst par pierādītu nodarījuma sastāva subjektīvo pusi.

[12.2.5] Apelācijas instances tiesa iztiesāšanas gaitā pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 127.panta pirmās daļas, 128.panta otrās daļas, 129.panta, 527.panta panta otrās daļas 2.punkta prasības par pierādījumu novērtēšanu, jo abu instanču tiesu spriedumos faktiskie apstākļi un pierādījumi tika sagrupēti pēc apsūdzības numurētajām sadaļām un no to satura katrā sadaļā tika izklāstīti vienīgi tie fragmenti, kurus varēja izmantot apsūdzības pamatošanai. Pārējais pierādījumu saturs netika novērtēts, tostarp /pers. A/ liecībām netika sniegts absolūti nekāds juridisks novērtējums. Turklāt abu instanču tiesas nav pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izvērtējušas svarīgāko rakstveida pierādījumu – Līgumu. Nepamatoti noraidot aizstāvja pieteiktos lūgumus pievienot krimināllietas materiāliem DLRTC 2003., 2004., 2005.gada pārskatus, aicināt un nopratināt lieciniekus /pers. AD/, /pers. AE/, /pers. AF/, kuri revidējuši minētos pārskatus, apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 20.panta pirmo daļu, 126.panta pirmo, ceturto daļu, 129.pantu, 455.panta pirmo daļu, liedzot iespēju aizstāvēties. Aizstāvis norāda, ka tieši šie pierādījumi atzīstami par attiecināmiem, kas pierādītu, vai ar apsūdzēto darbībām DLRTC vispār tika radīti zaudējumi – apsūdzētajiem inkriminētās krāpšanas sekas.

[12.2.6] Apelācijas instances tiesa lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā un krimināllietā netika ievēroti apstākļi, kuri izslēdz tiesnešu piedalīšanos krimināllietas iztiesāšanā. Aizstāvis norāda, ka pirmās instances tiesā – Rīgas apgabaltiesā, krimināllietu iztiesāja tiesnesis J. Stukāns, sākotnēji ar piesēdētājiem, vēlāk vienpersoniski, ko paredz Kriminālprocesa likuma pārejas noteikumu 25.punkts. 2016.gada 6.aprīlī uzsākta šīs krimināllietas izskatīšana Rīgas apgabaltiesā kā apelācijas instances tiesā. Šajā laikā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētājs un Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja vietnieks bija tiesnesis J. Stukāns. Ņemot vērā iepriekš minēto, aizstāvis uzskata, ka tiesas sastāvs nebija neatkarīgs un neatbilda Latvijas Republikas Satversmes 83.pantam, 92.pantam, Kriminālprocesa likuma 2.panta pirmajai daļai, 15.pantam, likuma „Par tiesu varu" 10.punkta prasībām, līdz ar to nav atzīstams par likumīgu tiesas sastāvu. Aizstāvis norāda, ka ne tikai apgabaltiesas priekšsēdētājs, bet arī viņa vietnieks kā apgabaltiesas tiesu kolēģijas priekšsēdētājs, pamatojoties uz likuma „Par tiesu varu" 33.panta trešo, ceturto, piekto daļu, 40.panta trešo daļu, īsteno organizatorisku un administratīvu varu pār kolēģijas tiesnešiem. Konkrētajā gadījumā izveidojušies apstākļi, kad apelācijas instances tiesas sastāvam apelācijas kārtībā jāpārbauda viņu vadītāja pieņemtā nolēmuma tiesiskums un pamatotība. Aizstāvis uzskata, ka bija nepieciešams krimināllietu nosūtīt izskatīšanai citā apelācijas instances tiesā, kas būtu iespējams, ja Rīgas apgabaltiesas tiesnešu sastāvs tiktu atstatīts vai noraidīts.

[12.2.7] Papildus kasācijas sūdzībā ir atsauce uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas lietu „Navaļnijs un Oficerovs pret Krieviju", kurā vērtēti, pēc aizstāvja domām, tie paši tiesiskie jautājumi, kuriem ir nozīme izskatāmajā krimināllietā, to, vai komercdarbība peļņas gūšanas nolūkā pati par sevi veido krāpšanas noziedzīgā nodarījuma sastāvu, un vai sastāvu veido tas, ka komersants, noslēdzot līgumu, rūpējas par sev maksimālā labuma gūšanu un savu interešu aizsardzību. Aizstāvis uzskata, arī konkrētajā lietā Krimināllikuma 177.panta trešā daļa tika interpretēta absolūti patvaļīgi, par noziegumu atzīstot komercdarbību.

[13] Apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja D. Skačkova kasācijas sūdzības papildinājumos norādīts, ka par pierādītām atzītās /pers. D/ darbības uzskatāmas par komercdarbību un to vienkārša norādīšana spriedumā neraksturo /pers. D/ darbības kā līdzdalību krāpšanā. Vairākas tiesiskas darbības pat kopumā, ja tās vērstas uz mantiska labuma gūšanu, nevar veidot Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzēto nodarījuma sastāvu, ja nav konstatētas apsūdzētā prettiesiskas darbības, kas būtu vērstas uz noziedzīga nodarījuma sastāva realizāciju un kaitīgo seku iestāšanos – svešas mantas paņemšanu bez atlīdzības.

[14] Apsūdzētā /pers. E/ aizstāves A. Kļava, G. Kaminska un E. Kaminska kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par /pers. E/ atzīšanu par vainīgu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[14.1] Apelācijas instances tiesa pieļāvusi Krimināllikuma 1.panta, 4.panta pirmās daļas, 5.panta, 47.panta otrās daļas, 58.panta piektās daļas, Kriminālprocesa likuma 1., 8.panta, 12.panta pirmās daļas, 14.panta pirmās daļas, 15., 16., 17., 18., 19.panta, 20.panta pirmās daļas, 23.panta, 124.panta piektās daļas, 128.panta otrās, trešās daļas, 455.panta trešās daļas, 506.panta, 511.panta otrās daļas, 512.panta, 527.panta pirmās daļas, 528.panta pirmās daļas 5.punkta, 529.panta pirmās daļas, 561.panta pirmās daļas, 562.panta pirmās daļas, 564.panta ceturtās, piektās, sestās, astotās daļas un 568.panta trešās daļas pārkāpumus, kas ir būtiski pārkāpumi Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kas katrs pats par sevi novedis pie nelikumīga apelācijas instances tiesas sprieduma daļā par /pers. E/ notiesāšanu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, pieņemšanas.

[14.2] Apelācijas instances tiesas spriedums neatbilst Kriminālprocesa likuma 561.panta pirmās daļas otrā teikuma, 564.panta ceturtās, piektās, sestās, astotās daļas, 527.panta pirmās daļas prasībām, jo tiesa sniegusi jaunu noziedzīgā nodarījuma aprakstu, kurā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas trūkst /pers. E/ inkriminētā noziedzīgā nodarījuma subjektīvās puses apraksts.

[14.3] Apelācijas instances tiesa pārkāpusi likuma „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 3.pantu attiecībā uz Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektu. Noskaidrojot Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektu, pēc aizstāvju domām, ir piemērojama Krimināllikuma 5.panta pirmā daļa.

Aizstāves vērš uzmanību, ka, izdarot grozījumus likuma „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 3.pantā, kas stājās spēkā 2004.gada 1.februārī, likuma tiesiskais regulējums un mērķis tika paplašināts. Piemērojot sašaurināto likuma „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 3.panta redakciju, kas spēkā bija līdz 2004.gada 31.janvārim, abu instanču tiesām bija jākonstatē, kādas tieši darbības izdarīja /pers. E/, kas kaitējušas Latvijas Republikas finanšu sistēmai.

[14.4] Kasācijas sūdzībā tiek atkārtoti apelācijas sūdzības motīvi un aizstāvības runas tiesu debatēs apelācijas instances tiesā, norādīts, ka, reģistrējot sevi kā patieso laba guvēju Gērnsijā caur uzņēmumu „/Nosaukums I/", kļūstot par sabiedrības /Nosaukums A/ patieso labuma guvēju Maltā,

/pers. E/ nevarēja apdraudēt un neapdraudēja Latvijas Republikas finanšu sistēmu, jo neveica nekādas kaitīgas darbības, par kurām paredzēta krimināltatbildība. Tostarp apelācijas instances tiesa nav vērtējusi /pers. E/ aizstāvju lūgumu ar Interpol starpniecību apstiprināt, ka par /pers. E/ nav negatīvas informācijas. Nekonstatējot ar /pers. E/ darbībām nodarīto kaitējumu kādai no Latvijas kredītiestādēm, /pers. E/ darbībās nav konstatējama arī Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīme – objekts. Turklāt neviena Latvijā reģistrēta kredītiestāde, kā arī ārvalstīs reģistrēta kredītiestāde vai Finanšu un kapitāla tirgus komisija nav atzīti par cietušajiem konkrētajā kriminālprocesā.

[14.5] Apelācijas instances tiesa nav pareizi piemērojusi Krimināllikuma 5.pantu, jo atzina /pers. E/ par vainīgu par darbībām, kas veiktas ārpus Latvijas teritorijas. Abu instanču tiesām bija jāņem vērā Krimināllikuma 4.panta pirmās daļas redakcija, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim un kas Latvijas pilsoņiem par ārpus Latvijas teritorijas izdarītajiem nodarījumiem izvirzīja dubultās krimināltatbildības nosacījumu saskaņā ar kuru gan ārvalstī, kur veiktas faktiskās darbības, gan Latvijā par šo nodarījumu jābūt paredzētai krimināltatbildībai. Līdz ar to aizstāvju ieskatā nav pamata 2003.gada Gērnsijā un Maltā veiktās darbības /pers. E/ inkriminēt kā noziedzīgas, jo par tām ne Gērnsijā, ne Maltā netiek paredzēta krimināltatbildība.

Lai konstatētu, vai /pers. E/ darbībās apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas ir noziedzīgā nodarījuma pazīme – objektīvā puse, abu instanču tiesām bija jāanalizē normas spēks laikā, proti, Krimināllikuma 5.panta otrās daļas redakcija saistībā ar objektīvās puses izpausmi – likumā noteikto prasību pārkāpšana. No 2005.gada 1.jūnija spēkā bija /pers. E/ citādi labvēlīga Krimināllikuma 195.panta redakcija, kurā vairs nebija iekļauta objektīvās puses izpausme – pārkāpjot likumā noteiktās prasības. Savukārt likums „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" nav attiecināms uz /pers. E/, jo viņš kā fiziska persona nav šī likuma subjekts.

[14.6] Aizstāves kasācijas sūdzībā atsaucas uz tiesību doktrīnā pausto viedokli un Satversmes tiesas 2019.gada 21.februāra spriedumā lietā Nr. 2018-10-0103 izteikto atziņu, kur pausts viedoklis, ka krimināltatbildību paredzošām normām jābūt skaidrām un paredzamām, taču abu instanču tiesas nav norādījušas, par kādu konkrēti likumā „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" prasību pārkāpšanu /pers. E/ ir apsūdzēts.

[14.7] Abu instanču tiesas nav pareizi izpratušas legalizācijas mehānismu. Apelācijas instances tiesas sprieduma aprakstošajā daļā iekļautais noziedzīgā nodarījuma apraksts neatbilst likuma „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 5.pantā iekļautajām noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas pazīmēm.

Abu instanču tiesu spriedumos nav konkretizēts kā tieši izpaudās noziedzīgi iegūtu līdzekļu slēpšana un kā – maskēšana un kuras no /pers. E/ inkriminētajām objektīvās puses darbībām valsts apsūdzības un tiesu ieskatā /pers. E/ ir veicis ar mērķi slēpt finanšu līdzekļu noziedzīgo izcelsmi un kuras, ar mērķi maskēt līdzekļu noziedzīgo izcelsmi. Tā kā /pers. E/ predikatīvo noziedzīgo nodarījumu, aizstāvju ieskatā nav izdarījis, tad apelācijas instances tiesa nevarēja /pers. E/ atzīt par vainīgu noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu pārvēršanā citās vērtībās, to atrašanās vietas un piederības mainīšanā, piederības slēpšanā un maskēšanā. Apelācijas instances tiesa nepamatoti sasaista legalizācijas darbības ar /pers. E/ labuma gūšanu, jo /pers. E/ inkriminētajās darbībās nav Krimināllikuma 195.panta otrās daļas objektīvās puses pazīmes – liels apmērs.

Aizstāves norāda, ka /Nosaukums A/ kontu bankā pārskaitītie līdzekļi nav uzskatāmi par noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem, jo tie nav tieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā. Turklāt konkrētajā lietā ir piemērojams noziedzīgi iegūtu līdzekļu definējums, kas bija noteikts likuma „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 4.pantā redakcijā, kas bija spēkā līdz 2004.gada 31.janvārim un Kriminālprocesa likuma 355.panta redakcijā, kas bija spēkā līdz 2006.gada 31.janvārim, un ar kuru noteikts, ka tikai tie līdzekļi, kas ir tieši iegūti, turklāt likumā noteiktu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas rezultātā, uzskatāmi par noziedzīgi iegūtiem. Atsaucas uz Augstākās tiesas lēmumu lietā Nr. SKK-55/2012 pausto viedokli, ka noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācija īstenojama gadījumos, ja personai ir tādas izcelsmes līdzekļi, ko viņa nevar norādīt grāmatvedības dokumentos, deklarācijās u.c. dokumentos, uzskata, ka /pers. E/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas nav noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses pazīmes – noziedzīgā nodarījuma priekšmeta. Apelācijas instances tiesa, nepamatoti kvalificējot civiltiesisku darījumu – piegādes līgumu noslēgšanu un tajos paredzēto pārskaitījumu veikšanu kā Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses darbības, nav vērtējusi apelācijas sūdzības argumentus.

Lai konstatētu, vai /pers. E/ inkriminētajā noziedzīgajā nodarījumā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas ir noziedzīgā nodarījuma subjektīvās puses pazīme, abu instanču tiesām bija jāanalizē Krimināllikuma 5.panta otrās daļas redakcija saistībā ar apzināšanos par līdzekļu izcelsmi. Aizstāves uzskata, ka Krimināllikuma 195.panta dispozīcija kopš normas pieņemšanas ir mainījusies piecas reizes. Secināms, ka Krimināllikuma 195.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs laika posmā no 2011.gada 29.aprīļa līdz 2017.gada 31.jūlijam /pers. E/ bija labvēlīgāks, jo Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 5.pantā bija paredzēts augstāks personas zināšanu līmenis par mantas noziedzīgo izcelsmi pēc 2017.gada 1.augusta. Atsaucas uz tiesību doktrīnu, Augstākās tiesas lēmumu lietā Nr. SKK-8/2017 un Eiropas Savienības Tiesas 2016.gada 6.oktobra spriedumu lietā „Paoletti u.c.", Nr. C-218/15, kuros pausts viedoklis par Krimināllikuma 5.panta piemērošanu un uzskata, ka saskaņā ar minētā panta 2011.gada 31.marta grozījumiem Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 5.pantā, ar kuriem legalizēšanas subjektīvās puses elements attiecībā uz līdzekļu izcelsmi sašaurināts no „apzināties" uz „zinot", ir atpakaļejošs spēks, jo likumdevējs šiem likuma grozījumiem un 2005.gada 28.aprīļa grozījumiem Krimināllikuma 195.pantā, ar kuriem no normas izslēgta „apzināšanās" par līdzekļu noziedzīgo izcelsmi, pārejas noteikumus nav paredzējis. Ņemot vērā iepriekš minēto, apelācijas instances tiesa, norādot, ka /pers. E/ nepārprotami apzinājies, ka līdzekļi, kas tiek legalizēti, ir iegūti noziedzīgi un ka zināšana ir nepārprotama apzināšanās, ir pārkāpusi /pers. E/ tiesības uz aizstāvību, jo šāda apsūdzība /pers. E/ nav celta.

[14.8] Aizstāves atsaucas uz Augstākās tiesas lēmumiem lietās Nr. SKK-269/2008, Nr. SKK-84/2009, Nr. SKK-492/2010, Nr. SKK-201/2011, Nr. SKK-6/2016, Nr. SKK-27/2017 pausto motivāciju par apsūdzības grozīšanu un uzskata, ka prokurors apelācijas instances tiesā faktiski grozījis /pers. E/ apsūdzību uz smagāku, papildinot to ar jauniem smagākiem faktiskiem apstākļiem. Minētais ir Konvencijas 6.pantā un Kriminālprocesa likuma 20.pantā pamatprincipa – tiesības uz aizstāvību, pārkāpums. Turklāt abu instanču tiesas /pers. E/ nelikumīgi inkriminējušas iedzīvošanās mērķi (nolūku), it kā tā būtu Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pamatpazīme vai kvalificējošā pazīme.

[14.9] Apelācijas instances tiesa nepamatoti noraidījusi /pers. E/ lūgumu noteikt viņam poligrāfa ekspertīzi. Aizstāvju ieskatā personas subjektīvo pusi ir iespējams noskaidrot arī veicot poligrāfa ekspertīzi.

[14.10] Apelācijas instances tiesa nepamatoti nav konstatējusi pieļauto Krimināprocesa likuma 8.panta pārkāpumu attiecība uz /pers. E/, jo neviens apsūdzētais konkrētajā lietā, tostarp /pers. E/, savu vainu viņam inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos nav atzinis. Vienlīdzības princips prasa neizvirzīt nekādus krimināltiesiskus pārmetumus /pers. E/, kurš nav veicis nevienu pārskaitījumu ne Latvijā, ne ārvalsts bankā.

[14.11] Pirmās instances tiesa, pārkvalificējot /pers. E/ sākotnēji celto apsūdzību, pasliktinājusi apsūdzētā /pers. E/ stāvokli. Kasācijas sūdzībā aizstāves detalizēti un plaši, pa posmiem apraksta, kā izpaudās apsūdzības grozīšana.

Pirmās instances tiesa selektīvi ir vērtējusi /pers. E/, citu apsūdzēto un liecinieku liecības, nenorādot motīvus, kāpēc tiek noraidītas tās liecību daļas, kuras tiesa nav izmantojusi notiesājoša sprieduma pamatošanai. Savukārt apelācijas instances tiesa nosaukusi tikai daļu no norādītajiem pirmās instances tiesā nevērtētajiem pierādījumiem, bet sprieduma motīvu daļā nav norādījusi apsvērumus, kāpēc noraida /pers. E/ attaisnojošus pierādījumus – sabiedrības „FJV Fiduciary Limited" /amats/ /pers. AG/ (*/pers. AG/*) 2003.gada 9.decembra vēstuli sabiedrībai „Peralta Custodian Ltd", VID audita atzinumu Nr. 225 par SIA KMLat veikto komplekso nodokļu auditu par auditējamo periodu no 2003.gada 15.janvāra līdz 2003.gada 30.septembrim, kā arī liecinieka /pers. V/ (*/pers. V/*) Starptautiskajai Šķīrējtiesai iesniegto 2005.gada 19.janvāra rakstveida paziņojumu, kas apliecina /pers. E/ sniegto

liecību patiesumu. Tostarp apelācijas instances tiesa nav norādījusi motīvus, kāpēc noraida pierādījumus – aizstāvju lūgumus lietas materiāliem pievienot prezentāciju ,,Malta – finanšu pakalpojumu centrs. Prezentācija par nodokļu efektivitāti", nopratinātā liecinieka /pers. AH/ liecības, liecinieka /pers. AI/ (*/pers. AI/*), /pers. AG/ (*/pers. AG/*) liecības, liecinieces /pers. AJ/ (*/pers. AJ/*) 2003.gada 13.maija vēstuli Maltas uzņēmumu reģistram. Aizstāves atsaucas uz Eiropas Savienības pamattiesību hartas 47.panta otro daļu, 48.pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2016/343, Latvijas Republikas Satversmes tiesas 2018.gada 14.jūnija spriedumu lietā Nr. 2017-23-01 un norāda, ka apelācijas instances tiesa nav vērtējusi visas saprātīgās šaubas par /pers. E/ vainu noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanā.

[14.12] Aizstāves norāda, ka /pers. E/ nav piedalījies sanāksmē 2002.gada 29.jūlijā /adrese/, pēc kuras tiesas ieskatā /pers. E/ apzinājies, ka naudas līdzekļi ir izkrāpti no DLRTC un ārzemēs tiks reģistrēti uzņēmumi ar mērķi legalizēt no DLRTC saņemtos līdzekļus, slēpjot šo līdzekļu nonākšanu ar DTV projektu nesaistītu personu, tajā skaitā, paša /pers. E/ labā. Turklāt apelācijas instances tiesa ir uzlikusi /pers. E/ sava nevainīguma pierādīšanas pienākumu, nevērtējot pierādījumus par /pers. E/ alibi.

[14.13] Kasācijas sūdzībā citētas un analizētas apsūdzēto /pers. A/, /pers. F/, /pers. B/, /pers. L/, /pers. K/, liecinieka /pers. V/ (*/pers. V/*) liecības, norādot, ka tiesa nav vērtējusi šīs liecības, tostarp pretrunas liecībās. Liecības nav vērtētas kopsakarā ar citiem pierādījumiem.

[14.14] Apelācijas instances tiesa ignorējusi faktu, ka Līguma projekta izstrādes laikā projekts netika sūtīts /pers. E/ un elektroniskajā sarakstē starp /pers. F/ un /pers. L/ nebija iesaistīts /pers. E/. Līdz ar to aizstāvju ieskatā pastāv šaubas par /pers. E/ ieinteresētību un informētību par Līguma projekta saturu, nolūkā nākotnē slēpt un maskēt no DLRTC iegūtos līdzekļus. Abu instanču tiesas nepamatoti atzinušas, ka /pers. E/ ir ,,/Nosaukums J/" labuma guvējs, jo pretējā gadījumā nav iespējams sasaistīt /pers. E/ darbības ar viņa it kā ieinteresētību DTV projektā un finanšu līdzekļu noziedzīgas izcelsmes apzināšanos. Ņemot vērā iepriekš minēto, aizstāves norāda virkni liecību un citu pierādījumu, kas viņu ieskatā nav vērtēti.

[14.15] Aizstāves norāda, ka /pers. V/ (*/pers. V/*) iniciatīva bija kā strukturēt iekārtu, tehnikas, aparatūras un programnodrošinājuma piegādi, nolūkā samazināt nodokļu nastu, lai labumu gūtu KML. /pers. E/ nezināja, ka finanšu līdzekļi no DLRTC saņemti krāpniecisku darbību rezultātā, viņam nav bijušas tiesības rīkoties ar /Nosaukums A/ kontu un viņš nevarēja būt persona, kura deva norādījumus /Nosaukums A/ akciju turētāja ,,/Nosaukums I/" /amats/. Apelācijas instances tiesas secinājums, ka /Nosaukums A/ no starpniecības darījuma par sešu raidītāju pirkumu un piegādi bija faktiski jau ieguvusi 122 913,60 USD savā labā un līdz ar to sava vienīgā akcionāra, sabiedrības ,,/Nosaukums I/" patiesā labuma guvēja /pers. E/ labā, ir pretrunā ar lietas materiālos esošajiem pierādījumiem. Tiesa nav norādījusi nevienu Maltas tiesību aktu, kas pierādītu, ka Maltas juridiskās personas kontā ieskaitītie naudas līdzekļi automātiski būtu uzskatāmi par tās patiesā labuma guvēja līdzekļiem.

Piegādes līgumi Kemp 2003/1, Kemp2003/2, Kemp2003/3, tostarp grozījumi piegādes līgumos nebija fiktīvi līgumi, jo ietvēra abu pušu – KMLat un /Nosaukums A/ saskaņotu gribu par tiesisku attiecību nodibināšanu un to izpildi DTV nepieciešamās tehnikas un programmnodrošinājuma piegādē. /pers. E/ nepiedalījās grozījumu piegādes līgumā Kemp2003/2, Kemp2003/3 sastādīšanā. /Nosaukums A/ nebija guvusi peļņu saistībā ar darījumiem Kemp2003/1, Kemp2003/2, Kemp2003/3.

Aizstāves kasācijas sūdzībā veic matemātiskus aprēķinus par apelācijas instances tiesas secināto par legalizētās summas apmēru un norāda, ka tiesas secinājums par legalizēšanu ir pretrunīgs, tas ir, vienā gadījumā naudas līdzekļi, kas samaksāti ražotājam tā noteiktās iekārtu rūpnīcas cenas apmērā, netiek uzskatīti par legalizētiem, savukārt citviet – legalizēta visa summa, tai skaitā tā, ko tiesas ieskatā būtu samaksājusi DLRTC, iegādājoties iekārtas pa tiešo no ražotājiem.

[14.16] Kasācijas sūdzībā tiek analizēts prokuroru debašu runu saturs, norādot, ka šīs debašu runas neatbilst Kriminālprocesa likuma prasībām. Ievērojot jauno apsūdzību, /pers. E/ un viņa aizstāvjiem bija tiesības sagaidīt motivētu valsts apsūdzības uzturētāja runu par /pers. E/ apsūdzību pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, tostarp, ietverot Kriminālprocesa likuma 506.pantā norādītos apsūdzības runas satura elementus.

[14.17] Aizstāves norāda, ka pirmās instances tiesā – Rīgas apgabaltiesā, krimināllietu iztiesāja tiesnesis J. Stukāns, savukārt krimināllietas izskatīšana Rīgas apgabaltiesā kā apelācijas instances tiesā notika laikā, kad tiesnesis J. Stukāns bija Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētājs un Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja vietnieks. Ņemot vērā iepriekš minēto, aizstāves uzskata, ka konkrētajā gadījumā tiesnesim J. Stukānam bija iespēja ietekmēt apelācijas instances tiesu. Atsaucās uz likumu „Par tiesu varu" 11.panta otro, trešo daļu, Latvijas Republikas Satversmes 83., 92.pantu, uzskata, ka no tiesneša J. Stukāna puses pēc sprieduma pasludināšanas tika pieļauts /pers. E/ cilvēktiesību aizskārums, vienlaikus radot pamatotas šaubas par tiesas neietekmējamību un līdz ar to tiesībām uz taisnīgu tiesu. Turklāt J. Stukāna publiski paustie izteikumi raidījuma sižetā ,,De Facto" un televīzijas raidījumā ,,Viens pret vienu" par apsūdzēto vainu noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, nepārprotami dodot norādījumu apelācijas instances tiesai par pirmās instances tiesas spriedumā piemērotā soda pareizumu, norāda uz konstitucionālajās normās, likumā ,,Par tiesu varu", Kriminālprocesa likuma normās garantēto personas nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu.

Pēc aizstāvju domām, tiesības uz taisnīgu tiesu ir pārkāptas arī tādējādi, ka apelācijas instances tiesas sēdes priekšsēdētāja vērsusi Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājas uzmanību faktam, ka viņa laikā, kad konkrētā krimināllieta tika izskatīta pirmās instances tiesā, bija apelācijas instances tiesā tiesas sēdes sastāvā ar tiesnesi J. Stukānu. Aizstāvību ieskatā minētais fakts rada šaubas par tiesneša J. Stukāna kā personības ietekmi uz tiesnesi arī šajā kriminālprocesā. Turklāt aizstāves vērš tiesas uzmanību, ka tiesnesim J. Stukānam ietekme turpinās arī šobrīd, kad lieta atrodas kasācijas instances tiesā, jo no Tiesu informācijas sistēmā esošās informācijas redzams, ka viņš 2019.gada 15.jūlijā šajā kriminālprocesā ir pieņēmis lēmumu par kasācijas sūdzības vai protesta pieņemšanu.

[14.18] Konkrētajā lietā apelācijas instances tiesā konstatējams personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums.

Aizstāves atsaucas uz Augstākās tiesas pētījumu ,,Tiesu prakse par tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā un soda noteikšanā, ja nav ievērotas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā" un uzskata, ka vairākkārt atliekot pilna tiesas nolēmuma sastādīšanas datumu, tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 568.panta trešās daļas otro teikumu. Pilns tiesas nolēmuma teksts bija pieejams 1 gadu 14 dienas pēc saīsinātā sprieduma pasludināšanas un 6 mēnešus un 6 dienas pēc dienas, ko tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 568.panta trešo daļu bija noteikusi par pilna sprieduma pieejamības datumu. Minētais atzīstams arī par Latvijas Republikas Satversmes 91.panta pārkāpumu. Līdz ar to apelācijas instances tiesai bija jāpiemēro Krimināllikuma 58.panta piektā daļa un jāizbeidz kriminālprocess pret /pers. E/, nevis jāpiemēro Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 2.punkts un jāsamazina brīvības atņemšanas soda termiņš. Atsaucas uz Eiropas Cilvēktiesību tiesu praksi – 2001.gada 22.maija spriedumu lietā ,,Szeloch v. Poliju", 1996.gada spriedumu lietā ,,Ferrantelli and Santangelo v. Italy", 1982.gada spriedumu lietā ,,Ekle v. Germany" un uzskata, ka pirmstiesas kriminālprocesā veiktas liekas procesuālas darbības, kas kavēja kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.

[14.19] Taisot jaunu notiesājošu spriedumu /pers. E/, apelācijas instances tiesa rezolutīvajā daļā nav iekļāvusi visus Kriminālprocesa likuma 529.panta pirmajā daļā paredzētos nosacījumus. Tostarp sprieduma rezolutīvajā daļā nav norādīts soda izciešanas laikā ieskaitīt /pers. E/ apcietinājumā pavadīto laiku no 2003.gada 10.novembra līdz 2004.gada 9.janvārim. Uzskata, ka saskaņā ar Krimināllikuma likuma 47.panta otro daļu /pers. E/ kā atbildību mīkstinošs apstāklis bija jāatzīst labprātīga zaudējuma atlīdzināšana cietušajam.

[15] Kasācijas sūdzības papildinājumos aizstāves norāda, ka apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 523.panta pirmās daļas, 561.panta pirmās daļas un 564.panta astotās daļas pārkāpumus. Lieta izskatīta nelikumīgā sastāvā. Tiesneses I. Logina un Z. Lagzdiņa vienlaicīgi atradās ilgstošā darbnespējas prombūtnē, kad darba pienākumu veikšana nebija iespējama, tas ir, viņām nebija iespējams 2019.gada 4.jūlijā parakstīt

pilnu tiesas spriedumu.

[15.1] Aizstāves papildus norāda uz Kriminālprocesa likuma 20.panta otrās daļas – par tiesībām uz aizstāvību – pārkāpumu, kā arī to, ka tiesa ignorējusi Kriminālprocesa likuma 86.panta piekto daļu.

[15.2] Vērtējot un analizējot Līgumu, apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā Civillikumu, jo tiesiskās attiecības, kas aprakstītas spriedumā, veidojas šā likuma ietvaros. Papildinājumos ir atsauces uz tiesību doktrīnā, kā arī Augstākās tiesas nolēmumos lietā Nr. SKC-148/2008, lietā Nr. SKC-7/2011, lietā Nr. SKC-608/2016, lietā Nr. SKC-28/2014, lietā Nr. SKC-7/2018 paustajiem atzinumiem.

[15.3] Papildinājumos aizstāves plaši analizē apelācijas instances tiesas secinājumus un uzskata, ka tiesa vienus un tos pašus apstākļus vērtējusi atšķirīgi, pasliktinot /pers. E/ stāvokli. Tostarp tiesa nav sekmējusi krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, jo Līguma izpildes sakarā nodokļu plānošanu (optimizāciju) vērtējusi pretēji tās faktiskās izmantošanas mērķim, kā arī nav vērtējusi /pers. E/ darbības naudas plūsmas racionālu nodrošināšanu kopsakarā ar /pers. V/ (*/pers. V/*) rīcību un informētības līmeni.

[16] Apsūdzētais /pers. F/ kasācijas sūdzībā lūdz atcelt Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 20.jūnija spriedumu daļā par /pers. F/ atzīšanu par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā un daļā par viņam noteikto sodu; daļā par /pers. F/ atzīšanu par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā un daļā par viņam noteikto sodu un noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu. Lietu atceltajās daļās nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[16.1] Apsūdzētais /pers. F/ uzskata, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 15.pantu, kas atzīstams par būtisku pārkāpumu Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

[16.2] Kasācijas sūdzībā ir atsauces uz 2017.gada 28.februāra Latvijas televīzijas raidījumu „Viens pret vienu", kurā pirmās instances tiesas tiesnesis J. Stukāns publiski sniedzis paziņojumus par personu vainu, pirms tā ir pierādīta ar spēkā stājušos nolēmumu krimināllietā, kā arī sniedzis paziņojumus par citiem ar lietu saistītiem aspektiem. Minētais atzīstams par /pers. F/ un izskatāmajā lietā pārējo apsūdzēto Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā un starptautiskajos aktos garantētā nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu, jo tiesneša J. Stukāna paziņojums tiešā veidā /pers. F/ ieskatā varēja ietekmēt lietas izskatīšanas gaitu un varēja tikt vērtēts kā norāde apelācijas instances tiesas tienešiem.

Ņemot vērā to, ka lietu pirmās instances tiesā skatīja tiesnesis J. Stukāns un lietai, tiesu reformu ietvaros, nonākot apelācijas instances tiesā – Rīgas apgabaltiesā, kuras priekšsēdētāja vietnieks bija J. Stukāns, apsūdzētais uzskata, ka īstenotā tiesu reforma tomēr nenodrošināja personas tiesības uz taisnīgu tiesu, jo:

- apelācijas instances tiesas sastāvā netika iekļauti tiesneši, kuri tiesu reformu rezultātā tika pārcelti darbā no Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas uz Rīgas apgabaltiesu;
- nav zināms, kā tika izveidots apelācijas instances tiesas sastāvs un kas piedalījās tiesnešu izvēlē un nozīmēšanā;
- laikā, kad tiesnesis J. Stukāns lietu skatīja pirmās instances tiesā un vēlāk kļuva par Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja vietnieku, visi apelācijas instances tiesas tiesneši administratīvajā līmenī kļuva par viņa padotajiem, kuriem jāvērtē tiesas priekšsēdētāja vietnieka pieņemtā sprieduma tiesiskums.

[16.3] Kasācijas sūdzībai apsūdzētais pievienojis savu konstitucionālo sūdzību, kuru 2019.gada 19.jūlijā iesniedzis Satversmes tiesai un kurā lūdzis Kriminālprocesa likuma 570.panta pirmo daļu un 564.panta septītās daļas 3.teikumu atzīt par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 92.panta pirmajam teikumam.

[17] Apsūdzētā /pers. F/ aizstāvis M. Mezītis kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par /pers. F/ atzīšanu par vainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas; daļā par /pers. F/ atzīšanu par vainīgu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas un daļā par viņam noteikto sodu un galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu. Lietu atceltajās daļās lūdz nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[17.1] Aizstāvis uzskata, ka apelācijas instances tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 122.panta otrās daļas, 124.panta otrās daļas, 511.panta otrās daļas, 512.panta pirmās, otrās daļas, 564.panta ceturtās daļas pārkāpumus, kas atzīstami par būtiskiem pārkāpumiem Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē. Nepareizi kvalificējot noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta ceturtās daļas, 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas, pieļauts Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā paredzētais Krimināllikuma pārkāpums.

[17.2] Aizstāvis M. Mezītis kasācijas sūdzību pamato ar šādiem argumentiem.

[17.2.1] Apsūdzība ir nekonkrēta, balstīta uz vispārējām frāzēm un netiek apstiprināta ar pierādījumiem par konkrētām /pers. F/ darbībām, apstākļiem, kas norādītu uz /pers. F/ nodomu iesaistīties krāpšanas atbalstīšanā. Apelācijas instances tiesas spriedums nesatur motivāciju, kas apstiprinātu apsūdzībā norādīto, ka no 2000.gada augusta līdz 2001.gada 15.februārim /pers. F/ vienojies ar apsūdzētajiem /pers. D/ un /pers. A/ par iesāktās krāpšanas turpināšanas atbalstīšanu. Tiesas aprakstītajās /pers. F/ darbībās DTV ieviešanas projektā nav konstatējama subjektīvās puses pazīme. Apelācijas instances tiesas motivācija, ka /pers. F/ atbildība par krāpšanu iestājas arī gadījumā, ja viņš ietekmējās no citas personas – liecinieka /pers. AC/ norādījumiem, ir pretrunā ar /pers. F/ notiesājošā spriedumā konstatēto, ka tieši /pers. F/ deva padomus, norādījumus kā atbalstītājs, apzināti veicinot noziedzīga nodarījuma izdarīšanu. Pretēji abu instanču tiesu secinājumiem, apsūdzētā /pers. A/ liecības nesatur ziņas, ka /pers. F/ DTV projektā būtu iesaistījies līdz 2001.gada 15.februārim.

[17.2.2] Apelācijas instances tiesa nepamatoti atzinusi, ka /pers. F/ darbības, sniedzot klientam juridisku palīdzību DTV ieviešanas procesā, nav atzīstama par juridiskās palīdzības sniegšanu. Atbilstoši likuma „Par uzņēmējdarbību" 3. pantam, /pers. F/ darbības, iesaistoties DTV ieviešanas procesā, nebija saistīta ar uzņēmējdarbību. Minētais neapstiprinās ar tiesas sēdē pārbaudītajiem pierādījumiem.

[17.2.3] Apelācijas instances tiesa, vērtējot /pers. F/ liecības abu instanču tiesās, nav norādījusi, kā izpaudusies /pers. F/ izvairīšanās no „konkrētu un pārliecinošu liecību sniegšanas par savstarpējo saskarsmi un informācijas apmaiņu", un kādas konkrētas darbības saistībā ar DTV ieviešanas jautājumiem /pers. F/ skaidrojis ar „sagadīšanos vai nejaušām sakritībām". Nav vērtētas /pers. F/ liecības daļā par to, ka ziņas DTV Līguma projektam viņš saņēma no LVRTC vadības.

[17.2.4] Līguma noslēgšana, kas, iespējams, neatbilda labas ticības apstākļiem, pati par sevi neliecina par nodomu nepildīt Līguma saistības un piesavināties Līguma ietvaros saņemtos pasūtītāja finanšu līdzekļus. Tiesa spriedumā nav norādījusi, kādas tieši Līgumā noteiktās saistības nav pildījusi KML/KMLat. Minētie secinājumi balstīti uz pieņēmumiem un ierobežo /pers. F/ tiesības uz aizstāvību. Turklāt apelācijas instances tiesa kļūdaini secinājusi, ka ar juridisko atzinumu par Līguma projektu /pers. F/ mēģināja ar viltu panākt Līguma ar KML noslēgšanu, tostarp slēpjot, ka ir viens no Līguma projekta autoriem.

[17.2.5] Atzinums, ka daļa iegūto līdzekļu tika izmantota DLRTC vajadzībām, ir pretrunā tiesas secinājumiem, ka visi finanšu līdzekļi, kurus

DLRTC pārskaitīja KML Līguma ietvaros, vērtējami kā izkrāpti. Aizstāvis norāda, ka nav iespējams izkrāpt DLRTC līdzekļus, kuri tiek izmantoti DLRTC vajadzībām.

[17.2.6] Tiesas apgalvojums par DLRTC noslēgtajiem DTV iekārtu piegādes līgumiem neatbilst faktiskajiem lietas apstākļiem – DLRTC nebija noslēgti līgumi ar DTV iekārtu ražotājiem. Juridiski aplams ir tiesas apgalvojums, ka iecere daļu no piegādes līgumu Kemp 2003/1, Kemp 2003/2, Kemp 2003/3 summām bija paredzēts izmantot DTV iekārtām. Ņemot vērā, ka pēc apelācijas instances tiesas konstatētā izriet, ka krāpšana bija pabeigta 2003.gada 13.jūnijā, kad KML un KMLat kopā no DLRTC bija saņēmušas 4 036 050,55 latu (5 742 782,55 *euro)*, tad 2003.gada 4.jūnijā no vēl nepabeigtas krāpšanas ceļā iegūtiem finanšu līdzekļiem nevarēja jau legalizēt 1 538 034,53 latu (2 188 425,98 *euro*). Minētais ir pretrunā ar tiesas atziņu, ka predikatīvais noziedzīgais nodarījums vienmēr tiek izdarīts pirms sekundārā, proti, tā rezultātā iegūto līdzekļu legalizēšanas, jo legalizēt var tikai tādus līdzekļus, kas jau iegūti predikatīvā noziedzīgā nodarījuma rezultātā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, aizstāvis kasācijas sūdzībā vērš uzmanību, ka Starptautiskās tirdzniecības Palātas Starptautiskā šķīrējtiesa savā 2006.gada 24.augusta spriedumā atzina, ka Līguma noslēgšanas apstākļi un pušu – DLRTC un KML priekšstati deva pamatu atzīt šo Līgumu par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža.

[17.2.7] Nepamatots ir tiesas atzinums, ka kriminālprocesa pabeigšana saprātīgā termiņā nav ievērota tikai procesa ilguma dēļ, nekonstatējot procesa virzītāja vilcināšanos un paša procesa neattaisnotu novilcināšanu, proti,

- neattaisnoti tika novilcināts pirmstiesas kriminālprocess, ko pieļāva procesa virzītājs – prokurors;
- pirmās instances tiesā neattaisnoti novilcināta tiesas sēžu plānošana;
- pirmās instances tiesas tiesneses Ž.Vēveres Kriminālprocesa likuma 52.panta ceturtās daļas 1.punktā konstatētais interešu konflikts, kas liedz viņai piedalīties iztiesāšanā;
- vairākkārtēji atlikta apelācijas instances tiesas pilna sprieduma pieejamība, kas ir Kriminālprocesa likuma 568.panta trešās daļas pārkāpums.

Aizstāvis uzskata, ka pie šādiem apstākļiem ir pārkāptas /pers. F/ Kriminālprocesa likuma 14.pantā noteiktās tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ne vien procesa ilguma dēļ, bet arī tāpēc, ka pirmstiesas kriminālprocesā, iztiesāšanā pirmās un apelācijas instances tiesā ir pieļauta neatļauta lietas novilcināšana. Minētais atzīstams par būtisku pārkāpumu Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

[18] Apsūdzētā /pers. G/ aizstāvis D. Skačkovs kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru /pers. G/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā. Uzskata, ka lieta sarežģītības un apjoma dēļ skatāma tiesas sēdē mutvārdu procesā.

[18.1] Aizstāvis uzskata, ka apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi vairākus procesuālo tiesību normu pārkāpumus, kuri atzīstami par būtiskiem pārkāpumiem Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

Apelācijas instances tiesas sprieduma aprakstošā daļa neatbilst Kriminālprocesa likuma 511.panta otrajai daļai, 514.panta pirmās daļas 1., 2., 3.punktam, trešajai daļai, 527.panta pirmajai daļai, 564.panta piektajai daļai, astotajai daļai. Savukārt sprieduma motīvu daļa neatbilst Kriminālprocesa likuma 320.panta ceturtajai daļai, 511.panta otrajai daļai, 512.panta otrajai daļai, 527.panta otrajai daļai, 564.panta ceturtajai, sestajai, astotajai daļai. Spriedumā pārkāptas Kriminālprocesa likuma prasības par pierādījumu novērtēšanu, kuras nosaka Kriminālprocesa likuma 127.panta pirmā daļa, 128.panta otrā daļa, 129.pants, 527.panta otrā daļas 2.punkts.

[18.2] Atsaucoties uz Senāta lēmumiem lietās Nr. SKK-84/2009, Nr. SKK-520/2009, Nr. SKK-725/2014, Nr. SKK-632/2016 norādītajiem secinājumiem, aizstāvis uzskata, ka Augstākās tiesas tiesu praksē pastāv stabila judikatūras atziņa, ka likumam atbilstoša sprieduma aprakstošā daļa ir nepieciešams priekšnosacījums notiesājoša sprieduma atzīšanai par tiesisku, un, tai iztrūkstot, spriedums ir atceļams. Apelācijas instances tiesa, taisot jaunu spriedumu un konstatējot no pirmās instances tiesas atšķirīgus apstākļus, citādi kvalificēja krāpšanas priekšmetu. Aizstāvis norāda, ka minētais ietekmē krimināllietā celto apsūdzību par noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizēšanu, jo krāpšana ir predikatīvs nodarījums un līdz ar to legalizēšanas sastāva objektīvās puses darbības var sākties tikai pēc krāpšanas pabeigšanas – mantas noziedzīgas iegūšanas. Aizstāvis uzskata, ka sprieduma aprakstošajā daļā ir norādītas tikai tās ziņas, kuras paredz Kriminālprocesa likuma 564.panta trešā daļa, bet jauns noziedzīgā nodarījuma apraksts nav sniegts. Aizstāvis atsaucas uz Senāta lēmumu lietā Nr. SKK-505/2014 un par būtisku pārkāpumu uzskata to, ka apelācijas instances tiesas spriedumā ir sajauktas un nav nodalītas aprakstošā un motīvu daļa. Sprieduma teksts, kurš satur konstatēto apstākļu izklāstu un kuru var uzskatīt par nodarījuma aprakstu, ievietots sprieduma motīvu daļā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmajai daļai sprieduma aprakstošās daļas saturam ir jābūt konkretizētam attiecībā uz katru apsūdzēto, taču /pers. G/ darbību apraksts neatbilst viņa darbību juridiskajai kvalifikācijai, kura norādīta apelācijas instances tiesas spriedumā. Aizstāvis atsaucas uz Senāta lēmumu lietā Nr. SKK-621/2012 un uzskata, ka attiecībā uz darbībām, kuras tiek inkriminētas /pers. G/ kopīgi ar līdzapsūdzētajām personām, nav norobežota dalība no līdzdalības. /pers. G/ nav piedalījies visu apsūdzībā minēto darījumu plānošanā, noslēgšanā un izpildē. Viņam nav inkriminēta nekāda rīcība ar mantu, bet inkriminēts vienīgi tas, ka viņš uzņēmās „/Nosaukums K./" (turpmāk – TIS) labuma guvēja statusu un nogādāja līgumus no /pers. F/ biroja uz KMLat biroju.

Aizstāvis uzskata, ka par sprieduma motīviem nevar uzskatīt tiesnešu subjektīvu viedokļu deklaratīvu paušanu, kuri netiek saistīti ar apsūdzētajiem inkriminētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu. Par motīvu tiesas viedoklis kļūst tad, kad izdarītais secinājums tiek pamatots ar materiālajām tiesību normām un pierādījumiem, konstatētie faktiskie apstākļi tiek saistīti ar inkriminētā nodarījuma sastāvu. Līdz ar to aizstāvja ieskatā apelācijas instances tiesai bija pienākums motivēt noziedzīgā nodarījuma sastāva esību, saistot konstatētos faktiskos apstākļus ar noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm un motivējot ar pierādījumiem šo faktisko apstākļu un atbilstību legalizēšanas sastāva pazīmēm atbilstoši Krimināllikuma 195.panta otrajai daļai.

[18.3] Notiesājot /pers. G/ par legalizēšanu, netika vērtēts Līgums un /pers. G/ liecības daļā par to, kā viņš šā Līguma saturu ir uztvēris, kā ir notikušas viņa pārrunas ar /pers. V/ (*/pers. V/*) par Līguma izpildi. Apelācijas instances tiesa nepamatoti secinājusi, ka legalizēšanas mērķis šajā gadījumā bija radīt priekšstatu par no DLRTC iegūtās naudas likumīgu izcelsmi.

Par absurdu apgalvojumu aizstāvis uzskata, ka /pers. G/ tika reģistrēts par labuma guvēju, slēpjot naudas līdzekļu nonākšanu /Nosaukums A/ un TIS. Apelācijas instances tiesa motīvos nav norobežojusi naudas līdzekļu iegūšanu no to legalizēšanas, faktiski norādot iepriekš citētajos fragmentos, ka mērķis bija iegūt līdzekļus vairāku personu labā, kas nenozīmē, ka mērķis bija šos līdzekļus legalizēt. Līdz ar to aizstāvja ieskatā sprieduma motīvu daļā vispār nav norādīts, kādēļ darbības ar KMLat rīcībā esošajiem naudas līdzekļiem ir tieši to legalizēšana, nevis vienkārša rīcība ar KMLat iegūtajiem naudas līdzekļiem un to iegūšana par labu /Nosaukums A/ un TIS. Naudas līdzekļu iegūšana ir jānorobežo no to legalizēšanas, kas apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā nav izdarīts. No liecinieku liecībām neizriet, ka legalizēšana vispār ir notikusi un neviens no pierādījumiem nesaista /pers. G/ ar TIS un /Nosaukums A/ dibināšanu un administrēšanu, tostarp nekādā veidā nesaista viņu ar citu apsūdzēto personu darbībām. Turklāt vērtējot /pers. G/ vainīgumu, krimināllietā esošajam Valsts ieņēmuma dienesta pārbaudes atzinumam apelācijas instances tiesas spriedumā netika dots novērtējums.

Apelācijas instances tiesa, liedzot iespēju /pers. D/ (domājams, /pers. G/) aizstāvībai iesniegt pierādījumus – DLRTC 2003., 2004., 2005.gadu pārskatus, kuri atspēkotu apsūdzību, tostarp uz tiesas sēdi aicināt un nopratināt kā lieciniekus /pers. AD/, /pers. AE/, /pers. AF/, kuri revidējuši minētos gada pārskatus, apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 20.panta pirmo daļu, 126.panta pirmo, ceturto daļu, 129.pantu, 455.panta

pirmo daļu. Pēc aizstāvja domām, no minētajiem gada pārskatiem redzams, ka apsūdzēto darbības neradīja DLRTC zaudējumus, tas ir, krāpšana netika izdarīta.

[18.4] Apelācijas instances tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 1.panta pirmo daļu un 195.panta otro daļu, nepareizi kvalificējot /pers. G/ tiesiskās darbības kā legalizēšanu, pieļaujot Kriminālprocesa likuma 574.panta 1., 2.punktā paredzēto Krimināllikuma pārkāpumu.

Kvalificējot /pers. G/ darbības pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, apelācijas instances tiesa atbilstoši Kriminālprocesa likuma 355.panta pirmajai daļai nav atzinusi nekādu mantu par noziedzīgi iegūtu.

Aizstāvis uzskata, ka /pers. G/ darbību kvalifikācija pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas nav pamatota, jo apelācijas instances tiesas konstatētie faktiskie apstākļi neveido noziedzīgā nodarījuma sastāvu. Atsaucas uz Senāta lēmumā lietā Nr. SKK-446/2012 paustajiem secinājumiem un norāda, ka Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums var tikt izdarīts tikai ar tiešu nodomu un konkrētu mērķi – slēpt noziedzīgi iegūto mantu vai maskēt tās noziedzīgu izcelsmi.

Apelācijas instances tiesas spriedums satur norādes nevis uz naudas līdzekļu izcelsmes slēpšanu vai tās izcelsmes šķietamās likumības radīšanu, bet gan uz to, ka apsūdzētajiem bija mērķis radīt tiesiskuma šķietamību naudas līdzekļa pārejai no KMLat uz /Nosaukums A/ un pēc tam TIS norēķinu kontiem. Turklāt aizstāvis uzskata, ka lietā nav pierādīta arī /pers. G/ noziedzīgā nodarījuma subjektīvās puses pazīme, jo viņa vainīgums netika vērtēts individuāli, bet gan kopā ar citu personu darbībām.

Kasācijas sūdzībā ir atsauce uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas lietu „Navaļnijs un Oficerovs pret Krieviju", kurā, pēc aizstāvja domām, vērtēti tie paši tiesiskie jautājumi, kuriem ir nozīme šajā krimināllietā, to, vai komercdarbība peļņas gūšanas nolūkā pati par sevi veido krāpšanas noziedzīgā nodarījuma sastāvu, un vai sastāvu veido tas, ka komersants, noslēdzot līgumu, rūpējas par sev maksimālā labuma gūšanu un savu interešu aizsardzību. Aizstāvis uzskata, ka arī izskatāmajā lietā Krimināllikuma 177.panta trešā daļa tika interpretēta patvaļīgi, par noziegumu atzīstot komercdarbību aiz iemesla, ka KML darbojusies savās interesēs, nevis sava kontrahenta DLRTC interesēs.

[18.5] Aizstāvis uzskata, ka apelācijas instances tiesa lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā, pieļaujot Kriminālprocesa likuma 575.panta pirmās daļas 1.punkta pārkāpumu un krimināllietā netika ievēroti apstākļi, kuri izslēdz tiesnešu piedalīšanos krimināllietas izskatīšanā, kas ir Kriminālprocesa likuma 575.panta pirmās daļas 2.punkta pārkāpums.

Aizstāvis norāda, ka pirmās instances tiesā – Rīgas apgabaltiesā, krimināllietu iztiesāja tiesnesis J. Stukāns, sākotnēji ar piesēdētājiem, vēlāk vienpersoniski, ko paredz Kriminālprocesa likuma pārejas noteikumu 25.punkts. 2016.gada 6.aprīlī uzsākta šīs krimināllietas izskatīšana Rīgas apgabaltiesā kā apelācijas instances tiesā. Šajā laikā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētājs un Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja vietnieks bija tiesnesis J. Stukāns. Ņemot vērā iepriekš minēto, aizstāvis uzskata, ka tiesas sastāvs nebija neatkarīgs un neatbilda Latvijas Republikas Satversmes 83.pantam, 92.pantam, Kriminālprocesa likuma 2.panta pirmajai daļai, 15.pantam, likuma „Par tiesu varu" 10.punkta prasībām, līdz ar to nav atzīstams par likumīgu tiesas sastāvu. Aizstāvis norāda, ka ne tikai apgabaltiesas priekšsēdētājs, bet arī viņa vietnieks kā apgabaltiesas kolēģijas priekšsēdētājs, pamatojoties uz likuma „Par tiesu varu" 33.panta trešo, ceturto, piekto daļu, 40.panta trešo daļu, īsteno organizatorisku un administratīvu varu pār kolēģijas tiesnešiem. Konkrētajā gadījumā izveidojušies apstākļi, kad apelācijas instances tiesas sastāvam apelācijas kārtībā jāpārbauda viņu vadītāja pieņemtā nolēmuma tiesiskums un pamatotība. Aizstāvis uzskata, ka bija nepieciešams krimināllietu nosūtīt izskatīšanai citā apelācijas instances tiesā, kas būtu iespējams, ja Rīgas apgabaltiesas tiesnešu sastāvs tiktu atstatīts vai noraidīts. Aizstāvis papildus norāda, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 50.panta pirmajai daļai, tiesneša pienākums bija atstatīt sevi no lietas skatīšanas, kas ir amatpersonas pienākums. Turklāt procesa dalībnieka pieteiktais noraidījums nav obligāts priekšnosacījums šī pienākuma izpildei.

[19] Apsūdzētā /pers. H/ un /pers. I/ aizstāvis J. Rozenbergs kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par /pers. H/ un /pers. I/ katra atzīšanu par vainīgu apsūdzībās pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas un daļā par /pers. H/ un /pers. I/ noteikto sodu. Lietu minētajās daļās lūdz nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[19.1] Aizstāvis uzskata, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumus, kā arī Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus Kriminālprocesa likuma 575.panta pirmās daļas 1.punkta un trešās daļas izpratnē, kas noveduši pie nelikumīga nolēmuma pieņemšanas.

[19.2] Apelācijas instances tiesa, taisot jaunu notiesājošu spriedumu, pēc būtības konstatēja citu Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētā /pers. H/ un /pers. I/ inkriminētā noziedzīgā nodarījuma konstrukciju. Aizstāvības ieskatā, būtiski grozot krāpšanas rezultātā iegūto finanšu līdzekļu apmēru, kā arī pašu krāpšanas konstrukciju – no pārmaksāto naudas līdzekļu izkrāpšanas, tas ir, 1 094 821,86 latiem (1 557 791,16 *euro*) uz visu saņemto naudas līdzekļu izkrāpšanu – 4 036 050,55 latiem (5 742 782,55 *euro*), apelācijas instances tiesai nebija tiesiska pamata saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 564.panta sesto daļu neizklāstīt pierādījumus un to vērtējumu pilnā apjomā.

Aizstāvis kasācijas sūdzībā apstrīd lietas faktiskos apstākļus, analizē tiesību doktrīnā un judikatūrā paustās atziņas par krāpšanas noziedzīgā nodarījuma sastāvu un norāda, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti /pers. H/ un /pers. I/ darbības kvalificējusi pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas, jo kļūdaini konstatējusi krāpšanas priekšmetu un tā esību. Tiesas pieņēmums, ka visi maksājumi, kādus DLRTC veica KML un KMLat labā ir tikuši izkrāpti un veido krāpšanas priekšmetu, juridiski nav iespējams, to izslēdz no Līguma izrietoša KML un KMLat saistību pretizpildījumu veikšana.

Tā kā pastāv pamats apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai daļā par /pers. H/ un /pers. I/ atzīšanu par vainīgiem pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas aizstāvja ieskatā tas izraisa arī sprieduma atcelšanu daļā par viņu atzīšanu par vainīgiem apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, jo, atceļot spriedumu daļā par predikatīvā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kura rezultātā it kā gūti noziedzīgi līdzekļi, zūd pamats konstatēt Krimināllikuma 195.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma priekšmetu.

[19.3] Konstatējot Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes, ir pārkāptas Krimināllikuma 5.panta otrās daļa prasības.

Krimināllikuma 195.pants ir blanketa norma un kopā ar likuma „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 5.pantu veido noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas kā noziedzīga nodarījuma tiesisko sastāvu.

[19.4] Aizstāvis kasācijas sūdzībā vērš uzmanību uz izmaiņām noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas legālajā definīcijā attiecībā uz personas zināšanām par mantas noziedzīgo izcelsmi un norāda, ka faktiski ar 2017.gada 1.augusta grozījumiem likuma „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 5.pantā likumdevējs ir atgriezies pie tās pašas nostājas, kas attiecībā uz personas zināšanām par mantas noziedzīgo izcelsmi bija līdz 2005.gada 1.jūnijam, tas ir, līdzekļu noziedzīgās izcelsmes apzināšanos. Savukārt pareizai Krimināllikuma 5.panta otrās daļas piemērošanai svarīgi izvērtēt, vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas legālās definīcijas attiecībā uz personas zināšanām par mantas noziedzīgo izcelsmi kādā laika periodā nav bijusi apsūdzētajām personām labvēlīgāka. Aizstāvis secina, ka apsūdzībā ietvertajā laika periodā un arī pašreiz personas zināšanu līmenis par mantas noziedzīgo izcelsmi tiek raksturots ar apzīmējumu „apzinājās", taču laika periodā no 2011.gada 29.aprīļa līdz 2017.gada 31.jūlijam personas zināšanas par mantas noziedzīgo izcelsmi bija raksturotas kā „zināja". Līdz ar to nepieciešams izvērtēt, vai likuma „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 5.panta iepriekš minētā redakcija nav vērtējama kā apsūdzētajām personām labvēlīgāka.

Analizējot jēdzienu „apzinājās" un „zināja" nozīmi, aizstāvis atsaucas uz Tieslietu ministrijas 2016.gada 15.decembra ierosinājumu par priekšlikumu iesniegšanu likumprojektam „Grozījumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likumā", kurā izstrādāts priekšlikums

vārdu „zinot" aizstāt ar vārdu „apzinoties". Secina, ka Krimināllikuma 195.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs laika periodā no 2011.gada 29.aprīļa līdz 2017.gada 31.jūlijam bija apsūdzētajām personām labvēlīgāks, jo likumā „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu" 5. pantā bija paredzēts augstāks personas zināšanu līmenis par mantas noziedzīgo izcelsmi, nekā laika periodā, kas attiecināms uz apsūdzību un pašreiz, tas ir, pēc 2017.gada 1.augusta. Atbilstoši Krimināllikuma 5.panta otrās daļas prasībām, jāvērtē, vai /pers. H/ un /pers. I/ zināja par līdzekļu noziedzīgo izcelsmi, nevis tikai apzinājās.

[19.5] Aizstāvis atsaucas uz Augstākās tiesas lēmumā lietā Nr. SKK-446/2012 pausto viedokli un uzskata, ka apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā to, ka tīšu darbību izdarīšana ar noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem vēl nenozīmē to legalizēšanu, jo ir jākonstatē, ka šo darbību nolūks (mērķis) ir bijis slēpt vai maskēt finanšu līdzekļu noziedzīgo izcelsmi, nevis iegūt materiālu labumu sev vai kādai citai personai, kas ir krāpšanas noziedzīgā nodarījuma subjektīvās puses pazīme.

[19.6] Kasācijas sūdzībā aizstāvis plaši analizē un citē apelācijas instances tiesas secinājumus, kas aizstāvja ieskatā nav pamatoti ar norādēm uz konkrētiem lietas materiālos esošajiem pierādījumiem. Apelācijas instances tiesa, kļūdoties matemātisko aprēķinu veikšanā par pārmērīgi augstas Līguma summas noteikšanu, kā arī nepārbaudot liecinieces /pers. AK/ liecības pirmās instances tiesā par viņas sagatavotajiem aprēķiniem par DLRTC veiktajām DTV projekta izmaksām, tostarp bez ievērības atstājot /pers. H/ un /pers. I/ liecības par viņu reāli veiktajām darbībām, kas bija vērstas uz DTV aparatūras iegādi – klātienes un neklātienes komunikāciju ar iekārtu ražotāju pārstāvjiem, iekārtu pārdošanas noteikumu apspriešanu, iekārtu tehniskās konfigurācijas apspriešanu un koriģēšanu, pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas un 512.panta otrās daļas prasības.

[19.7] Aizstāvis norāda, ka apelācija instances tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 561.panta pārkāpumu, jo lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā, proti, kādai no tiesas sastāva tiesnesēm bija ilgstoša darbnespējas lapa un ir pamats izdarīt secinājumu, ka šī tiesnese pilnībā vai daļēji nav piedalījusies pilna sprieduma sagatavošanā un apspriešanā.

Apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 14.panta pārkāpumu par personas tiesībām uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, kā arī, vairākkārt atliekot pilna tiesas nolēmuma pieejamību, pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 568.panta trešo daļu. Pilns tiesas nolēmuma teksts tika sagatavots pēc likumā noteiktā maksimālā pieļaujamā pilna sprieduma sastādīšanas termiņa. Minētajiem pārkāpumiem aizstāvja ieskatā saskaņā ar Krimināllikuma 49.[1] panta noteikumiem ir tieša ietekme uz sodu un ir pamats apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai daļā par /pers. H/ un /pers. I/ noteikto sodu.

[20] Kasācijas sūdzības papildinājumos aizstāvis J. Rozenbergs norāda arī argumentus kasācijas sūdzībā minētajam Kriminālprocesa likuma 561.panta pirmās daļas pārkāpumam.

Norāda, ka 2019.gada 6.jūlijā Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājam nosūtījis pieprasījumu ar lūgumu sniegt ziņas par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesnešu darbnespēju laika periodā no 2018.gada 20.jūnija līdz 2019.gada 5.jūlijam. No Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāja 2019.gada 15.jūlija atbildes vēstules izriet, ka tiesnese I. Logina darbnespējas prombūtnē atradusies no 2018.gada 19.novembra līdz 2018.gada 7.decembrim, no 2018.gada 20.decembra līdz 2018.gada 28.decembrim un no 2019.gada 27.februāra līdz 2019.gada 15.jūlijam. Savukārt tiesnese Z. Lagzdiņa darbnespējas prombūtnē atradusies no 2019.gada 3.janvāra līdz 2019.gada 16.janvārim un no 2019.gada 17.maija līdz 2019.gada 15.jūlijam.

No minētā secināms, ka apelācijas instances tiesa pilno tiesas spriedumu sagatavojusi nelikumīgā tiesas sastāvā, jo divas tiesas sastāva tiesneses objektīvu apstākļu dēļ (darbnespējas prombūtne) faktiski nav piedalījušās apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļas sagatavošanā un apspriešanā.

[21] Kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka privātas sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ pilnvarotais pārstāvis un juridiskās palīdzības sniedzējs /pers. J/ kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru atstāts arests SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas numurs Nr. /numurs/, finanšu līdzekļiem 3 318 829,87 USD apmērā, kas atrodas bankas „Lombard Bank Malta Plc" kontā; daļā par šo līdzekļu konfiskāciju un atceltajās daļās lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[21.1] Advokāts uzskata, ka apelācijas instances tiesas spriedumu nevar atzīt par tiesisku un pamatotu, jo tiesa pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumus un Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

[21.2] Sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[21.2.1] Apelācijas instances tiesa, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 356.panta pirmo daļu, sprieduma rezolutīvajā daļā nav nolēmusi /Nosaukums A/ finanšu līdzekļus 3 318 829,87 USD, kuriem piemērots arests, atzīt par noziedzīgi iegūtu mantu. Pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 356.panta pirmo daļu un neievērojot Kriminālprocesa likuma 358.panta pirmo daļu, tiesa faktiski noteikusi rīcību ar mantu (konfiskāciju), bet nav lēmusi par mantas tiesisko statusu.

Apelācijas instances tiesas sprieduma saturs ir pretrunīgs attiecībā uz /Nosaukums A/ finanšu līdzekļu apmēru. Naudas līdzekļu, kurus tiesa motīvu daļā atzinusi par iegūtiem noziedzīga nodarījuma rezultātā, apmērs neatbilst to līdzekļu, kuriem apelācijas instances tiesa noteikusi atstāt arestu un tos konfiscēt, apmēram. Aizstāvja ieskatā sprieduma motīvu daļā norādot mazāku finanšu līdzekļu summu – 318 829,87 USD, kas būtiski atšķiras no sprieduma rezolutīvajā daļā norādītās summas – 3 318 829,87 USD, nevar atzīt par pārrakstīšanās kļūdu Kriminālprocesa likuma 474.panta izpratnē.

[21.2.2] Apelācijas instances tiesa spriedumā nepareizi noteikusi noziedzīga nodarījuma (krāpšanas) priekšmetu, atzīstot, ka par krāpšanas priekšmetu ir uzskatāma visa naudas summa, kuru laika periodā no 2002.gada 14.novembra līdz 2003.gada 13.jūnijam DLRTC pārskaitīja, tas ir, 4 036 050,55 lati (5 742 782,55 *euro*). Līdz ar to apelācijas instances tiesa, kvalificējot noziedzīgos nodarījumus pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas un 195.panta otrās daļas, pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā paredzēto Krimināllikuma pārkāpumu.

[21.2.3] Apelācijas instances tiesa pārkāpusi vienlīdzības principu, jo nav nodrošinājusi kriminālprocesā aizskartajam mantas īpašniekam – ārvalstī (Maltā) reģistrētajai privātajai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ iespēju īstenot Kriminālprocesa likuma 111.[1] pantā un 455.panta pirmajā daļā (2017.gada 22.jūnija grozījumi Kriminālprocesa likumā, kas stājās spēkā 2017.gada 1.augustā) paredzētās tiesības, neskatoties uz /Nosaukums A/ iepriekš pieteikto lūgumu piedalīties lietas izskatīšanā. Ņemot vērā minētos Kriminālprocesa likuma grozījumus, Satversmes tiesas 2017.gada 23.maija spriedumā lietā Nr. 2016-13-01 un Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018.gada 19.marta lēmumā lietā Nr. SKK-J-43/2018 paustās atziņas, apelācijas instances tiesai bija jāpaziņo /Nosaukums A/ par sūdzību un protesta izskatīšanas vietu, laiku un kārtību, tostarp par tiesībām iepazīties ar apelācijas protestā izklāstītajiem argumentiem, tiesības iepazīties ar krimināllietas materiāliem un tiesības aizstāvēties apelācijas instances tiesā pret šiem prokurora argumentiem. Ņemot vērā iepriekš minēto, apelācijas instances tiesa pārkāpusi Latvijas Republikas Satversmes 92.panta pirmo teikumu, Kriminālprocesa likuma 2.panta otro daļu, 4., 8., 15., 18.panta, 111.[1] panta otrās daļas 1.punktu, trešo daļu, 455.panta pirmo daļu, 560.panta pirmo daļu, kas atzīstami par būtiskiem pārkāpumiem Kriminālprocesa likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

[22] Iebildumus pret kasācijas protestu iesniedzis apsūdzētie /pers. P/ un /pers. L/.

[22.1] /pers. P/ lūdz Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 20.jūnija spriedumu daļā par /pers. P/ attaisnošanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas atstāt negrozītu, bet kasācijas protestu minētajā daļā noraidīt.

Apsūdzētais /pers. P/ uzskata, ka prokurora norādes kasācijas protestā uz Kriminālprocesa likuma 128.panta otrās, trešās daļas, 511.panta otrās daļas, 512.panta, 564.panta ceturtās daļas pārkāpumiem attiecībā uz /pers. P/ attaisnošanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas nav pamatotas.

Prokurors kasācijas protestā faktiski atkārtojis apelācijas protesta motīvus, turklāt kasācijas protestā pēc būtības lūgts no jauna izvērtēt pierādījumus, kurus abu instanču tiesas jau izvērtējušas un kas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta trešo daļu nav kasācijas instances tiesas kompetencē.

Noraidot prokurora apelācijas protestu, apelācijas instances tiesas spriedums daļā par /pers. P/ attaisnošanu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.panta otro daļu atbilst Kriminālprocesa likuma 564.panta ceturtajai daļai.

[22.2] Apsūdzētais /pers. L/ iebildumos un paskaidrojumos norāda, ka kasācijas protests daļā, kas attiecas uz viņa apsūdzību, ir nepamatots un neatbilstošs kasācijas protestam likumā izvirzītajām prasībām, jo protestā pamatā ir lūgts kasācijas instances tiesā atkārtoti pārvērtēt pierādījumus. Protestā paustais, ka apelācijas instances tiesa nav vērtējusi pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, nav pamatots, jo neatbilst sprieduma saturam.

Kasācijas protesta autora viedoklis, ka apelācijas instances tiesai spriedumā ir jāatreferē visu pārbaudīto pierādījumu saturs, nav pamatotas un neatbilst likumam, jo apstākļos, kad apelācijas instances tiesa atstāj pirmās instances tiesas spriedumu negrozītu, tai pirmās instances tiesas spriedumā minēto pierādījumu saturs nav jāatkārto.

/pers. L/ apstrīd un analizē prokurora iebildumus par poligrāfa ekspertīzes pārbaudes pieļaujamību, uzskata tos par nepamatotiem.

Motīvu daļa

[23] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 583.panta pirmo daļu, ierosinot kasācijas tiesvedību, tiesa nosaka lietas izskatīšanu rakstveida procesā vai izskatīšanu tiesas sēdē. No šā panta otrās daļas izriet, ka lietas izskatīšanu rakstveida procesā nosaka, ja iespējams pieņemt lēmumu pēc lietā esošajiem materiāliem. Ja nepieciešami papildu paskaidrojumi no personām, kurām ir tiesības piedalīties procesā, vai, pēc Augstākās tiesas ieskata, attiecīgajai lietai var būt īpaša nozīme likuma normu interpretēšanā, nosaka lietas izskatīšanu tiesas sēdē.

Senāts konstatē, ka lēmumu iespējams pieņemt pēc lietā esošajiem materiāliem, jo papildu paskaidrojumi no personām, kurām ir tiesības piedalīties procesā, nav nepieciešami, un konkrētajai lietai nav īpašas nozīmes likuma normu interpretēšanā. Līdz ar to apsūdzētā /pers. A/ un viņa aizstāvja V. Klotiņa, apsūdzētā /pers. C/ un apsūdzētā /pers. G/ aizstāvja D. Skačkova lūgums par lietas izskatīšanu tiesas sēdē noraidāms.

[24] Senāts atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 20.jūnija spriedums atceļams daļā par /pers. D/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 177.panta trešās daļas, /pers. A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, /pers. C/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas, pēc Krimināllikuma 196.panta otrās daļas, /pers. F/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas, /pers. B/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas, /pers. E/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, /pers. H/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, /pers. I/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, /pers. G/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas; daļā par kriminālprocesa izbeigšanu pret /pers. U/ par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā un 318.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu; daļā par /pers. A/, /pers. C/, /pers. F/, /pers. B/, /pers. H/, /pers. I/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu; daļā par noziedzīgi iegūtas mantas – finanšu līdzekļu 3 318 829,87 USD konfiscēšanu; daļā par procesuālo izdevumu piedziņu. Lieta atceltajās daļās nosūtāma jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

[25] Kriminālprocesa likuma 511.panta otrā daļa noteic, ka spriedumam ir jābūt tiesiskam un pamatotam.

Spriedums ir tiesisks un pamatots, ja tas atbilst Kriminālprocesa likuma 512.panta nosacījumiem, tostarp minētās likuma normas otrajā daļā noteiktajam, ka tiesas spriedumu pamato ar pierādījumiem, kuri pārbaudīti tiesas sēdē, un rakstveida pierādījumiem un dokumentiem, kuri norādīti lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai, vai ar pierādījumiem, kurus saskaņā ar šā likuma 125.panta noteikumiem nav nepieciešams pārbaudīt.

Kriminālprocesa likuma 561.panta pirmās daļas otrais teikums noteic, ka lieta apelācijas instances tiesā iztiesājama kārtībā, kāda noteikta krimināllietu iztiesāšanai pirmās instances tiesā, izņemot 53.nodaļā noteikto.

Tas nozīmē, ka apelācijas instances tiesas spriedumam jāatbilst gan tām prasībām, kuras izvirzītas pirmās instances tiesas spriedumam, gan Kriminālprocesa likuma 564.pantā noteiktajam.

Kriminālprocesa likuma 527.panta pirmā daļa noteic, ka notiesājoša sprieduma aprakstošajā daļā sniedz pierādītā noziedzīga nodarījuma aprakstu un juridisko kvalifikāciju, minot tā izdarīšanas laiku, vietu, izdarīšanas veidu, apsūdzētā vainas formu, motīvus un šā nodarījuma sekas. Atbilstoši šā panta otrajai daļai, notiesājoša sprieduma motīvu daļā norāda: 1) pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi; 2) motīvus, kāpēc tiesa noraidījusi citus pierādījumus; 3) apsūdzētā atbildību pastiprinošos un mīkstinošos apstākļus; 4) motīvus, kāpēc daļa apsūdzības atzīta par nepierādītu, ja tiesa to atzinusi; 5) apsūdzības grozīšanas motīvus, ja apsūdzība tiesā grozīta; 6) motīvus par konkrētā soda piemērošanu; 7) ar sprieduma izpildīšanu saistīto jautājumu izlemšanu, ja tas nepieciešams.

Prasības apelācijas instances tiesas nolēmuma saturam norādītas Kriminālprocesa likuma 564.pantā. Šā panta ceturtā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesas nolēmuma motīvu daļā jānorāda apelācijas instances tiesas atzinums par apelācijas sūdzības vai protesta pamatotību, apstākļi, ko noskaidrojusi apelācijas instances tiesa, pierādījumi, kas apstiprina apelācijas instances tiesas atzinumu, motīvi, kāpēc apelācijas instances tiesa noraida kādus pierādījumus, un likumi, pēc kuriem tā vadās. Norādītā panta astotā daļa noteic, ka gadījumā, ja apelācijas instances tiesa taisa pēc būtības jaunu spriedumu, tā aprakstošajai daļai, motīvu daļai un rezolutīvajai daļai jāatbilst prasībām, kādas šajā likumā noteiktas pirmās instances tiesas spriedumam.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, iztiesājot lietu, minētās tiesību normas nav ievērojusi.

No apelācijas instances tiesas sprieduma redzams, ka tiesa atcēlusi pirmās instances tiesas spriedumu daļā par /pers. D/ notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, /pers. A/ notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta otrajā daļā un 177.panta trešajā daļā, Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un daļā par noteikto galīgo sodu, /pers. C/ notiesāšanu par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā, un 196.panta otrajā daļā, Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un daļā par noteikto galīgo sodu, /pers. M/ notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta

ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, /pers. F/ un /pers. B/ katra notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā, Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, un daļā par noteikto galīgo sodu, /pers. E/ notiesāšanu par Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, /pers. H/ un /pers. I/ katra notiesāšanu par Krimināllikuma 20.panta ceturtajā daļā un 177.panta trešajā daļā, Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu un daļā par noteikto galīgo sodu, /pers. G/ notiesāšanu par Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, /pers. R/, /pers. S/ un /pers. T/ katra notiesāšanu par Krimināllikuma 319.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, /pers. U/ atbrīvošanu no kriminālatbildības par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, kas paredzēti Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā un 318.panta otrajā daļā; daļā par aresta atstāšanu /pers. M/ mantai – nekustamajam īpašumam; daļā par aresta atcelšanu Maltā reģistrētās kompānijas /Nosaukums A/ 3 318 829,87 USD apmērā; daļā par procesuālo izdevumu piedziņu no /pers. D/, /pers. A/, /pers. C/, /pers. M/, /pers. F/, /pers. B/, /pers. E/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. G/, /pers. R/, /pers. S/, /pers. T/, /pers. U/ valsts labā, un šajā daļā taisījusi jaunu spriedumu.

Apelācijas instances tiesa sprieduma motīvu daļā, analizējot apelācijas protesta, apelācijas sūdzību motīvus un lietā esošos pierādījumus, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 564.panta piekto daļu nolēmusi sniegt jaunu noziedzīgā nodarījuma aprakstu. Taču tiesa nav norādījusi pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, kā arī nav izklāstījusi motīvus, kāpēc tiek noraidīti citi pierādījumi, tādējādi apelācijas instances tiesas spriedums neatbilst Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 1.un 2.punkta un 564.panta ceturtās daļas prasībām.

No pirmās instances tiesas sprieduma izriet, ka no Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma cietis DLRTC, jo no DLRTC laika periodā no 2002.gada 14.novembra līdz 2003.gada 13.jūnijam kopā saņemtajiem finanšu līdzekļiem – 4 036 050,55 latiem (5 742 782,55 *euro*) KML un KMLat labā tika izkrāpti naudas līdzekļi 1 094 821,86 lati (1 557 791,16 *euro*) un izdarīts mēģinājums izkrāpt DLRTC mantu (finanšu līdzekļus) lielā apmērā – 479 327,93 USD, tas ir, 276 680,67 lati (393 681,13 *euro*) sabiedrības KML un SIA KMLat labā 93 790 USD, tas ir, 54 679,57 lati (77 802, 02 *euro*) (tas ir, 20% no starpības starp Kemp2003/1 līgumcenu un ražotājam „Thales BM" maksājamo cenu) plus 101 680,95 USD, tas ir, 59 279,99 lati (84 347,83 *euro*) (tas ir, 15% no starpības starp Kemp2003/2 līgumcenu un ražotājam „Conax" maksājamo cenu) plus 44 450,25 USD, tas ir, 25 914,50 lati (36 873,01 *euro*) (tas ir, 15% no starpības starp Kemp2003/3 līgumcenu un ražotājam „Digiquant" maksājamo cenu) plus 81 581,73 ASV dolāri, tas ir, 46 909,49 lati (66 746,19 *euro*) (starpība, ko KMLat pieprasīja no DLRTC, palielinot līguma starp KMLat un „Teleste" līgumcenu) plus 157 825 USD, tas ir, 89 897,12 lati (12 7912,08 *euro*) (DLRTC ikmēneša maksājumi KMLat saskaņā ar Līguma 4.4.1. „b" apakšpunktu)).

Pirmās instances tiesas spriedumā norādīts, ka summu 1 094 821,86 lati (1 557 791,16 *euro*) veido: (1) 679 828,79 lati (967 309, 22 *euro*) (211 965,40 lati (301 599,59 *euro*); 325 548,51 lati (463 213,80 *euro*); 142 314,88 lati (202 495,83 *euro*) kā attiecīgā starpība no tām summām, kuras faktiski tika samaksātas par iekārtām atbilstoši līgumiem Kemp2003/1, Kemp2003/2 un Kemp2003/3 starp KMLat un /Nosaukums A/, un tām summām, kādas par šīm pašām iekārtām bija paredzēts samaksāt šo iekārtu ražotājiem – „Thales BM", „Conax" un „Digiquant"; (2) 137 065,92 lati (195 027,23 *euro*) kā naudas līdzekļi, kas palika KML rīcībā; (3) 136 960,55 lati (194 877,31 *euro*) kā naudas līdzekļi, kurus DLRTC samaksāja KMLat saskaņā ar Līguma starp DLRTC un KML apakšpunktu 4.4.1.b); (4) 129 390,80 lati (184 106,52 *euro*) kā naudas līdzekļi, kurus KMLat saskaņā ar savstarpējo līgumu samaksāja SIA „Sofists", un (5) 11 575,80 lati (164 70,88 *euro*) kā naudas līdzekļi, kurus KMLat saskaņā ar savstarpējo līgumu samaksāja SIA „/Nosaukums/ konsultācijas".

Apelācijas instances tiesa spriedumā norādījusi, ka pirmās instances tiesas aprēķins par izkrāpto un noziedzīgi iegūto līdzekļu apmēru ir kļūdains.

Tiesa, to nemotivējot, atzina, ka KML līgumattiecībās ar DLRTC tika iekļauta ar viltu, tāpēc Līgums starp DLRTC un KML bija fiktīvs, neradīja pienākumu DLRTC uz tā pamata nodot jebkāda apmēra mantu KML un KMLat, proti, nevarēja radīt tiesiskas sekas. KML un KMLat labā tika izkrāpti naudas līdzekļi 4 036 050,55 lati (5 742 782,55 *euro*), savukārt, veicot attiecīgus maksājumus uz fiktīvo līgumu Kemp2003/1, Kemp2003/2 un Kemp2003/3 pamata, tika veiktas darbības ar noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem, tos legalizējot. Apelācijas instances tiesa norādījusi, ka lietā nav izšķirošas nozīmes tam, ka par daļu no summas KMLat iegādājās DTV iekārtas, kuras bija nodomāts atdot DLRTC.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, konstatējot tādus noziedzīgā nodarījuma apstākļus, kas atšķiras no pirmās instances tiesas spriedumā norādītajiem apstākļiem un, sniedzot jaunu noziedzīgā nodarījuma aprakstu, pamatojot savu atzinumu, ka izkrāpta visa summa, šajā gadījumā kļūdaini atsaukusies uz tiesību doktrīnā pausto, ka, ja nozagta manta, no kuras vainīgajam vajadzīga tikai tās daļa, viņam jāatbild par zādzību kopumā. Tas, ka vainīgajam ir bijis nodoms paņemt tikai kādu daļu no faktiski nolaupītās mantas, neatbrīvo viņu no atbildības par visas mantas nolaupīšanu un neietekmē jautājumu par faktiski nolaupītās mantas apmēra noteikšanu mantas nolaupīšanas brīdī.

Senāts 2017.gada 10.oktobra lēmumā lietā Nr. SKK-532/2017 ir izteicis atziņu, ka apelācijas instances tiesai apelācijas sūdzībās norādītie juridiski nozīmīgie apstākļi, proti, noziedzīgā nodarījuma sastāva esamība vai neesamība apsūdzētā rīcībā, ņemot vērā lietas faktiskos apstākļus, judikatūru un apsūdzības formulējumu, kā arī citi apstākļi krimināltiesisko attiecību taisnīgam noregulējumam, jāizvērtē un atzinums jāpamato ar likumu, pārbaudītajiem, novērtētajiem pierādījumiem (*Augstākās tiesas 2017.gada 10.oktobra lēmums lietā Nr. SKK-532/2017, (ECLI:LV:AT:2017:1010.15830406610.1.L)*).

Krāpšanas kā noziedzīga nodarījuma objektīvā puse paredz konstatēt četras pazīmes: 1) viltu vai uzticības ļaunprātīgu izmantošanu; 2) cietušā maldību; 3) cietušā rīcību pretēji viņa paša interesēm; 4) mantisku zaudējumu. Turklāt starp visām minētajām pazīmēm ir jākonstatē savstarpēja cēloņsakarība – viltus vai uzticības ļaunprātīga izmantošana rada maldību, maldības ietekmē cietušais, pašam neapzinoties, veic darbības pretēji savām interesēm, kā rezultātā, cietušajam neapzinoties tiek radīts mantisks zaudējums (*Augstākās tiesas 2010.gada 26.februāra lēmums lietā Nr. SKK-4/2010 (Nr.11810022104)*).

Kvalificējot materiāla sastāva noziedzīgus nodarījumus, līdz ar nodarījumu (darbību vai bezdarbību) jānoskaidro arī tā rezultātā radušos seku – kaitējuma ar Krimināllikumu aizsargātām interesēm – raksturs un apjoms un jāveic to juridisks vērtējums (*Liholaja V. Noziedzīgu nodarījumu kvalifikācija. Palīglīdzeklis krimināltiesību normu piemērotājiem. Rīga: TNA, 2020, 26.lpp.*).

Mantiskam zaudējumam kā krāpšanas sastāva pazīmei ir būtiska nozīme krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā, tādējādi tā apmērs ir jāizvērtē un atzinums jāpamato ar likumu un pārbaudītiem un novērtētiem pierādījumiem.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa bez jebkādiem papildu pierādījumiem savā spriedumā izdarījusi pirmās instances tiesas atzinumam, ka izkrāpti naudas līdzekļi 1 094 821,86 lati (1 557 791,16 *euro*) un izdarīts mēģinājums izkrāpt DLRTC mantu (finanšu līdzekļus) lielā apmērā – 479 327,93 USD, pretēju atzinumu.

Senāts norāda, ka secinājumu par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma rezultātā radīto mantisko zaudējumu 4 036 050,55 lati (5 742 782,55 *euro*) apmērā, apelācijas instances tiesa izdarījusi, neizvērtējot visus lietā iegūtos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā.

Augstākā tiesa ir norādījusi, ka apsūdzētās personas nodoma patieso saturu atklāj arī viņa faktiskās darbības (*Augstākās tiesas 2006.gada 28.decembra lēmums lietā Nr. SKK-770/2006 (1130025500)*).

Senāts piekrīt juridiskajā literatūrā norādītajam, ka krāpšanas gadījumā, ja cietušais no apsūdzētajiem ir saņēmis daļēju saistības izpildījumu, nodarītā mantiskā zaudējuma apmēru veido nevis cietušā zaudētā labuma pilna vērtība, bet gan tikai starpība starp cietušā zaudēto un apsūdzētā nodoto

mantiskā labuma vērtību (*Leja M. Krāpšanas aktuālie jautājumi Latvijas un ārvalstu tiesībās. Rīga: TNA, 2013, 555.lpp.*).

Senāts atzīst, ka, pretēji Kriminālprocesa likuma prasībām, apelācijas instances tiesa nav pamatojusi iepriekš norādīto atzinumu ar tiesas izmeklēšanā pārbaudītiem pierādījumiem, tādēļ kasācijas sūdzībās ietvertā norāde uz Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas, 512.panta, 527.panta, 562.panta pirmās daļas un 564.panta ceturtās daļas pārkāpumu atzīstama par pamatotu.

Turklāt apelācijas instances tiesas spriedums ir pretrunīgs. Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa spriedumā ir norādījusi, ka „apelācijas instances tiesai nav radušās šaubas par to, ka visas vainīgās personas, veicot savas konkrētās darbības, apzinājās, ka viņu darbības ir vērstas uz to, lai ar KML starpniecību DTV projektam paredzētos DLRTC naudas līdzekļus iegūtu savā rīcībā, nodrošinot šo līdzekļu maksimāli iespējamās daļas novirzīšanu ar DTV projektu nesaistīto personu labā, vienlaikus ārēji radot priekšstatu par šādas rīcības likumību". Tāpat tiesa norādījusi, ka „KML un KMLat neizpildīja līguma nosacījumus, jo iegūto līdzekļu ievērojama daļa netika izmantota DLRTC vajadzībām".

Minētais nonāk pretrunā ar tiesas secināto, ka izkrāpti ir visi naudas līdzekļi. Pretrunīgs tiesas spriedums nav atzīstams par atbilstošu Kriminālprocesa likuma 511.un 512.panta prasībām.

Norādītie pārkāpumi atzīstami par Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kas noveduši pie nelikumīga nolēmuma un ir pamats apelācijas instances tiesas notiesājoša sprieduma atcelšanai daļā par Krimināllikuma 177.panta trešo daļu.

[26] Ar apelācijas instances tiesas spriedumu /pers. C/ atzīts par vainīgu un sodīts pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas, 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas, kā arī pēc 196.panta otrās daļas, ka, būdams uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) atbildīgs darbinieks, tas ir, persona, kurai uzņēmumā (uzņēmējsabiedrībā) ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, un tiesības rīkoties ar uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) mantu vai finanšu līdzekļiem, izdarīja tīšu darbību, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, ar kurām radīts būtisks kaitējums uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) un ar likumu aizsargātām citas personas interesēm, ko izdarīja mantkārīgā nolūkā.

Prokurors /pers. C/ saucis pie krimināltiesiskās atbildības par noziedzīgo nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā 2012.gada 13.decembra likuma redakcijā, norādot, ka tā /pers. C/ ir labvēlīgāka.

[26.1] /pers. C/ no 2000.gada 3.jūlija līdz 2003.gada 28.augustam bija DLRTC /komercsabiedrības amatpersona/. Apsūdzētais, neapšaubot šo faktu, kasācijas sūdzībā, atsaucoties uz DLRTC statūtu (redakcijā, kas Uzņēmuma reģistrā reģistrēta 2001.gada 21.februārī) 7.20 apakšpunktu, norāda, ka apelācijas instances tiesa nav vērtējusi statūtos noteiktos ierobežojumus viņa pilnvarām.

Kasācijas sūdzības autors ir aprobežojies ar statūtos iekļauto nosacījumu izklāstu un neargumentētu apgalvojumu, ka apelācijas instances tiesa šos nosacījumus nav vērtējusi.

[26.2] Likumdevējs Krimināllikuma 196.panta pirmajā daļā (2012.gada 13.decembra likuma redakcijā) noteicis krimināltiesisko atbildību par pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu un pārsniegšanu. Proti, par uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas atbildīga darbinieka, tas ir, personas, kurai uzņēmumā (uzņēmējsabiedrībā) vai organizācijā ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, vai tiesības rīkoties ar uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas mantu vai finanšu līdzekļiem, kā arī uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas pilnvarotas tādas pašas personas izdarītām tīšām darbībām, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras vai tās pārsniedzot, ja ar šīm darbībām radīts būtisks kaitējums uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības), organizācijas vai ar likumu aizsargātām citas personas interesēm.

Savukārt Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā likumdevējs paredzējis krimināltiesisko atbildību par šā panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, ja tas izdarīts mantkārīgā nolūkā.

/pers. C/ apsūdzēts par pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu. Ar ļaunprātīgu pilnvaru izmantošanu jāsaprot vainīgās personas rīcība savas kompetences ietvaros, nepārsniedzot piešķirtās pilnvaras, bet pretēji uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) vai organizācijas likumīgajām interesēm (*Hamkova D. 196.panta komentārs. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga:TNA, 2019, 137. – 138.lpp.*).

Noziedzīgs nodarījums ir izdarīts mantkārīgā nolūkā, ja persona savu pilnvaru ļaunprātīgu izmantošanu vai to pārsniegšanu ir izdarījusi ar mērķi panākt savas vai citas personas materiālā stāvokļa uzlabošanu (*Hamkova D. 196.panta komentārs. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Rīga: TNA, 2019, 140.lpp.*).

Tātad likumdevējs, nosakot krimināltiesisko atbildību Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā, par kaitīgām atzinis tieši tādas prettiesiskas uzņēmuma atbildīgā darbinieka darbības, kas veiktas, ļaunprātīgi izmantojot savas pilnvaras, ja ar tām radīts būtisks kaitējums uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības), organizācijas vai ar likumu aizsargātām citas personas interesēm un ja tās izdarītas mantkārīgā nolūkā.

No pirmās instances tiesas sniegtā pierādītā noziedzīgā nodarījuma apraksta izriet, ka inkriminētā noziedzīgā nodarījuma kvalificējošā pazīme – mantkārīgs nolūks – izpaudies tādējādi, ka /pers. C/, ieņemot DLRTC, juridiskā adrese /adrese 19/, /komercsabiedrības amatpersona/ amatu, būdams DLRTC atbildīgs darbinieks, tas ir, persona, kurai DLRTC ir tiesības pieņemt lēmumus, kas saistoši citām personām, un tiesības rīkoties ar DLRTC mantu un finanšu līdzekļiem, tīši, ļaunprātīgi izmantoja savas DLRTC statūtu 9.1.apakšpunktā noteiktās /komercsabiedrības amatpersonas/ pilnvaras veikt DLRTC operatīvo vadību un ar viņu 2000.gada 3.jūlijā noslēgtā darba līguma 2.3.apakšpunktā noteiktās pilnvaras pārstāvēt DLRTC intereses attiecībās ar citām juridiskām personām, mantkārīgā nolūkā, proti, vēloties ņemt dalību kopīgā darbībā ar savu esošo darba devēju /pers. U/ un bijušo darba devēju televīzijas nozarē Latvijā ietekmīgu personu AS „Latvijas Neatkarīgā Televīzija" /komercsabiedrības amatpersona/ /pers. D/, un ar šādu rīcību nodrošinot sev labvēlīgākus apstākļus turpmākai palikšanai DLRTC /komercsabiedrības amatpersona/ amatā un augsta atalgojuma saņemšanai.

Savukārt apelācijas instances tiesa spriedumā, sniedzot jaunu noziedzīga nodarījuma aprakstu un apsūdzēto /pers. C/ atzīstot par vainīgu un sodot pēc Krimināllikuma 196.panta otrās daļas, norādot uz /pers. C/ mantkārīgo nolūku, nav atklājusi, kā tas izpaudies.

Turklāt 2012.gada 13.decembra likuma „Grozījumi Krimināllikumā", kas stājās spēkā 2013.gada 1.aprīlī, pārejas noteikumu 1.punkts noteic, ka personas, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, saucamas pie krimināltiesiskās atbildības saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā, turklāt ņemot vērā, ka krimināltiesiskā atbildība par noziedzīgu nodarījumu nevar iestāties, ja pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas Krimināllikumā par to netiek paredzēta krimināltiesiskā atbildība.

Pārejas noteikumu 4.punktā ir norādīts, ka personas, kuras noziedzīgu nodarījumu izdarījušas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, sodāmas saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā, ņemot vērā, ka maksimālais soda apmērs vai laiks nedrīkst pārsniegt maksimālo soda apmēru vai laiku, kāds Krimināllikumā par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu ir paredzēts pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas. Bet pārejas noteikumu 6.punkts noteic, ja par attiecīgo noziedzīgo nodarījumu Krimināllikumā pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas paredzēta zemāka brīvības atņemšanas soda minimālā robeža, tiesa to ņem vērā, nosakot brīvības atņemšanas sodu.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, atzīstot apsūdzēto /pers. C/ par vainīgu Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, minētās krimināltiesiskās normas salīdzināšanu ar apsūdzībā norādītajiem nodarījuma faktiskajiem apstākļiem, ņemot vērā visus noziedzīga nodarījuma sastāva elementus, tostarp noziedzīgā nodarījuma subjektīvo un objektīvo pusi, nav veikusi. Tiesa nav pārliecinājusies, vai apsūdzībā atspoguļotās noziedzīgā nodarījuma faktiskās pazīmes atbilst visām Krimināllikuma 196.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm, tostarp, ievērojot 2012.gada 13.decembra likumu „Grozījumi Krimināllikumā", kas stājās spēkā 2013.gada

1.aprīlī.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, taisot lietā notiesājošu spriedumu, neizvērtējot minētos apstākļus, pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas un 564.panta ceturtās daļas pārkāpumus. Minētie pārkāpumu atzīstami par Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kuru dēļ tiesas spriedums daļā par apsūdzētā /pers. C/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 196.panta otrās daļas atceļams.

[27] Ievērojot to, ka apsūdzētajiem celtā apsūdzība par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā un 196.panta otrajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir savstarpēji saistīti ar Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā un 318.panta otrajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, Rīgas apgabaltiesas spriedums atceļams arī daļā par apsūdzēto notiesāšanu pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, kā arī daļā par kriminālprocesa izbeigšanu uz nereabilitējoša pamata pret /pers. U/ pēc Krimināllikuma 318.panta otrās daļas un Krimināllikuma 177.panta trešās daļas. Iztiesājot lietu no jauna, tiesai jāņem vērā Krimināllikumā veiktie grozījumi.

[28] Kriminālprocesa likuma 527.panta otrās daļas 3.punkts noteic, ka notiesājoša sprieduma motīvu daļā tiesa norāda apsūdzētā atbildību pastiprinošos un mīkstinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļās 2. un 3.punktu (likuma redakcijā, kas bija spēkā inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā) pirmās instances tiesa konstatējusi apsūdzētajam /pers. A/ divus atbildību mīkstinošus apstākļus – /pers. A/ aktīvi veicinājis noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu, kā arī sekmējis citas personas nozieguma atklāšanu.

Savukārt apelācijas instances tiesa pēc savas iniciatīvas uzskatīja, ka nav pamata citas personas nozieguma atklāšanas sekmēšanu atzīt par atbildību mīkstinošu apstākli.

Kriminālprocesa likuma 562.pantā, kas ietverts Kriminālprocesa likuma 53.nodaļā, norādīts apjoms un ietvari, kādos lieta tiek iztiesāta apelācijas instances tiesā. Saskaņā ar minētā panta pirmo daļu tiesas izmeklēšana un tiesas debates apelācijas instances tiesā notiek sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros, kurus nedrīkst pārsniegt, izņemot gadījumus, kad apelācijas instances tiesai rodas šaubas par pirmās instances tiesas konstatēto apsūdzētā, dalībnieku vai līdzdalībnieku vainu vai atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

Minētie likumā norādītie gadījumi, kad apelācijas instances tiesai ir tiesības pārsniegt apelācijas sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomu un ietvarus, ir saistīti ar iespējamu apsūdzētā stāvokļa uzlabošanu lietā (attaisnošanu, atbildību pastiprinoša apstākļa izslēgšanu u.tml.).

Augstākā tiesa arī iepriekš vairākkārt ir norādījusi, ka apelācijas instances tiesas tiesības piemērot apsūdzētajam nelabvēlīgākus materiālo tiesību normu nosacījumus ir cieši saistītas ar apelācijas protestā (cietušā sūdzībā) izteiktajiem prasījumiem (*Augstākās tiesas 2016.gada 9.decembra lēmums lietā Nr. SKK-J-739/2016 (11087024614), Augstākās tiesas 2018.gada 3.septembra lēmums lietā Nr. SKK-413/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0903.11092037615.2.L)*).

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmās daļas prasības. Atbildību mīkstinoša apstākļa izslēgšana no pirmās instances tiesas sprieduma ir saistīta ar apsūdzētā stāvokļa pasliktināšanu lietā, tādēļ pārsniegt apelācijas sūdzības vai protesta apmērus, lai izslēgtu no pirmās instances tiesas sprieduma atbildību mīkstinošu apstākli, apelācijas instances tiesa nebija tiesīga.

[29] Ar apelācijas instances tiesas spriedumu konfiscēta noziedzīgi iegūta manta – finanšu līdzekļi 3 318 829,87 USD apmērā.

[29.1] Lietas materiālos atrodas pilnvara, no kuras izriet, ka /pers. J/ pilnvarots pārstāvēt /Nosaukums A/ krimināllietā Nr. 3870001003 Latvijas tiesās, proti, /pers. J/ /Nosaukums A/vārdā darbojas kā /Nosaukums A/ pārstāvis šajā kriminālprocesā (*lietas 152. sējuma 217.–218. lapa*). Vienlaikus norādāms, ka lietas materiālos ir orderis Nr. 34/2019, kurā norādīts, ka /pers. J/ ir pilnvarots arī kā juridiskās palīdzības sniedzējs (*lietas 152.sējuma 225.lapa*). Kasācijas sūdzību krimināprocesā aizskartās mantas īpašnieka interesēs /pers. J/ iesniedzis gan kā pārstāvis, gan kā juridiskās palīdzības sniedzējs.

Kriminālprocesa likuma 111.[1] panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ja procesuālo darbību rezultātā ir ierobežotas vai atņemtas īpašnieka vai likumīgā valdītāja tiesības rīkoties ar mantu un ja šai personai nav šajā likumā noteikto tiesību uz aizstāvību, šīs mantas īpašniekam vai likumīgajam valdītājam personiski vai ar pārstāvja starpniecību pirmstiesas kriminālprocesā ir tiesības juridiskās palīdzības saņemšanai uzaicināt advokātu. Šādas tiesības ir paredzētas arī tiesā.

Advokātam, kas sniedz juridisku palīdzību personai kriminālprocesā, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 112.panta otrai daļai, ir tiesības no procesa virzītāja saņemt informāciju par krimināllietas būtību, kā arī kopā ar personu piedalīties izmeklēšanas darbībās, kuras notiek ar šīs personas līdzdalību, sniegt tai juridisku palīdzību, paskaidrojumus, pieteikt lūgumus un iesniegt pierādījumus.

Advokāta un pārstāvja nozīme kriminālprocesā un tiesību apjoms ir atšķirīgi. Sistēmiski skatot šīs normas, pārstāvis aizvieto kriminālprocesā aizskarto mantas īpašnieku tā tiesību realizācijā, bet advokāts, kas sniedz juridisku palīdzību personai kriminālprocesā, palīdz šai personai, bet to neaizvieto.

Kriminālprocesa likuma 571.panta otrā daļa noteic, ka kasācijas sūdzību var iesniegt apsūdzētais, viņa aizstāvis, cietušais, viņa pārstāvis un likumiskais pārstāvis, kā arī krimināprocesā aizskartais mantas īpašnieks, kura mantai uzlikts arests. Savukārt šā panta otrā daļa noteic, ka apsūdzētais sūdzību var iesniegt par viņa tiesību aizskārumu, bet cietušais un kriminālprocesā aizskartais mantas īpašnieks, kura mantai uzlikts arests, var iesniegt sūdzību daļā, kas aizskar viņa tiesības un intereses.

Senāts atzīst, ka, interpretējot Kriminālprocesa likuma 571.pantu kopsakarā ar Kriminālprocesa likuma 111.[1]panta pirmās daļas 3.punktu un 112.panta otro daļu secināms, ka kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka uzaicināts advokāts, kas sniedz juridisku palīdzību, nevar iesniegt patstāvīgu kasācijas sūdzību. Šādas tiesības piemīt kriminālprocesā aizskartajam mantas īpašniekam, kura mantai uzlikts arests. Tā kā kriminālprocesā aizskartais mantas īpašnieks savas tiesības var īstenot personiski vai ar pārstāvja starpniecību, tad pārstāvim atšķirībā no advokāta ir tiesības iesniegt kasācijas sūdzību.

[29.2] Judikatūrā izteikta atziņa, ka mantas atzīšanas par noziedzīgi iegūtu un konfiskācijas rezultātā var tikt aizskartas Latvijas Republikas Satversmes 105.pantā noteiktās personas pamattiesības. Minētā iemesla dēļ nepieciešams skaidrs un efektīvs mehānisms, kādā persona var pierādīt, ka mantai, kura tiek pakļauta arestam, ir legāla izcelsme. Proti, lai kriminālprocesā aizskartās mantas īpašnieks varētu aizstāvēt savas tiesības uz īpašumu, pārsūdzēt nolēmumus (tajā skaitā, iesniegt apelācijas un kasācijas sūdzības attiecībā uz mantu, kas atzīta par noziedzīgi iegūtu), viņam ir jābūt tiesībām aktīvi iesaistīties krimināprocesā, piedaloties tiesas sēdēs, izsakot savu viedokli, iesniedzot pierādījumus u.tml. (*Augstākās tiesas 2019.gada 11.jūnija lēmums lietā Nr. SKK–294/2019 (ECLI:LV:AT:2019:0611.11519010516.3.L)*).

[29.3] Par nepieciešamību nodrošināt efektīvu mehānismu savu tiesību uz īpašumu aizsardzībai norādīts arī vairākos starptautiskajos dokumentos, tajā skaitā, Eiropas Parlamenta un Padomes 2014.gada 3.aprīļa direktīvā 2014/42/ES par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā.

Minētās direktīvas preambulas 33.punkts noteic, ka direktīva būtiski ietekmē personu tiesības – ne tikai aizdomās turēto vai apsūdzēto personu,

bet arī tādu trešo personu tiesības, kurām netiek piemērota krimināvajāšana. Tādēļ ir jāparedz konkrēti aizsardzības pasākumi un tiesiskās aizsardzības līdzekļi, lai šīs direktīvas īstenošanas gaitā nodrošinātu šo personu pamattiesību saglabāšanu. Tas ietver to trešo personu tiesības tikt uzklausītām, kas apgalvo, ka ir attiecīgā īpašuma īpašnieki, vai kas apgalvo, ka tām ir cita veida īpašuma tiesības. Minētās direktīvas 8.panta pirmā daļa noteic, ka dalībvalsts veic nepieciešamos pasākumus ar mērķi nodrošināt tām personām, kuras skar mantas konfiskācija, tiesības uz efektīviem aizsardzības līdzekļiem un taisnīgu tiesu, lai saglabātu šo personu tiesības. Savukārt šā panta devītā daļa noteic, ka arī trešās personas, kurām procesā piemēro konfiskāciju, ir tiesīgas pretendēt uz īpašuma tiesībām vai citām ar īpašumu saistītām tiesībām.

[29.4] Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksē ir atzīts, ka tiesvedība, kas nav saistīta ar kriminālsoda piemērošanu vai notiesāšanu (cita starpā, arī tiesvedība par noziedzīgi iegūtas mantas konfiskāciju), neattiecas uz „apsūdzības pamatotību krimināllietā" Konvencijas 6.panta pirmās daļas izpratnē. Tomēr par noziedzīgi iegūtu atzītās mantas konfiskācija kriminālprocesā ir uzskatāma par īpašuma izmantošanas „kontrolēšanu" Konvencijas Pirmā protokola 1.panta izpratnē, un tādējādi arī ar to saistītā tiesvedība attiecas uz personas civilo tiesību un pienākumu noteikšanu minētās Konvencijas 6.panta pirmās daļas izpratnē (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2005.gada 24.marta sprieduma lietā „Frizen v. Russia", iesnieguma Nr. 58254/00, 33.punkts, 2005.gada 9.jūnija sprieduma lietā „Baklanov v. Russia", iesnieguma Nr. 68443/01, 39.punkts, 2010.gada 4.oktobra sprieduma lietā „Denisova and Moiseyva v. Russia", iesnieguma Nr. 16903/03, 55.-56., 58.punkts, 2010.gada 21.augusta sprieduma lietā „Jokela v. Finland", iesnieguma Nr. 28856/95, 45.punkts, 2015.gada 12.maija sprieduma lietā „Gogitidze and Others v. Georgia", iesnieguma Nr. 36862/05, 121.punkts*).

[29.5] Izskatāmajā lietā konstatēts, ka apelācijas instances tiesa atstājusi arestu Maltā reģistrētās kompānijas /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /numurs/, bankas „Lombard Bank Malta plc" kontā esošajiem finanšu līdzekļiem 3 318 829,87 USD apmērā, kas uzlikts ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Izziņas nodaļas vadītāja 2003.gada 6.novembra lēmumu. Tiesa kā noziedzīgi iegūtu mantu – finanšu līdzekļus 3 318 829,87 USD, kas atrodas Maltā reģistrētās kompānijas /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /numurs/, bankas „Lombard Bank Malta plc" kontā, konfiscējusi.

[29.6] Satversmes tiesa ir atzinusi, ka uz procesā par noziedzīgi iegūtu mantu uz ar mantu saistītajām personām ir attiecināmas tiesību uz taisnīgu tiesu garantijas (*Satversmes tiesas 2017.gada 23.maija sprieduma lietā Nr. 2016-13-01 10. punkts*).

No taisnīgas tiesas jēdziena izrietošais pušu līdzvērtīgu iespēju princips noteic, ka lietas izskatīšanas gaitā procesa dalībnieku tiesībām jābūt taisnīgi līdzsvarotām, proti, katram procesa dalībniekam jābūt nodrošinātām adekvātām iespējām izmantot procesuālos līdzekļus un neviens procesa dalībnieks nedrīkst tikt nepamatoti nostādīts nelabvēlīgākā situācijā kā citi procesa dalībnieki (sk., piemēram, *Satversmes tiesas 2015.gada 16.aprīļa sprieduma lietā Nr. 2014-13-01 20.1. punktu*).

Tiesības uz pušu līdztiesību kriminālprocesā nozīmē, ka katrai pusei jābūt iespējai iepazīties ar otras puses iesniegtajiem komentāriem un pierādījumiem un sniegt savus paskaidrojumus par tiem. Tomēr neatkarīgi no izvēlētās metodes, kā šīs prasības izpildi nodrošina nacionālajā tiesību sistēmā, tai jānodrošina, ka otra puse uzzina par iesniegtajiem paskaidrojumiem un ka šai pusei tiek dota reāla iespēja par tiem iesniegt savus paskaidrojumus (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1991.gada 28.augusta sprieduma lietā „Brandstetter v. Austri", pieteikumi Nr. 11170/84, Nr. 12876/87 un Nr. 13468/87, 67. punkts*).

Apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā, ka atbilstoši Kriminālprocesa likumā veiktajiem grozījumiem, kas tika pieņemti 2017.gada 22.jūnijā un stājās spēkā 2017.gada 1.augustā, kriminālprocesā aizskartajam mantas īpašniekam, kura mantai uzlikts arests, likums piešķīra plašas tiesības, kādas nebija paredzētas laikā, kad lieta tika iztiesāta pirmās instances tiesā un iesniegts apelācijas protests. Tostarp Kriminālprocesa likuma 455.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas sēdē kriminālprocesā aizskartajam mantas īpašniekam, kura mantai uzlikts arests ir vienādas tiesības pieteikt noraidījumus, pieteikt lūgumus, iesniegt pierādījumus, norādot, kādēļ tie nebija iesniegti tiesā līdz šim, piedalīties pierādījumu pārbaudē, iesniegt tiesai rakstveida paskaidrojumus, piedalīties tiesas debatēs, kā arī citu jautājumu izskatīšanā, kuri radušies krimināllietas iztiesāšanas gaitā.

Kriminālprocesa likuma 4.pants noteic, ka kriminālprocesa kārtību nosaka tā kriminālprocesa tiesību norma, kura ir spēkā procesuālās darbības izdarīšanas brīdī. Ņemot vērā, ka tiesas izmeklēšana apelācijas instances tiesā tika pabeigta 2017.gada 28.jūnijā, bet debates tika uzsāktas 2017.gada 6.septembrī, ņemot vērā Kriminālprocesa likumā veiktos grozījumus, lai kriminālprocesā aizskartais mantas īpašnieks, kura mantai uzlikts arests, varētu īstenot savas tiesības tiesas sēdē, tiesai bija jāpieņem lēmums par tiesas izmeklēšanas atsākšanu.

Senāts norāda, ka tiesības nevar būt iluzoras un neiespējamība īstenot procesuālās tiesības norāda uz tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumu un ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 1.pantā paredzēto mērķi nodrošināt ne tikai efektīvu Krimināllikuma normu piemērošanu, bet arī panākt krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu bez neattaisnotas iejaukšanās personas dzīvē. Tādējādi apelācijas instances tiesa, neatjaunojot tiesas izmeklēšanu, nav ievērojusi arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas un Satversmes tiesas nolēmumos izteiktās atziņas par nepieciešamību aizskartās mantas īpašniekam nodrošināt iespēju efektīvi aizstāvēt savas īpašumtiesības.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa, iztiesājot lietu, nav lēmusi par kriminālprocesā aizskartā mantas īpašnieka, kura finanšu līdzekļiem ir uzlikts arests, aicināšanu un uzklausīšanu apelācijas instances tiesas sēdē, kā to noteic Kriminālprocesa likuma $111.^1$ un 455.pants. Senāts Kriminālprocesa likuma $111.^1$ panta un 455.panta pirmās daļas pārkāpumu atzīst par Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kas novedis pie nelikumīga nolēmuma daļā par noziedzīgi iegūtas mantas – finanšu līdzekļu 3 318 829,87 USD konfiscēšanu.

[29.7] Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam, apelācijas instances tiesa sprieduma rezolutīvajā daļā ir pieņēmusi lēmumu par noziedzīgi iegūtu mantas – finanšu līdzekļu – konfiskāciju. Kriminālprocesa likuma 356.panta pirmā daļa noteic, ka mantu par noziedzīgi iegūtu var atzīt ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu vai prokurora lēmumu par kriminālprocesa pabeigšanu. Kriminālprocesa likuma 514.panta pirmās daļas 12.punkts un 528.panta pirmās daļas 11.punkts tiesai uzliek pienākumu izlemt jautājumu par noziedzīgi iegūtās mantas konfiskāciju. Likumā nav noteikta obligāta prasība pirms konfiskācijas atzīt mantu par noziedzīgi iegūtu ar atsevišķu lēmumu. Tiesa spriedumā vienlaikus mantu ir atzinusi par noziedzīgi iegūtu un to konfiscējusi.

[29.8] Apelācijas instances tiesa sprieduma motīvu daļā, kas attiecas uz noziedzīgi iegūtas mantas apmēru, norādījusi, ka /Nosaukums A/ kontā Maltas bankā arestētie naudas līdzekļi, 3 318 829,87 USD apmērā, ir atzīstami par noziedzīgi iegūtiem. Vienlaikus citā motīvu daļas atzinumā tiesa norādījusi summu 318 829,87 USD. Sprieduma rezolutīvajā daļā tiesa konstatējusi, ka par noziedzīgi iegūtu mantu atzīstami 3 318 829,87 USD un tie konfiscēti. Senāta ieskatā minētais, iespējams, norāda uz pārrakstīšanās kļūdu par noziedzīgi iegūtas mantas apmēru apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā.

[30] Ievērojot to, ka apsūdzētajiem inkriminēto noziedzīgo nodarījumu faktiskie apstākļi, t.sk., iespējamās noziedzīgi iegūtās mantas apmērs, ir ietverti tiesas sniegtajā noziedzīgā nodarījuma aprakstā un ir saistīti ar lietā iegūto pierādījumu vērtēšanu, tie izvērtējami, iztiesājot lietu no jauna apelācijas instances tiesā.

[31] Iztiesājot lietu no jauna, apelācijas instances tiesai jāvērtē arī, kura Krimināllikuma 195.panta otrās daļas redakcija konkrētajā gadījumā piemērojama.

[31.1] Krimināllikuma 5.panta pirmā daļa noteic, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā. Ņemot vērā, ka starp noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un sprieduma taisīšanu Krimināllikuma 195.panta otrās daļas redakcija ir grozīta, jāvērtē, vai šajā gadījumā jāpiemēro Krimināllikuma 5.panta otrā daļa, kura noteic atpakaļejošu spēku vienīgi labvēlīgākam

likumam.

Par labvēlīgāku likumu nav uzskatāma iepriekšējā stāvokļa precizēšana. Tikai tad, ja tiesa konstatē, ka radīts jauns tiesiskais stāvoklis, tai jāveic likumu salīdzināšana. Konstatējot, ka neviena no likuma redakcijām nav labvēlīgāka, piemērojama nodarījuma izdarīšanas laikā spēkā esošā likuma norma.

Pretēji kasācijas sūdzībās norādītajam, tiesai nav tiesību izvēlēties labvēlīgāko normu no katra salīdzināmā likuma, tai jāizvēlas tikai viens labvēlīgākais likums. Ņemot vērā, ka likums grozīts vairākkārt, piemērojams vislabvēlīgākais likums, pat, ja tas vairs nav spēkā. Kurš ir labvēlīgākais likums, nosakāms attiecībā uz katru nodarījumu izdarījušo personu atsevišķi.

[31.2] Lai noskaidrotu, vai likuma grozījumi ir jauna tiesiskā stāvokļa radīšana vai iepriekšējā tiesiskā stāvokļa precizēšana, jāizvērtē noziedzīgā nodarījuma sastāvs.

Saskaņā ar Krimināllikuma 1.panta pirmo daļu pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kuram ir visas noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Noziedzīga nodarījuma sastāvs ir noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijas pamats. Lai pareizi kvalificētu noziedzīgu nodarījumu, ir jākonstatē pilnīga atbilstība starp noziedzīgā nodarījuma faktiskajām pazīmēm, kuras tiek atspoguļotas apsūdzībā, un Krimināllikuma normā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm. Tikai tajā gadījumā, kad noziedzīgā nodarījuma faktiskās pazīmes sakrīt ar konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm, kas paredzētas Krimināllikumā, ir pamats atzīt, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un to pareizi kvalificēt. Ja kaut vai pēc vienas pazīmes šādu sakritību nav iespējams konstatēt, jāatzīst, ka personas darbībā vai bezdarbībā nav konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva (*Krastiņš U.,Liholaja V., Niedre A. Krimināltiesības. Vispārīgā un Sevišķā daļa. Rīga: TNA, 1999, 26.lpp.*).

Noziedzīgā nodarījuma sastāvu veido četri noziedzīgā nodarījuma sastāva elementi – noziedzīgā nodarījuma objekts, noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse, noziedzīgā nodarījuma subjekts un noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse.

Pirmās un apelācijas instances tiesas, izskatot lietu, piemērojušas Krimināllikuma 195.panta otro daļu (par noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu, pārkāpjot likumā noteiktās prasības un apzinoties šo līdzekļu iegūšanas noziedzīgumu, lielā apmērā) 2002.gada 25.aprīļa likuma redakcijā, kas bija spēkā nodarījuma izdarīšanas laikā.

[31.3] Vērtējot noziedzīgā nodarījuma objektu, Senāts atzīst, ka grozījumi Krimināllikumā nav radījuši jaunu tiesisko stāvokli.

Krimināllikuma 195.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objekts gan noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī, gan apelācijas instances tiesas sprieduma pieņemšanas brīdī ir tautsaimniecības intereses finanšu sfērā.

Nepamatots ir aizstāvju kasācijas sūdzībā norādītais arguments, ka apelācijas instances tiesai būtu jākonstatē kaitējums kādai no pārskaitījumos iesaistītajām kredītiestādēm vai to interesēm.

Senāts norāda, ka noziedzīga nodarījuma objekts ir ar Krimināllikumu aizsargātās valsts, sabiedrības, atsevišķu indivīdu intereses, kuras tiek apdraudētas noziedzīgā nodarījuma rezultātā. Noziedzīgā nodarījuma objekts pastāv, ja šīs intereses tiek apdraudētas.

[31.4] Senāts uzskata, ka grozījumi Krimināllikumā nav radījuši jaunu tiesisko stāvokli arī attiecībā uz noziedzīgā nodarījuma subjektu. Pretēji kasācijas sūdzībās norādītajam, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā jākonstatē noziedzīgā nodarījuma speciālais subjekts, „Krimināllikumā saistībā ar Krimināllikuma 195.pantā paredzētā nozieguma subjektu nav paredzētas nekādas īpatnības. Tas nozīmē, ka, burtiski interpretējot Krimināllikumā noteikto, pie atbildības pēc minētā panta var saukt ikvienu personu, tai skaitā tādu, kura pati izdarījusi predikatīvu noziegumu" (*Judins A. Krimināltiesību atbildība par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Jurista Vārds NR. 3 (508), 2008.gada 22.janvārī*).

Arī 1990.gada 8.novembra Konvencija par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju, kas Latvijā ratificēta ar 1998.gada 15.oktobra likumu, neparedz norādi uz speciālo subjektu. Minētās Konvencijas prasības Latvijas Republikai ir saistošas.

[31.5] Krimināllikuma 195.pantā paredzētā nozieguma nodarījuma objektīvā puse izpaužas darbībās – noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā. Speciālā likuma (nodarījuma izdarīšanas brīdī – likuma „Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu", no 2008.gada 13.augusta – Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likums, no 2019.gada 29.jūnija – Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums) 5.pants noteic, kādas darbības uzskatāmas par legalizēšanu.

Lai pareizi kvalificētu konkrēto noziedzīgo nodarījumu, vispirms ir jānoskaidro šī noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, jo īpaši tie, kuriem ir nozīme noziedzīgā nodarījuma kvalificēšanā. Kvalificējot nodarījumu pēc Krimināllikuma 195.panta, tiesai precīzi jānorāda, kādās tieši darbībās legalizēšana ir izpaudusies. Tam ir būtiska nozīme Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses satura atklāšanā un apsūdzēto darbību pareizā novērtēšanā.

Lai konstatētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas subjektīvo pusi, jānosaka personas psihiskā attieksme. Kā jau iepriekš ir norādījusi Augstākā tiesa, apsūdzētās personas nodoma patieso saturu atklāj arī viņa faktiskās darbības (*Augstākās tiesas 2006.gada 28.decembra lēmums lietā Nr. SKK-770/2006 (1130025500)*).

Kasācijas instances tiesas kompetencē neietilpst lietas faktisko apstākļu skaidrošana un pierādījumu izvērtēšana no jauna, tādējādi, jautājums par labvēlīgāku likuma redakciju jāapsver apelācijas instances tiesai, skatot lietu no jauna.

[32] Senāts nekonstatē Krimināllikuma 5.panta pirmās un trešās daļas pārkāpumu attiecībā uz Krimināllikuma 4.panta pirmo daļu.

Ar 2010.gada 21.oktobra likumu „Grozījumi Krimināllikumā", kas spēkā stājās 2011.gada 1.janvārī, Krimināllikuma 4.panta pirmajā daļā vārdi „izdarītu noziedzīgu nodarījumu Latvijas teritorijā saucami pie atbildības saskaņā ar šo likumu" tika aizstāti ar vārdiem „izdarītu nodarījumu neatkarīgi no tā, vai tas izdarīšanas vietā atzīts par noziedzīgu un sodāmu, saucami pie atbildības Latvijas teritorijā saskaņā ar šo likumu". Attiecīgie grozījumi Krimināllikumā uzskatāmi par *ekspresis verbis*, jo gan pirms, gan pēc grozījumiem norma noteic, ka pie atbildības sauc personu saskaņā ar „šo likumu", respektīvi, Krimināllikumu. Arī tiesību doktrīnā, raksturojot Krimināllikuma 4.panta pirmo daļu līdz sūdzībā minēto Krimināllikuma grozījumu spēkā stāšanās, pausta atziņa, kam Senāts piekrīt, ka „Krimināllikuma 4.panta pirmās daļas būtība izpaužas apstāklī, ka Latvijas Republikas pilsoņiem, nepilsoņiem, ārvalstniekiem un bezvalstniekiem, kuriem ir pastāvīga uzturēšanās atļauja Latvijas Republikā, jāievēro savas valsts likumi neatkarīgi no tā, kur viņi atrodas." (*Krastiņš U., Liholaja V., Niedre A. Krimināl tiesības. Vispārīgā daļa. Trešais papildinātais izdevums. Rīga: TNA, 2008, 49.lpp.*).

[33] Inkriminējot līdzdalību noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, jāņem vērā Krimināllikuma 20. panta pirmajā daļā noteiktais, ka par līdzdalību uzskatāma apzināta darbība vai bezdarbība, ar kuru persona (līdzdalībnieks) kopīgi ar citu personu (izdarītāju) piedalījusies tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, bet pati nav bijusi tā tiešā izdarītāja. Pastāv vairāki būtiski noteikumi, kas ievērojami, kvalificējot līdzdalībā izdarītus noziedzīgus nodarījumus: 1) līdzdalībnieks noziedzīga nodarījuma izdarīšanā piedalās kopā ar tā tiešo izdarītāju, līdzdalībnieku darbības vienmēr atrodas cēloniskā sakarā ar tiešā izdarītāja rīcību un tās izraisītajām kaitīgajām sekām; 2) līdzdalībnieki noziedzīgu nodarījumu realizē ar izdarītāja starpniecību, jo paši noziedzīga nodarījuma izdarīšanā nepiedalās; 3) līdzdalībnieku aktīvās darbības (organizēšana un uzkūdīšana) vai darbība/bezdarbība (atbalstīšana) ir saistītas tikai ar

noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, nevis ar citu līdzdalībnieku; 4) ja līdzdalībnieks bez organizēšanas, uzkūdīšanas vai atbalstīšanas arī tieši piedalās noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, viņa nodarījums kvalificējams tikai saskaņā ar to Krimināllikuma Sevišķās daļas pantu, kurā paredzēta atbildība par konkrēto noziedzīgo nodarījumu (*Tiesu prakse lietās par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un par izvairīšanos no nodokļu maksāšanas 2013, 67., 68.lpp. Pieejams: http://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas*). Iztiesājot lietu no jauna, apelācijas instances tiesai jāizvērtē Krimināllikuma 20.panta pirmās daļas nosacījumi.

Apelācijas instances tiesa pamatoti atzinusi par pareizu pirmās instances tiesas secinājumu, kas balstīts uz atziņām, kas izteiktas tiesu prakses apkopojumā lietās par krāpšanu (*Tiesu prakse lietās par krāpšanu 2008/2009, 38., 39.lpp. Pieejams: http://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/tiesu-prakses-apkopojumi/kriminaltiesibas*), ka, atzīstot personu par organizētāju, personas nodarījums kvalificējams saskaņā ar Krimināllikuma 20.panta otro daļu un Krimināllikuma Sevišķās daļas normu, kas paredz atbildību par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Ievērojot organizētāja lomu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, viņa rīcība papildus nav kvalificējama kā noziedzīgā nodarījuma atbalstīšana vai uzkūdīšana uz to.

Senāts norāda, ka, pretēji aizstāvja V. Klotiņa sūdzībā norādītajam, šāds atzinums nav tulkojams tādējādi, ka, lai personu atzītu par organizatoru, viņa darbībām obligāti jābilst arī uzkūdītāja un atbalstītāja pazīmēm. Lai personu atzītu par vainīgu konkrēta noziedzīga nodarījuma organizēšanā, nepieciešams konstatēt, ka šī persona to ir organizējusi vai vadījusi.

[34] Senāts atzīst par nepamatotiem kasācijas sūdzību argumentus par to, ka tiesa lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā, ka nav ievēroti apstākļi, kas izslēdz tiesneša piedalīšanos krimināllietas izskatīšanā, kā arī nekonstatē tiesību uz objektīvu kriminālprocesa norisi, uz taisnīgu tiesu un nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu.

[34.1] Rīgas apgabaltiesa kā pirmās instances tiesa taisīja spriedumu un laikā, kad lieta tika izskatīta apelācijas instances tiesā, tiesnesis J. Stukāns tika iecelts vadošā administratīvā amatā – par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāju. Tiesnesis J. Stukāns apelācijas instances tiesā nebija tiesas sastāvā izskatāmajā lietā. Kriminālprocesā iesaistītajām personām šaubas par tiesas objektivitāti varēja radīt vienīgi šī tiesneša kā administratīvā vadītāja ietekme uz tiesas sastāvu.

[34.1.1] No Eiropas Cilvēktiesību tiesas secinājumiem izriet, ka šādas situācijas konstatēšana pati par sevi ir nepietiekama, lai radītu šaubas par tiesas objektivitāti. Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas spriedumā lietā „Parlov-Tkalčić v. Croatia" norādīto (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2009. gada 22. decembra spriedumu lietā „Parlov-Tkalčić v. Croatia", iesnieguma Nr. 24810/06*), tiesai ir jāpārbauda, pirmkārt, vai tiesnesis bijis personīgi ieinteresēts un, otrkārt, vai var izslēgt leģitīmas šaubas par tiesas sastāva neobjektivitāti (*78. punkts*). Apstākļus, kas norāda uz tiesneša personisko ieinteresētību, būtu jāpierāda tam, kas to apgalvo, un, ja šādu apstākļu nav, prezumējams, ka tiesnesis nav bijis personīgi ieinteresēts (turpat, *79. punkts*). Savukārt uz iespējamu tiesas sastāva neobjektivitāti var norādīt, piemēram, tiesas priekšsēdētāja iespējas ietekmēt tiesas sastāvu, kas izskatīs konkrēto lietu (tiesas priekšsēdētāja rīcības brīvība lietu sadalē izskatīšanai), iespējas ietekmēt, kā tiesas sastāvs izskatīs konkrēto lietu, kā arī iespējas disciplināri sodīt tiesnešus vai ietekmēt to karjeras izaugsmi (turpat, *88.–95. punkts*). Ja pastāv kāds no apstākļiem, kas var radīt iespaidu, ka tiesas sastāvs varētu būt neobjektīvs, arī pašiem tiesnešiem būtu jāapsver sevis atstatīšana (*Tiesnešu ētikas komisijas 2020.gada 20.marta skaidrojums*).

[34.1.2] Attiecībā uz subjektīvo pārbaudi, kā jau tika minēts, tiesneša personiskā objektivitāte ir prezumējama, ja vien nav pierādījumu par pretējo.

Kriminālprocesa likuma 50.panta pirmajā daļā nostiprināts vispārīgs princips, ka amatpersona nedrīkst uzņemties pilnvaras veikt kriminālprocesu, ja tādējādi šī persona nonāktu interešu konfliktā, proti, ja tās personiskās intereses gan tieši, gan netieši nesakrīt ar kriminālprocesa mērķi vai pastāv apstākļi, kas kriminālprocesā iesaistītajai personai pamatoti dod iemeslu pieļaut šādu ieinteresētību. Kriminālprocesa likuma 51.pantā norādīti neapstrīdamie interešu konflikta apstākļi, savukārt Kriminālprocesa likuma 52.pantā norādīti interešu konflikta papildus apstākļi atsevišķām kriminālprocesā iesaistītajām personām, tostarp tiesnesim. Kriminālprocesa likuma 55.panta pirmajā un otrajā daļā noteikts, ka persona, kura īsteno aizstāvību, cietušais vai procesa veikšanai pilnvarota persona, ja tai ir zināmi apstākļi, kas liedz kādai amatpersonai veikt konkrēto kriminālprocesu, iesniedz šīs personas noraidījumu šā likuma 54.panta pirmajā daļā minētajām personām, kurām ir tiesības lemt par noraidījumu. Pirmstiesas kriminālprocesā un lietas izskatīšanā tiesā līdz iztiesāšanas uzsākšanai noraidījumu piesaka rakstveidā, bet tiesas sēdē – mutvārdos, to ierakstot tiesas sēdes protokolā.

Apsūdzētie un viņu aizstāvji lietas iztiesāšanas laikā noraidījumu apelācijas instances tiesas sastāvā esošajām tiesnesēm nav pieteikuši.

Apelācijas instances tiesas sastāvā esošās tiesneses nav sevi atstatījušas, pamatojoties uz to, ka J. Stukāns kļuvis par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāju. Līdz ar to prezumējams, ka tiesneses subjektīvi nav šaubījušās par savu spēju izspriest lietu objektīvi.

Apstāklis, ka tiesnese I. Logina atbilstoši 2015.gada 29.jūnija lietu sadales plānam piedalījusies citas krimināllietas iztiesāšanā apelācijas instances tiesā vienā tiesas sastāvā ar tiesnesi J. Stukānu, Senāta ieskatā nevar būt par pietiekamu pamatu, lai atzītu, ka tiesnese iztiesājusi izskatāmo lietu interešu konflikta apstākļos.

Senāts atzīst, ka lietā nav konstatējami Kriminālprocesa likuma 50., 51. un 52.pantā norādītie interešu konflikta apstākļi.

[34.1.3] Attiecībā uz objektīvo pārbaudi, ir jānosaka, vai pastāv noskaidrojami fakti, kas var radīt šaubas par lietu izlemjošo tiesnešu objektivitāti. Tas nozīmē, ka, izlemjot, vai konkrētajā gadījumā pastāv pamatots iemesls šaubām par tiesas objektivitātes trūkumu, attiecīgās personas viedoklis ir svarīgs, bet nav izšķirošs. Izšķirošs ir tas, vai šīs šaubas var uzskatīt par objektīvi pamatotām (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2000. gada 21. decembra sprieduma lietā „Wettstein v. Switzerland", iesnieguma Nr. 33958/96, 44. punkts un 1996. gada 7. augusta sprieduma lietā „Ferrantelli and Santangelo v. Italy", iesnieguma Nr. 19874/92, 58. punkts*).

Šādās lietās arī šķietamībai var būt zināma nozīme (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1984. gada sprieduma lietā „De Cubber v. Belgium", iesnieguma Nr. 9186/80, 26. punkts*). Runa ir par uzticību, ko demokrātiskā sabiedrībā būtu jārada tiesām (sk. citēto *„Wettstein v. Switzerland" un 1998. gada 28. oktobra sprieduma lietā „Castillo Algar v. Spain", iesnieguma Nr. 28194/95, 45. punkts*). Tomēr, lai gan šķietamībai ir zināma nozīme, tā pati par sevi nav izšķiroša. Bieži ir jālūkojas pāri šķietamībai un jākoncentrējas uz patieso stāvokli (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas mutatis mutandis, 1984. gada 22. maija sprieduma apvienotajās lietās „De Jong, Baljet and Van den Brink v. the Netherlands", iesnieguma Nr. 8805/79, 8806/79 un 9242/81, 48. punkts*). Tādēļ, lai noskaidrotu, vai kasācijas sūdzību iesniedzēju minētās šaubas par objektivitāti ir objektīvi pamatotas, šķietamība ir jāpārbauda, ņemot vērā objektīvo patiesību, kas ir tās pamatā.

Aplūkojot šķietamību, Senāts uzskata, ka patiesais stāvoklis konkrētajā lietā neapdraudēja tiesības uz lietas izskatīšanu objektīvā tiesā.

Senāts norāda, ka šajā lietā tiesnesis J. Stukāns nebija apelācijas instances tiesas sastāvā un kasācijas sūdzībās nav norādīti argumenti, kas liecinātu par tiesas sastāvā esošo tiesnešu personisko ieinteresētību. Apelācijas instances tiesas sastāvā esošo tiesnešu personiskā objektivitāte konkrētajā lietā neizraisa šaubas un Senāts atzīst, ka sūdzībās norādītie argumenti par neobjektivitāti jāizvērtē no objektīvās pārbaudes skatpunkta. Tādējādi ir jānoskaidro, vai apstākļi, kas saistīti ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāja, kas vienlaikus ir attiecīgās tiesas priekšsēdētāja vietnieks, statusu, varēja radīt šaubas par visas tiesas objektivitāti.

Tiesas neatkarība pieprasa, lai atsevišķie tiesneši būtu ne vien brīvi no ietekmes ārpus tiesas, bet arī no ietekmes tiesas iekšienē. Šī tiesas iekšējā neatkarība pieprasa, lai viņi būtu brīvi no norādījumiem un spiediena gan no kolēģiem tiesnešiem, gan arī no tiesnešiem, kuriem ir administratīvi pienākumi

tiesā, kā, piemēram, no tiesas priekšsēdētāja vai no tiesas kolēģijas priekšsēdētāja (sk. netieši *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2000.gada 10.oktobra spriedumu lietā „Daktaras v. Lithuania", iesniegumu Nr. 42095/98, 2007.gada 3.maija sprieduma lietā „Bochan v. Ukraine", iesnieguma Nr. 7577/02, 68. punktu un 2008.gada 9.oktobra sprieduma lietā „Moiseyev v. Russia", iesnieguma Nr. 62936/00, 182. punktu*). Tādēļ šajā lietā ir jāpārbauda, vai Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesneši, kuri bija apelācijas instances tiesas sastāvā, bija pietiekami neatkarīgi no tiesas kolēģijas priekšsēdētāja.

Senāts norāda, ka tiesas priekšsēdētāji un to vietnieki (likuma „Par tiesu varu" 33.panta trešās daļas 2.punkts noteic, ka tiesas priekšsēdētājs nosaka tiesas priekšsēdētāja vietnieka amata pienākumus) veic administratīvas funkcijas, kas ir strikti nodalītas no tiesvedības funkcijām, proti, no atsevišķu lietu izskatīšanas. Tāpēc J. Stukāns nevarēja izmantot savu hierarhisko stāvokli, lai apelācijas instances tiesas sastāva tiesnešiem dotu norādījumus par to, kā izspriest lietu. J. Stukāna publiskos izteikumus 2017.gada 28.februāra Latvijas televīzijas raidījumā „Viens pret vienu", arī nav konstatējamas norādes par kādu norādījumu došanu apelācijas instances tiesai. Pat, ja apelācijas instances tiesas spriedumā atkārtojas tā pati argumentācija, kas ietverta pirmās instances tiesas spriedumā, tas nenozīmē, ka tiesa ir balstījusies pēc iepriekšēja pieņēmuma par lietas būtību vai ka tai būtu kādi objektīvi vai subjektīvi ierobežojumi izdarīt atšķirīgus secinājumus, salīdzinot ar to, kādi bijuši, izskatot lietu pirmās instances tiesā.

Tiesas (tiesnešu) objektivitātei ir divas izpausmes – pirmkārt, objektivitāte nozīmē, ka tiesnesis nedrīkst kaut vai netieši būt ieinteresēts lietas iznākumā (tostarp nedrīkst būt saistīts ar lietas dalībniekiem), otrkārt, objektivitāte nozīmē arī to, ka tiesnesis, izspriežot lietu, nedrīkst ietekmēties no personīgajiem aizspriedumiem, emocijām, sabiedrības vai jebkāda cita spiediena (*Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs. Prof.R. Baloža zinātniskajā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 142.lpp.*).

Turklāt J. Stukānu par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāju iecēla ar 2016.gada 23.maija Tieslietu padomes lēmumu, tas ir, pēc lietas izskatīšanas uzsākšanas apelācijas instances tiesā. J. Stukāns nevarēja ietekmēt tiesas sastāva izveidošanu, tāpat lietā nav ziņu, ka viņš būtu grozījis lietas sadali arī vēlāk.

Senāts uzskata, ka nav konstatējami fakti, kas var radīt šaubas par tiesas objektivitāti.

Lai izlemtu jautājumu, vai starp tiesnešiem, kuri lietu izskatīja apelācijas instances tiesā un Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētāju pastāvēja kādi citi (hierarhisku) attiecību elementi, kas varēja ierobežot viņu iekšējo neatkarību, kā rezultātā tiesneši pakļāvās augstākstāvošajiem tiesnešiem vai vismaz radīja atsevišķajiem tiesnešiem nevēlēšanos lemt pretēji priekšsēdētāja vēlmēm, jāvērtē disciplinārā funkcija, uz ko norādīts arī kasācijas sūdzībās.

Kā atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, jebkura tiesnešu darba uzraudzība ir saistīta ar zināmu risku viņu iekšējās neatkarības apdraudējumā un ka nav iespējama sistēma, kas šādu apdraudējumu novērš pilnībā (sk. iepriekš citēto *„Parlov-Tkalčić v. Croatia", 91.punkts*).

Senāts atzīst, ka attiecībā uz disciplinārpārkāpumiem, proti, jomām, kurām potenciāli var būt vislielākā ietekme uz tiesnešu iekšējo neatkarību, tiesas priekšsēdētāja vai viņa vietnieka pilnvaras ir ierobežotas. Senāts norāda, ka saskaņā ar attiecīgajā laikā spēkā esošajām tiesību normām, tiesu priekšsēdētāji bija pilnvaroti pieņemt lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu. Tomēr tiesas priekšsēdētājam nav neierobežota rīcības brīvība. Lēmumu kopā ar iepriekšējās pārbaudes materiāliem tiesas priekšsēdētājs nosūta izskatīšanai tiesnešu disciplinārkolēģijā. Bet pilnvaras izskatīt disciplinārlietu ir tiesnešu disciplinārkolēģijai. Savukārt tiesnešu disciplinārkolēģijas lēmumus var pārsūdzēt Disciplinārtiesā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Senāts uzskata, ka Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesneši, kas izskatīja lietu apelācijas instances tiesā, bija pietiekami neatkarīgi no tiesas kolēģijas priekšsēdētāja. Tāpēc Senāts atzīst, arī kasācijas sūdzību iesniedzēju šaubas par Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesnešu objektivitāti ir vispārīga rakstura un nav pamatotas.

Šo secinājumu vēl vairāk apstiprina pašu kasācijas sūdzību iesniedzēju rīcība, proti, Senāts norāda, ka kasācijas sūdzību iesniedzēji nepieteica noraidījumu tiesas sastāvā esošajām tiesnesēm, nelūdza lietu nodot izskatīšanai citā apgabaltiesā. Kriminālprocesa likuma 445.panta pirmās daļas 3.punktā šāda iespēja ir paredzēta, ka tiesa līdz tiesas izmeklēšanas sākumam var ierosināt tai piekritīgu krimināllietu nodot citai tiesai, ja visi attiecīgās tiesas tiesneši ir atstatīti vai noraidīti.

[34.1.4] No krimināllietas materiāliem konstatējams, ka Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas priekšsēdētājs J. Stukāns pieņēmis lēmumu par kasācijas sūdzības pieņemšanu.

Kriminālprocesa likuma 52.panta ceturtās daļas 1.punkts noteic, ka lietas izskatīšanā tiesā nedrīkst piedalīties tiesnesis, kurš ir piedalījies pirmstiesas kriminālprocesā vai pirmās instances vai apelācijas instances tiesā jebkādā statusā. Interpretējot Kriminālprocesa likuma 52.panta ceturtās daļas 1.punktu, Augstākā tiesa jau iepriekš ir atzinusi, ka minētās tiesību normas pieņemšanas mērķis nav bijis ierobežot tiesnešu piedalīšanos lietu izskatīšanā, bet novērst lietu izskatīšanu, tiesnesim atrodoties interešu konflikta apstākļos (*Augstākās tiesas 2018.gada 7.marta lēmums lietā Nr. SKK- 7/2018, (ECLI:LV:AT:2018:0307.12261000915.1.L)*).

Par interešu konfliktu, kas liedz lietas izskatīšanā tiesā piedalīties tiesnesim, kurš ir piedalījies šajā kriminālprocesā jebkādā statusā, nav atzīstams apstāklis, ka tiesnesis šajā lietā ir pieņēmis procesuālu lēmumu, kuram ir organizatorisks raksturs un kas nav saistīts ar iepriekšēju vērtējuma izteikšanu par lietas faktiskajiem un juridiskajiem apstākļiem (*Augstākās tiesas 2020.gada 19.jūnija lēmums lietā Nr. SKK-62/2020, (ECLI:LV:AT:2020:0619.11810014307.5.L)*).

Senāts atzīst, ka lēmumam par kasācijas sūdzības pieņemšanu ir organizatorisks raksturs un tas nav saistīts ar iepriekšēju vērtējuma izteikšanu par lietas faktiskajiem un juridiskajiem apstākļiem, līdz ar to nav pamata atzīt, ka tiesnesis J. Stukāns būtu piedalījies lietas iztiesāšanā interešu konflikta apstākļos un ka minēto iemeslu dēļ būtu konstatējams Kriminālprocesa likuma 16.panta pārkāpums.

[34.2] Senāts atzīst par nepamatotiem kasācijas sūdzībās norādītos argumentus par nevainīguma prezumpcijas un tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpumu.

[34.2.1] Nevainīguma prezumpcija, kas nostiprināta Kriminālprocesa likuma 19.pantā, ir viens no taisnīgas tiesas elementiem. Eiropas Cilvēktiesību tiesa lēmumā lietā „Daktaras v. Lithuania" atzinusi, ka nevainīguma prezumpcija, kas ir saistoša ne vien tiesai, bet arī citām amatpersonām, tostarp prokuroriem, ir līdzsvarojama ar tiesībām uz vārda brīvību, kas attiecas arī uz sabiedrības informēšanu par uzsāktajiem kriminālprocesiem. Par nevainīguma prezumpciju pārkāpjošiem var tikt uzskatīti apgalvojumi par apsūdzētā vainu, bet par tādiem nevarētu uzskatīt viedokļus par aizdomām par iesaisti noziedzīgā nodarījumā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jānošķir paziņojumi, kas atspoguļo viedokli, ka attiecīgā persona ir vainīga, no paziņojuma, kas norāda vienīgi uz „aizdomu stāvokli". Pirmie pārkāpj nevainīguma prezumpciju, turpretim pēdējie dažādos Eiropas Cilvēktiesību tiesas pārbaudītajos gadījumos tikuši uzskatīti par tādiem, kurus nevar apstrīdēt (sk., cita starpā, *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1987.gada 25.augusta sprieduma (Plenārsēde) lietā „Lutz v. Germany", iesnieguma Nr. 9912/82, 62. punktu, 1987.gada 25.augusta sprieduma (Plenārsēde) lietā „Englert v. Germany", iesnieguma Nr. 10282/83, 39. punktu, 1987.gada 25.augusta sprieduma (Plenārsēde) lietā „Nölkenbockhoff v. Germany", iesnieguma Nr. 10300/83, 39. punktu un 1996.gada 26.marta sprieduma lietā „Leutscher v. the Netherlands", iesnieguma Nr. 17314/90, 31. punktu*).

Senāts konstatē, ka prokurors raidījuma „De Facto" sižetā, paužot viedokli, laikā, kad notika lietas izskatīšana apelācijas instances tiesā, pretēji /pers. E/ kasācijas sūdzībā norādītajam, apsūdzētā /pers. E/ uzvārdu nav minējis. Tāpat prokurors nav demonstrējis shēmas un fotogrāfijas, kurās redzams /pers. E/. Sižets televīzijā galvenokārt bija veltīts jautājumiem, kas skar liecinieku /pers. AC/. Žurnālists sižetā minēja faktus par /pers. E/

aizturēšanu un par pirmās instances tiesas piemēroto brīvības atņemšanas sodu apsūdzētajiem, tostarp arī /pers. E/. Sižetā tika pieminēts arī tas, ka /pers. E/ ir sabiedrības /Nosaukums A/ patiesā labuma guvējs. Ne prokurors, ne žurnālists neapgalvoja, ka /pers. E/ ir vainīgs noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā (*2017.gada 17.decembra raidījuma „De Facto" ieraksts. Pieejams: https://ltv.lsm.lv/lv/raksts/17.12.2017-digitalas-tv-lieta-pedas-no-maltas-ved-uz-skeles-makoniem.id113513/*).

Senāts uzskata, ka iepriekš minētā informācija par /pers. E/ tika balstīta uz faktiem, piemēram, par /pers. E/ aizturēšanu, pirmās instances tiesas pieņemto nolēmumu, par /pers. E/ kā patiesā labuma guvēju, taču tā nebija uztverama kā tāda, kas apstiprinātu šīs personas vainīgumu konkrēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

[34.2.2] Iepriekš minētais attiecas uz tiesneša J. Stukāna viedokļiem, kas pausti dažādos raidījumos – 2015.gada 1.novembrī un 2017.gada 28.februārī sniegtajās intervijās. Senāts norāda, ka kasācijas sūdzībās apstrīdētās piezīmes tika izteiktas pēc lietas izskatīšanas pabeigšanas pirmās instances tiesā, proti, laikā, kad J. Stukāns vairs neveica tiesneša funkcijas.

Ņemot vērā tiesības saņemt un izplatīt informāciju saskaņā ar Konvencijas 10. pantu, nevainīguma prezumpcijas pamatprincips nevar liegt amatpersonām informēt sabiedrību par uzsākto kriminālprocesu izmeklēšanu, tiesas procesu, taču tas prasa, lai tās to darītu ar nepieciešamo sensitivitāti un apdomu, lai tiktu ievērota nevainīguma prezumpcija (sk. *1995.gada 10.februāra sprieduma lietā „Allenet de Ribemont v. France", iesnieguma Nr. 15175/89, 38. punkts*).

Tiesnesis vienā no intervijām norādīja uz „aizdomu stāvokli" par iespējamu materiālā labuma gūšanu. Tas nav vērtējams kā atzinums par kādas personas vainu, kas varētu veicināt sabiedrībā pārliecību par personu vainu vai pāragri spriest par faktu novērtējumu no kompetento tiesu iestāžu puses. Citā intervijā tiesnesis, neminot nevienu konkrētu personu, pauž savu viedokli par pierādījumu kopumu, kas tiesneša ieskatā bijuši pietiekami, lai personas notiesātu. Tiesnesis norāda arī, ka vairākas personas ir attaisnotas. Vērtējot, vai tiesneša paziņojums pārkāpj nevainīguma prezumpcijas pamatprincipu, ir jānosaka konkrētie lietas apstākļi kontekstā, kādā apstrīdētais paziņojums ticis pausts.

Senāts uzskata, ka, lai arī termina „pierādīta vaina" lietošana ir neveiksmīga, tomēr, ņemot vērā kontekstu, ka tiesnesis vērtēja savu kā pirmās instances tiesas tiesneša darbību, norādot, ka viņš izdarīja maksimāli iespējamo, secināms, ka izteikumu kontekstā „pierādīta vaina" bija jāuztver kā norāde, ka lietas materiālos bija pietiekami pierādījumi, lai pieņemtu notiesājošu spriedumu pirmās instances tiesā, nevis kā vainas konstatējums, jo, vērtējot interviju kopumā, tika sniegta informācija, ka personas ir apsūdzēto statusā, process tiek turpināts un lieta tiek skatīta apelācijas instances tiesā. Tādējādi tiesneša publiskie izteikumi nepārkāpa nevainīguma prezumpciju un nav konstatējams tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpums.

[34.3] Senāts atzīst par nepamatotiem kasācijas sūdzībās norādītos argumentus, ka tiesa lietu izskatījusi nelikumīgā sastāvā.

Kriminālprocesa likuma 561.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa lietu izskata triju tiesnešu sastāvā. Lietas iztiesāšana pēc būtības noslēdzas ar tiesas spriedumu vai lēmumu. Taisot tiesas spriedumu, tiesa visus nolēmumus pieņem ar balsu vairākumu un spriedumu paraksta visi tiesneši.

Lietas materiālos redzams, ka lietas izskatīšana pēc būtības tika pabeigta un apelācijas instances tiesa pasludināja nolēmuma ievaddaļu un rezolutīvo daļu 2018.gada 20.jūnijā. Norādītajā datumā nevienai no tiesnesēm nav konstatēta darbnespēja.

Iepazīstoties ar lietas materiāliem, konstatējams, ka 2018.gada 20.jūnija pilno spriedumu ir parakstījis viss tiesas sastāvs. Tādējādi Senātam nerodas šaubas par lietā esošā sprieduma saturisku atbilstību tiesas nospriestajam pēc būtības un ka lieta ir izskatīta likumīgā sastāvā. Līdz ar to Senāts uzskata, ka nav pārkāpts Kriminālprocesa likuma 15., 16., 19.pants, 50.panta pirmās daļas un 52.panta ceturtās daļas 1.punkts, kas novestu pie Kriminālprocesa likuma 575.panta pirmās daļas 1.un 2.punkta pārkāpuma.

[35] Kasācijas sūdzībās norādīts, ka Rīgas apgabaltiesa spriedumu sastādījusi, pārsniedzot Kriminālprocesa likuma 568.panta trešajā daļā noteikto sprieduma sastādīšanas termiņu.

[35.1] No lietas materiāliem redzams, ka pēc nolēmuma ievaddaļas un rezolutīvās daļas pasludināšanas 2018.gada 20.jūnijā, pilna sprieduma pieejamības diena tika noteikta 2018.gada 29.jūnijā, ievērojot likumā noteikto 14 dienu termiņu.

Kriminālprocesa likuma 568.panta trešā daļa noteic, ja lietas apjoma, juridiskās sarežģītības vai citu objektīvu apstākļu dēļ pilns tiesas nolēmums nav sastādīts noteiktajā laikā, tiesnesis paziņo prokuroram, apsūdzētajam, cietušajam, aizstāvim un pārstāvim, kā arī kriminālprocesā aizskartajam mantas īpašniekam, kura mantai uzlikts arests, kad būs pieejams pilns tiesas nolēmums. Pilna tiesas nolēmuma sastādīšanu var atlikt tikai vienu reizi.

Secināms, ka pilna sprieduma sastādīšanas datums pirmo reizi ir atlikts uz 2018.gada 28.decembri objektīvu iemeslu dēļ, tostarp, ņemot vērā sprieduma apjomīgumu (spriedums sastādīts uz 345 lapām). Senāts atzīst, ka turpmākā pilna tiesas sprieduma sastādīšanas atlikšana vairāk nekā vienu reizi, nosakot pilna sprieduma pieejamības dienu 2019.gada 29.martā un 2019.gada 4.jūlijā, ir Kriminālprocesa likuma 568.panta trešās daļas pārkāpums.

Atbilstoši Kriminālprocesa procesa likuma 575.panta trešajai daļai procesuāls pārkāpums var būt pamats sprieduma pārsūdzēšanai kasācijas kārtībā, ja šis pārkāpums novedis pie nelikumīga nolēmuma. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka ne jebkurš procesuāls pārkāpums ir pietiekams pamats lēmuma atcelšanai, jo pārkāpumam jābūt tādam, kas ļautu uzskatīt, ka gadījumā, ja procedūra būtu ievērota, lēmums būtu citāds (sk. *Satversmes tiesas 1998.gada 13.jūlija spriedumu lietā Nr. 03-04*). Procesuāla rakstura kļūdas un to ietekme uz nolēmuma likumīgumu ir vērtējamas saprātīgi, samērīgi un taisnīgi. Lai spriedumu atzītu par nelikumīgu procesuāla pārkāpuma dēļ, jābūt pamatotām šaubām, ka gadījumā, ja procesuālā kārtība tiktu ievērota, apelācijas instances tiesa pieņemtu atšķirīgu spriedumu.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kas novedis pie nelikumīga nolēmuma.

[35.2] Pilna sprieduma nesastādīšana likumā noteiktajā termiņā var būt par pamatu tiesneša saukšanai pie disciplinārās atbildības.

[35.3] Procesa paildzināšanās tiesneša darbnespējas dēļ var tikt atzīta par kavējumu, kas ir attiecināms uz valsti un kas līdz ar to var būt par pamatu tam, lai atzītu, ka nav ievērota saprātīga kriminālprocesa ilguma prasība atbilstoši Kriminālprocesa likuma 14.pantam.

Satversmes tiesa, izskatot /pers. F/ konstitucionālo sūdzību, norādīja, ka gadījumi, kad tiesa nesamērīgi ilgi pagarina pilnā nolēmuma sagatavošanas termiņu, var tikt vērtēti, pārbaudot, vai ievērotas personas tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā (*Satversmes tiesas 2020.gada 26.marta sprieduma lietā Nr. 2019-15-01 14.punkts*). Atsevišķās lietās, kur Eiropas Cilvēktiesību tiesa vērtējusi, cita starpā, tiesneša slimības ietekmi uz tiesvedības ilgumu, tiesa nav atzinusi šo apstākli par tādu, kas attaisnotu procesa paildzināšanos (sk. *Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2009.gada 15.janvāra spriedums lietā „Holzinger v. Austria (No. 3)", iesnieguma Nr. 9318/05, 50. punktu*).

Saprātīgums nevar tikt vērtēts abstrakti, bet ir jāizvērtē lietas apstākļi katrā lietā atsevišķi (*Van Djik, P., Theory and practice of the European Convention on Human Rights, Antwerpen, Oxford, Intersentia, 2006, 607. p*).

Ievērojot to, ka lieta atkārtoti izskatāma apelācijas instances tiesā, kasācijas instances tiesa nevērtē, vai konkrētajā gadījumā ir pieļauts Kriminālprocesa likuma 14.panta pirmajā daļā norādītais kriminālprocesa pamatprincipa pārkāpums.

[36] Senāts atzīst par nepamatotiem kasācijas sūdzību argumentus par tiesību uz pieeju tiesai ierobežošanu kā Latvijas Republikas Satversmes

92.panta un Kriminālprocesa likuma 15.panta pārkāpumu.

Kriminālprocesa likuma 564.panta septītās daļas trešais teikums noteic apelācijas instances tiesas tiesības pagarināt tās nolēmuma pārsūdzības termiņu par 10 dienām kriminālprocesa īpašas sarežģītības un apjoma dēļ. Kriminālprocesa likuma 570.panta pirmā daļa nosaka personas tiesības iesniegt kasācijas sūdzību 20 dienu laikā, ja tiesa termiņu ir pagarinājusi.

Apelācijas instances tiesa pagarinājusi nolēmuma pārsūdzības termiņu. Kasācijas sūdzību vai protestu varēja iesniegt ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc dienas, kad kļuvis pieejams pilns tiesas nolēmums.

Satversmes tiesa atzinusi, ka pārsūdzības termiņu noteikšana nodrošina pienācīgu tiesu sistēmas administrēšanu un atbilstību tiesiskās drošības principam. Tiesiskā stabilitāte ir būtiska tiesiskās drošības principa sastāvdaļa, kas, citstarp prasa ne vien noregulētu tiesvedības procesu, bet arī tiesiski noturīgu tā noslēgumu. Tādēļ arī procesuālajām darbībām kriminālprocesā nepieciešams atbilstošs un noteikts laiks (*Satversmes tiesas 2009.gada 13.februāra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2008-23-03 11.1.punkts*).

Satversmes tiesa, izskatot /pers. F/ konstitucionālo sūdzību, konstatēja, ka laiks, ko apelācijas instances tiesa izmanto sprieduma sastādīšanai, nav salīdzināms ar apstrīdētajās normās noteikto aizstāvības sagatavošanas termiņu (*Satversmes tiesas 2020.gada 26.marta sprieduma lietā Nr. 2019-15-01 14. punkts*).

Lai gan tiesnesis savā darbībā mijiedarbojas ar tiesvedības procesa dalībniekiem, viņa statuss nav pielīdzināms to statusam. Tiesas spriedumam ir jāaptver visu procesā iesaistīto personu argumenti gan individuāli, gan to kopsakarā, tādēļ tiesas sprieduma rakstīšana ne saturiski, ne sistēmiski, nedz arī apjoma ziņā nav salīdzināma ar kasācijas sūdzības sastādīšanu par to. Turklāt kasācijas instances tiesa, citstarp arī kriminālprocesā, sniedz principiālu likuma materiālo un procesuālo tiesību normu interpretāciju, kas var ietekmēt ne tikai tās konkrētās personas tiesības, kura vērsusies ar sūdzību kasācijas instances tiesā konkrētā lietā, bet arī daudzu personu tiesības dažādos tiesu procesos (*Satversmes tiesas 2018.gada 14.jūnija sprieduma lietā Nr.2017-23-01 12. 2. punkts*).

Kriminālprocesa likuma 579.pants noteic, ka kasācijas sūdzības iesniedzējs 10 dienu laikā pēc nolēmuma pārsūdzības termiņa beigām vēl var iesniegt arī kasācijas sūdzības papildinājumus un grozījumus. Grozīt un papildināt iespējams tikai jau iesniegtu kasācijas sūdzību. Kriminālprocesa likuma 579.pants nenoteic ierobežojumus personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, kasācijas sūdzības grozījumiem un papildinājumiem.

Satversmes tiesa secināja, ka, lai arī kasācijas sūdzības grozīšanai un papildināšanai atvēlētais laiks formāli nav uzskatāms par kasācijas sūdzības sastādīšanas un iesniegšanas termiņa pagarinājumu, tomēr faktiski tas ir lietderīgs aizstāvības tiesību izmantošanai, sastādot kasācijas sūdzību. Kasācijas sūdzības grozījumi un papildinājumi var būtiski uzlabot sākotnēji iesniegtās kasācijas sūdzības juridisko pamatojumu, to izvēršot, grozot un precizējot. Tādēļ kasācijas sūdzības grozīšanai un papildināšanai atvēlētais laiks ir vērā ņemams, novērtējot aizstāvības sagatavošanai kopumā atvēlēto termiņu, un kasācijas sūdzības iesniedzējam īpaši sarežģītā un apjomīgā kriminālprocesā kopumā faktiski ir pieejamas 30 dienas kasācijas sūdzības pamatojuma galīgam izklāstam (*Satversmes tiesas 2020.gada 26.marta sprieduma lietā Nr. 2019-15-01 11.5.punkts*).

Senāts norāda, ka apsūdzētais /pers. F/ nav izmantojis tiesības iesniegt kasācijas sūdzības papildinājumus un grozījumus.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka /pers. F/ tiesības uz taisnīgu tiesu nav ierobežotas un konstatē, ka nav noticis Kriminālprocesa likuma būtisks pārkāpums šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē.

[37] Kasācijas instances tiesa atzīst par nepamatotu kasācijas sūdzībās ietverto apgalvojumu, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti noraidījusi pieteiktos lūgumus lietā noteikt /pers. A/ komplekso psiholoģisko – poligrāfa ekspertīzi, kā arī pievienot lietas materiāliem DLRTC 2003., 2004. un 2005.gadu pārskatus, aicināt un nopratināt apelācijas instances tiesas sēdē kā liecinieku /pers. AD/, /pers. AE/, /pers. AF/, kuri veikuši pārskatu revīziju.

No 2017.gada 17.maija tiesas sēdes protokola redzams, ka apelācijas instances tiesa atbilstoši Kriminālprocesa likuma 496.panta otrajai daļai ir izvērtējusi apsūdzētā lūgumu par poligrāfa ekspertīzes noteikšanu un pamatojusi lēmumu par pieteiktā lūguma noraidīšanu.

Nav guvis apstiprinājumu kasācijas sūdzībā paustais apgalvojums, ka ir pārkāpts vienlīdzības princips, ka lietā ir veikta poligrāfa ekspertīze apsūdzētajam /pers. L/, bet /pers. A/ lūgums par šādas ekspertīzes noteikšanu ir noraidīts. /pers. L/ poligrāfa ekspertīze nav noteikta, apsūdzētais ir iesniedzis kompleksās psiholoģiskās – poligrāfa pārbaudes atzinumu.

Senāts jau iepriekš norādījis, ka apsūdzēto vai viņu aizstāvju pieteikto lūgumu motivēta noraidīšana lietas iztiesāšanas laikā nav vērtējama kā apsūdzētā tiesību ierobežošana, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 496.panta otrās daļas nosacījumiem tiesai prokurora, cietušā, apsūdzētā un viņa aizstāvja lūgumi ir jāizvērtē un jāizlemj, bet tai nav obligāts pienākums šos lūgumus apmierināt (*Augstākās tiesas 2015.gada 17.septembra lēmums lietā Nr. SKK-473/2015 (11096124414)*).

No pušu līdztiesības principa izriet, ka katram procesa dalībniekam ir jānodrošina saprātīga iespēja pamatot savu pozīciju, tostarp ar pierādījumiem, nenostādot viņu būtiski neizdevīgākā pozīcijā nekā viņa oponentu (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1993.gada 27.oktobra sprieduma lietā „Dombo Beheer B.V. v. the Netherlands", iesnieguma Nr. 14448/88, 31.punkts; 2002.gada 18.jūnija sprieduma lietā „Wierzbicki v. Poland", iesnieguma Nr. 24541/94, 39.punkts*).

Senāts atzīst, ja atzinumu iesniedzis viens apsūdzētais, tas uzliek tiesai pienākumu izvērtēt, bet ne obligāti apmierināt otra apsūdzētā lūgumu veikt ekspertīzi. Pamatota lūguma noraidīšana nav vērtējama kā apsūdzētā stāvokļa pasliktināšana.

2016.gada 28.novembra protokolā norādīts, ka tiesa, noklausoties arī procesa dalībnieku izteiktos viedokļus, noraida aizstāvja D. Skačkova lūgumu par DLRTC 2003., 2004. un 2005.gadu pārskatu pievienošanu lietai un šo pārskatu revidentu /pers. AD/, /pers. AE/ un /pers. AF/ kā liecinieku nopratināšanu.

Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir atzinusi, ka gadījumā, ja lūgums par liecinieka izsaukšanu tiek noraidīts, tad tiesai ir jāsniedz pietiekams pamatojums, lai varētu pārliecināties, ka lūguma noraidīšana nav bijusi patvaļīga (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2002.gada 18.jūnija sprieduma lietā „Wierzbicki v. Poland", iesnieguma Nr. 24541/94, 45.punkts*).

Apelācijas instances tiesa, motivējot, ka pārskatos iekļautās ziņas neattiecas uz kriminālprocesā izlemjamo jautājumu par mantisko zaudējumu noziedzīgā nodarījuma rezultātā, nav apmierinājusi lūgumu arī par šo pārskatu revidentu pratināšanu.

Senāts atzīst, ka apsūdzēto tiesības uz aizstāvību un taisnīgu tiesu nav ierobežotas un nav konstatējams nevainīguma prezumpcijas un procesuālo pilnvaru līdzvērtības pamatprincipu pārkāpums.

[38] Senāts atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 20.jūnija spriedums atstājams negrozīts daļā par /pers. P/ attaisnošanu par Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu un daļā par /pers. L/ attaisnošanu par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, bet kasācijas protests šajā daļā ir noraidāms.

Senāta ieskatā apelācijas instances tiesa šajā daļā iztiesājot krimināllietu, nav pieļāvusi kasācijas protestā norādītos likuma pārkāpumus, un protestā nav izklāstīti tādi argumenti, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai šajā daļā.

[38.1] No pirmās instances tiesas sprieduma, kura neatceltajā daļā minētos pierādījumus un atzinumus apelācijas instances tiesa saskaņā ar

Krimināprocesa likuma 564.panta sesto daļu atzinusi par iespējamu neatkārtot savā nolēmumā, izriet, ka tiesa izvērtējusi jautājumu par Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījumu sastāva esību apsūdzētā /pers. P/ darbībās, kā arī par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījumu sastāva esību apsūdzētā /pers. L/ darbībās, un atzinusi, ka apsūdzēto darbībās nav viņiem inkriminēto noziedzīgo nodarījumu sastāva.

Krimināprocesa likuma 572.pantā norādīts, ka kasācijas sūdzībā vai protestā jāiekļauj tajā izteikto prasību pamatojums ar norādi uz Krimināllikuma vai Krimināprocesa likuma pārkāpumu. Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 584.pantu tiesas nolēmuma tiesiskuma pārbaude notiek kasācijas sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros. Kasācijas instances tiesa drīkst pārsniegt kasācijas sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomu un ietvarus gadījumos, kad tā konstatē Krimināprocesa likuma 574. un 575.pantā norādītos pārkāpumus un tie nav norādīti sūdzībā vai protestā. Pārsniedzot kasācijas sūdzības vai protesta apjomu un ietvarus, kasācijas instances tiesa tomēr nevar pasliktināt apsūdzētā stāvokli. Ņemot vērā kasācijas protesta saturu un ievērojot iepriekš norādīto Krimināprocesa likuma normu nosacījumus, Senāts atzīst, ka šajā lietā kasācijas instances tiesas kompetencē ir izlemt, vai kasācijas protestā izklāstīti tādi argumenti, kas var būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai.

Ievērojot to, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā par apsūdzētā /pers. P/ attaisnošanu par Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu un daļā par apsūdzētā /pers. L/ attaisnošanu par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu atstāts bez grozījumiem, apelācijas instances tiesa pamatoti norādījusi, ka tā pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas sniegtajam pierādījumu vērtējumam un atzinumiem, tādēļ saskaņā ar Krimināprocesa likuma 564.panta sesto daļu atzīst par iespējamu tos neatkārtot. Turklāt apelācijas instances tiesa sniegusi papildu motivāciju saistībā ar apelācijas protestā un apelācijas sūdzībās norādītajiem argumentiem.

Savukārt pirmās instances tiesa, atsaucoties uz konkrētiem lietā esošajiem pierādījumiem, tostarp komplekso tehnisko līdzekļu tehniskā novērtējuma un prečzinības ekspertu atzinumu, liecinieku /pers. AL/ (/Uzvārds/), /pers. AM/, /pers. AN/ (/pers. AN/), /pers. AO/, /pers. V/ (*/pers. V/*), /pers. AP/ (/Uzvārds/ (/pers. AP/)), /pers. B/, /pers. I/, /pers. H/, /pers. G/ liecībām, KMLat 2003.gada 30.maija vēstulē Nr. 03/007 minētajām ziņām, apsūdzētā /pers. P/ liecībām, nav konstatējusi apsūdzētā /pers. P/ darbībās visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Tiesa, pretēji prokurora protestā norādītajam, ir vērtējusi pierādījumus, tostarp dokumentu Nr. K102/086/TF/jmc „Piezīme lietā Kempmayer Media Limited", Līgumu, tai skaitā tā 1.7.punktu, 2002.gada 31.oktobra /pers. L/ iesniegumu, /pers. V/ (*/pers. V/*) liecību. Tiesa nav konstatējusi apsūdzētā /pers. L/ darbībās visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Prokurora apgalvojums par atsevišķu pierādījumu kļūdainu vērtējumu ir argumentēts ar kasācijas protesta autora subjektīvo viedokli par šo pierādījumu vērtējumu. Senāta judikatūrā norādīts, ka pierādījumu atšķirīgs vērtējums, ja tiesa, vērtējot pierādījumus, nav pieļāvusi Krimināprocesa likuma būtiskus pārkāpumus, nevar būt par pamatu tiesas nolēmuma atcelšanai.

Krimināprocesa likuma prasību pārkāpumus šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai, Senāts nekonstatē. Kasācijas instances tiesas kompetencē neietilpst pirmās vai apelācijas instances tiesas pierādījumu vērtējums no jauna.

[38.2] Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi apelācijas protestā norādītos argumentus, kas atkārtoti kasācijas protestā par to, ka tiesa nav ņēmusi vērā visus prokurora protestā norādītos pierādījumus.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa ir vērtējusi prokurora minētos pierādījumus, turklāt apelācijas instances tiesa papildus ir atzinusi, ka liecinieku, tostarp /pers. H/, /pers. I/, kā arī paša /pers. P/ liecības nesatur ziņas par /pers. P/ darbībām vai informētību par līgumu Kemp2003/1, Kemp2003/2, Kemp2003/3 sagatavošanas nepieciešamību un iemesliem, kā arī nesatur ziņas par faktiem, ka /pers. P/ zināja par citu apsūdzēto darbībām, apzinājās, ka Līgums ir fiktīvs un ka naudas līdzekļi no DLTRC ir noziedzīgi iegūti. Tiesa, pretēji prokurora protestā norādītajam, ir vērtējusi arī faktu, ka darbu KMLat /pers. P/ ir piedāvājis /pers. D/ un /pers. B/. Tiesa /pers. P/ darbībās nav konstatējusi noziedzīgā nodarījuma sastāva subjektīvo pusi.

Tāpat apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa ir vērtējusi protestā minētos pierādījumus, turklāt apelācijas instances tiesa spriedumā ir atsaukusies uz prokurora norādītajiem pierādījumiem, tostarp apsūdzēto /pers. M/ un /pers. C/ liecībām, kā arī /pers. L/ komentāru par Līguma projektu, /pers. L/ un /pers. F/ elektronisko saraksti, tostarp /pers. L/ 2002.gada 4.septembra elektronisko saraksti ar /pers. F/, /pers. F/ 2002.gada 10.septembra elektronisko saraksti ar /pers. L/, /pers. L/ 2002.gada 31.oktobra iesniegumu LVRTC akcionāru pilnsapulcei, Līgumu, /pers. L/ liecības. Tiesa /pers. L/ darbībās nav konstatējusi noziedzīgā nodarījuma sastāva subjektīvo pusi.

Pretēji protestā norādītajam, ka tiesa nav vērtējusi /pers. L/ saistību ar „Heidelberga KS" un KML, ka /pers. L/ darbojies nevis DLRTC, bet gan KML un tādējādi arī /pers. D/ interesēs, apelācijas instances tiesa pievienojusies pirmās instances tiesas atzinumam, ka /pers. L/ bija juridisko pakalpojumu sniedzējs „Heidelberga KS", to apstiprina līguma Nr. A-01/015. 2.punkts, „Heidelberga KS" izrakstītie rēķini, liecinieka /pers. Z/ liecības. Apelācijas instances tiesa norāda, ka nav apstiprinājies prokurora arguments, ka KML kā sadarbības partneris tika izvēlēts, pateicoties /pers. L/. Prokurors kasācijas protestā atsaucas uz juridiskā biroja „Heidelberga KS" /amats/ /pers. Z/ liecībām, izziņu par AS „Latvijas Neatkarīgā Televīzija", izziņu un dokumentiem par SIA „DR. Robinsons", izziņu un dokumentiem par SIA „Namīpašumu apsaimniekošana MV", (iepriekšējais nosaukums – „Picca TV"), /pers. V/ (*/pers. V/*) liecībām, SIA „TV Rīga" /amats/ /pers. AR/ 2001.gada 29.novembra izdoto pilnvaru /pers. L/, /pers. AA/ liecībām, /pers. AB/ liecībām, komercreģistra izziņu par SIA „Grafton Entertainment", izziņu par SIA „TV Rīga". Prokurors savā protestā nav norādījis, kāda juridiska nozīme krāpšanas sastāva konstatēšanā ir minētajiem dokumentiem un liecībām.

[38.3] Senāts konstatē, ka prokurors kasācijas protestā ir atsaucies uz pierādījumiem, ko nebija norādījis apelācijas protestā, tostarp uz /pers. L/ /datums/elektronisko saraksti ar /pers. F/, /pers. L/ 2002.gada 17.septembra elektronisko saraksti ar /pers. C/, /pers. F/ 2002.gada 18.oktobra elektronisko saraksti ar /pers. L/. Krimināprocesa likumā lietas izskatīšanai apelācijas kārtībā sakarā ar iesniegto apelācijas sūdzību vai protestu ir noteikta obligāta prasība norādīt sūdzībā vai protestā, kādi jauni pierādījumi, par kādiem apstākļiem tie tiek pieteikti un kādēļ šie pierādījumi nebija iesniegti vai pārbaudīti pirmās instances tiesā. Kasācijas instances tiesa jaunus pierādījumus neiegūst, lietā esošos pierādījumus no jauna neizvērtē un neskaidro lietas faktiskos apstākļus.

Senāts jau iepriekš ir atzinis, ka saskaņā ar Krimināprocesa likuma 569.panta pirmo daļu pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai kasācijas sūdzības iesniegšana Senātam par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā, vai arī grozīšanu juridisku apsvērumu dēļ. Tas nozīmē to, ka kasācijas sūdzību nevar iesniegt par tādiem apstākļiem, par kuriem nebija iesniegta apelācijas sūdzība par pirmās instances tiesas spriedumu (*Augstākās tiesas 2011.gada 29.novembra lēmums lietā Nr. SKK-604/2011 (11815003910), 2011.gada 15.decembra lēmums lietā Nr. SKK-664/2011 (11091163208), 2019.gada 28.janvāra lēmums lietā Nr. SKK129/ 2019, (ECLI:LV:AT:2019:0618.15890007117.6.L)*).

[38.4] Senāts atzīst par nepamatotu protestā norādīto, ka apelācijas instances tiesa apsūdzētā /pers. L/ liecībām piešķirusi augstāku ticamības pakāpi nekā virknei citu pierādījumu, kurus norādījusi apsūdzība. Tiesa atzinusi, ka apsūdzētā liecības ir ticamas, jo to apstiprina citi lietā iegūtie pierādījumi, tostarp 2001.gada 29.janvāra līgums par juridisko apkalpošanu #1m starp zvērināta advokāta palīgu /pers. L/ un BO VAS LVRTC , 2001.gada 6.februāra līgums Nr. A-01/01 starp līgumsabiedrību „/Nosaukums F/" un DLRTC, liecinieku /pers. Z/, /pers. AS/, līdzapsūdzētā /pers. M/

liecības, /pers. L/ un /pers. F/ elektroniskā sarakste. Šāds pierādījumu ticamības vērtējums atbilst Kriminālprocesa likuma 128.panta otrās daļas prasībām. Apelācijas instances tiesa pierādījumus ir izvērtējusi, aplūkojot visas kriminālprocesa laikā iegūtās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā. Apelācijas instances tiesa nav piešķīrusi /pers. L/ liecībām augstāku ticamības pakāpi, nekā pārējiem pierādījumiem. To, kuram pierādījumam ticēt un kuram nē, izlemj tiesa, kas skata lietu pēc būtības.

Senāts konstatē, ka tiesa, izskatot un izlemjot /pers. P/ un /pers. L/ celtās apsūdzības pamatotību, izvērtējusi kriminālprocesā iegūtās ziņas par faktiem to kopumā un savstarpējā sakarībā un nav nonākusi pie pretrunīgiem secinājumiem. Lietā iegūtos pierādījumus tiesa izvērtējusi atbilstoši Kriminālprocesa likuma 128.panta otrās un trešās daļas prasībām to kopumā un savstarpējā sakarībā, nevienam no pierādījumiem nepiešķirot augstāku ticamības pakāpi, tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /pers. P/ izdarītajā nodarījumā nav noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā, sastāva un apsūdzētā /pers. L/ izdarītajā nodarījumā nav noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā, sastāva. Arī apelācijas instances tiesai nav radušās saprātīgas šaubas par apsūdzēto /pers. P/ un /pers. L/ nevainīgumu minētajos noziedzīgajos nodarījumos. Tādējādi abu zemāko instanču tiesas ir konstatējušas Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktā norādīto attaisnojoša sprieduma taisīšanas pamatu.

[38.5.] Pretēji kasācijas protestā izteiktajiem apgalvojumiem par apelācijas instances tiesas pieļautajiem Kriminālprocesa likuma 130.panta pirmās daļas un otrās daļas 2.punkta pārkāpumiem, šādus pārkāpumus Senāts nekonstatē.

Prokurora ieskatā „Kompleksās psiholoģiskās – poligrāfa pārbaudes atzinums", kas atbilstoši tā saturam ir vērtējams kā eksperta atzinums, nav pieļaujams kā pierādījums šajā kriminālprocesā, jo tiesa nedrīkst balstīt spriedumu uz tādām ziņām par faktiem, kuras iegūtas nepieļaujamā veidā – procesuālā darbībā, ko veikusi persona, kurai saskaņā ar likumu to nebija tiesības veikt, un kas veikta, neievērojot Kriminālprocesa likumā noteikto kārtību.

Turklāt par šiem apstākļiem prokurors nebija iesniedzis apelācijas protestu par pirmās instances tiesas spriedumu.

Kriminālprocesa likuma 130.panta pirmā daļa noteic, ka kriminālprocesa laikā iegūtās ziņas par faktiem ir pieļaujams izmantot kā pierādījumus, ja tās iegūtas un procesuāli nostiprinātas šajā likumā noteiktajā kārtībā. Atbilstoši minētā panta otrās daļas 2.punktam par nepieļaujamām un pierādīšanā neizmantojamām atzīstamas tādas ziņas par faktiem, kuras iegūtas procesuālajā darbībā, ko veikusi persona, kurai saskaņā ar šo likumu nebija tiesību to veikt.

Apelācijas instances tiesas spriedumā pareizi norādīts, ka „Kompleksās psiholoģiskās – poligrāfa pārbaudes atzinums" ir vērtējams kā rakstveida pierādījums. Tas atbilst Augstākās tiesas judikatūrai, proti, ja kriminālprocesā iesaistīta persona, kurai ir piešķirtas tiesības veikt pierādīšanu, tiesai iesniegusi speciālista konsultatīvo atzinumu, tad tas tiesai jāvērtē kā dokuments, kas atbilstoši Kriminālprocesa likuma 135.panta prasībām atzīstams par pierādījumu (*Augstākās tiesas 2006.gada 30.maija lēmums lietā SKK-01-345/06 (1520016602)*).

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, minēto procesuālo tiesību normu prasības ir ievērojusi. Tādējādi prokurora kasācijas protests nesatur tādus argumentus, kas var būt par pamatu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanai daļā par /pers. P/ attaisnošanu par Krimināllikuma 195.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu un daļā par /pers. L/ attaisnošanu par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[39] Ievērojot to, ka lieta apelācijas instances tiesā atceltajā daļā jāizskata no jauna atbilstoši Kriminālprocesa likuma 53.nodaļas prasībām, pārējie kasācijas sūdzības un protesta argumenti netiek vērtēti. Iztiesājot lietu atceltajā daļā no jauna, apelācijas instances tiesai, cita starpā, jāievēro Kriminālprocesa likuma 455.panta trešās daļas nosacījumi par to, ka tiesa var atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus tikai tajā gadījumā, ja ar to nepasliktinās apsūdzētā stāvoklis un netiek pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību.

[40] Apelācijas instances tiesā apsūdzētajiem drošības līdzeklis nav piemērots. Senāts atzīst, ka drošības līdzekļa piemērošanai apsūdzētajiem šajā kriminālprocesa stadijā nav tiesiska pamata.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587.pantu, tiesa

nolēma:

Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 20.jūnija spriedumu atcelt daļā par /pers. D/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 177.panta trešās daļas, /pers. A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta otrās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, /pers. C/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas, pēc Krimināllikuma 196.panta otrās daļas, /pers. F/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas, /pers. B/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 195.panta otrās daļas, /pers. E/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, /pers. H/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, /pers. I/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 20.panta ceturtās daļas un 177.panta trešās daļas, pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas, /pers. G/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 195.panta otrās daļas; daļā par kriminālprocesa izbeigšanu pret /pers. U/ par Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā un 318.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu; daļā par /pers. A/, /pers. C/, /pers. F/, /pers. B/, /pers. H/, /pers. I/ noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu; daļā par noziedzīgi iegūtas mantas – finanšu līdzekļu 3 318 829,87 USD konfiscēšanu; daļā par procesuālo izdevumu piedziņu. Lietu atceltajās daļās nosūtīt jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā.

Pārējā daļā apelācijas instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

S.Kaija A.Branta A.Freibergs